

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused
Võru Lahingukool

JAOÜLEMA KÄSIRAAMAT

2012

EESSÕNA

Jaoülema käsiraamat on oma olemuselt õpik, mille kaante vahele on koondatud meie Kaitseväe arusaam jalaväejao lahingutegevusest. Jaoülema käsiraamat on suunatud sõjaaegsetele maaväe ja Kaitseliidu jao-ülematele ning seda peab kasutama põhilise õppevahendina jaoülemate väljaõppes.

Kuigi käsiraamatu kirjutamisel on silmas peetud eelkõige jalaväejao ülemaid, sobib see kasutamiseks ka kõikide teiste relvaliikide jagude ja meeskondade ülemate väljaõppes.

Jaoülema käsiraamat annab võimaluse ühtlustada jaoülemate väljaõpet Kaitseväe väljaõppekeskustes ja Kaitseliidus ning tagab ühtse arusaama jaoülema rollist lahingus. Selleks, et see ühtne käsitus vastaks kõige paremini meie vajadustele ja lahinguvälja nõudmistele, ei tohi käsiraamatu kasutajad mitte mingil juhul õpikut ainult passiivselt tarbida. Selle asemel peavad nad pidevalt praktiliselt harjutama, vajadusel ka sisu vaidlustama ning tegema ettepanekuid käsiraamatu arendamiseks.

Parandusettepanekud on oodatud e-posti aadressil:

jaoulemakasiraamat@lk.mil.ee

Veiko-Vello Palm

major

Operatiiv- ja väljaõppeosakonna ülem

Kaitsejõudude Peastaap

SISUKORD

Eessõna	3
1. Alused	6
1.1 Struktuurid	7
1.2 Vastase motolaskurrood	8
1.3 Lühendid ja tingmärgid	13
2. Juhtimine	21
2.1 Käsuraamid	21
2.1.1 Jaoülema lahingukäsk	21
2.1.2 Käsk patrullile	24
2.1.3 Käsk vaatluspostile	29
2.1.4 Käsk julgestajale	30
2.2 Kohaluure	32
2.3 Maastikumudel	33
2.4 Tähestiku ja numbrite hääldamine	35
2.5 Kõneedastuskord	36
2.6 Side ettekanded	39
2.7 Sihtmärkide osutamine	41
2.8 Tulejuhtimiskäsud	45
3. Üldised tegevused	46
3.1 Lahinguks ettevalmistamine	46
3.2 Liikumismoodused	48
3.3 Taasrühmitumine	54
3.4 Haavatute evakueerimine	55
4. Majutus	56
4.1 Majutuse püstitamine (suvel/talvel)	56
4.2 Moondamine	57
4.3 Laagrikord	58
4.4 Välihügieen	59
5. Rännak	60
5.1 Mõisted	60
5.2 Jalgsirännak	61
5.1.1 Tegevus sattudes miiniväljale	65
5.1.2 Tegevus takistuste ületamisel	67
5.2 Motoriseeritud rännak	71
6. Lahingu liigid	75
6.1. Pealetungilahing	75
6.1.2 Jao kiirrünnak	76
6.1.3 Jao planeeritud rünnak	79
6.2. Kaitselahing	81
6.2.1 Jao positsioon	81

6.2.2 Rühmitumine kaitsesse vastasega kokkupuutel	84
6.2.3 Rühmitumine kaitsesse kontakti puudumisel	85
6.3 Kindlustamine kaitses	88
6.4 Ettevalmistused öiseks tegevuseks	100
6.5 Ettevalmistused öiseks lahinguks	100
7. Luureõpe	101
7.1 Patrull-laager	101
7.2 Patrull	106
7.3 Luure	116
7.4 Varitsus	127
8. Lahing hoonestatud alal	135
8.1 Tänavatel liikumine	135
8.2 Hoonetele lähenemine	137
8.3 Hoonetesse sisenemine	138
8.4 Treppidel liikumine	141
8.5 Koridorides liikumine	142
8.6 Tubade puhastamine	148
8.7 Hoonetesse rühmitumine	151
9. Pioneeritegevus	153
9.1 Julgestusmiinivälja rajamine	153
9.2 Tökete rajamise organiseerimine	154
9.3 Miinivälja passi koostamine	155
9.4 Tökestus- ja kindlustusastmed	158

1. ALUSED

Erinevates lahinguliikides osalemine eeldab jaolt:

- 1) **pidevat ülevaadet olukorrast** – ülevaade olukorrast tagab, et jaoülem juhib eesmärgipäraselt ning sõdurid on valmis reageerima efektiivselt lahingusituatsioonile;
- 2) **lahinguvõimsuse ja -valmiduse säilitamist** – jao lahinguvõimsuse säilitamise tagamiseks peab jaoülem jälgima, et:
 - a) hooldus, varustamine ja puhkeaeg oleks organiseeritud vastavalt rühmaülemalt saadud käsule;
 - b) sõdurid oleksid teavitatud olukorrast, lahinguliikide eesmärgist ja nende tulemustest;
- 3) **pidevat valmisolekut** – jagu peab olema valmis kohe pärast ülesande saamist alustama lahingutegevust; ülesande täitmiseks vajalike ettevalmistustega tuleb alustada võimalikult vara;
- 4) **head kaitset vastase otselase- ja kaudtulereelvade tule eest** – ülesande täitmisel peab võimalikult hästi ära kasutama kaitserajatisi ning kaitset, mida maastik pakub;
- 5) **relvastuse efektiivset kasutamist** – tuleb arvestada kasutada olevate relvade tulejõudu, olukorda ja maastikukaitset;
- 6) **valmisolekut ja võimet tegutseda rühmast eraldatuna;**
- 7) **oskust kasutada TBK-kaitsevahendeid;**
- 8) **oskust säilitada lahinguvõimsust vastase TBK-rünnaku korral;**
- 9) **oskust ümber käia tsiviilisikutega erinevate lahinguliikide puhul.**

1.1 STRUKTUURID

JALAVÄEJAGU

Jalaväejao koosseisu kuulub jaoülem, pooljaoülem, kuulipildur ja tanki tõrujad, jaosanitar ja laskurid. Jagu võitleb rühma koosseisus ja täidab jaole määratud osa rühma kaitse-, viivitus- või rünnakuülesandest.

Jaoülem juhib jagu vastavalt olukorrale ja rühmaülemalt saadud ülesandele, arvestades rühmaülema lahinguplaani. Ta on oma käitumisega eeskujuks jao sõduritele.

Jaoülem vastutab:

- jaole antud ülesande täitmise;
- jao lahinguvõimsuse ja -valmiduse;
- distsipliini;
- sõdurite varustuse komplekteerituse ja hoolduse eest.

Jaoülema abi:

- on jaoülema abiline ja vajadusel asendaja;
- juhib oma pooljagu vastavalt jaoülema käskudele;
- vastutab tuletoetusmeeskonna tegevuse eest jaos;
- tegeleb laskemoona arvestamise ja ettekannete vastuvõtmisega sõduritelt ning kannab jaoülemale (edaspidi JÜ) ja rühmavanemale (edaspidi RV) ette laskemoonast;
- kannab RV-le ette, kui laskemoona on kulunud $\frac{1}{2}$ ja $\frac{3}{4}$ kogusest;
- tegeleb laskemoona tasajagamisega;
- tegeleb jao laskemoona reservidega;
- täiendab laskemoona koostöös RV-ga;
- peab arvestust jao erilahingumoonas (näiteks TT-miin, kaitsekaeng) üle;
- täiendab ja tagab jao toidu ja veevarusid;
- organiseerib jao toitlustamist;
- hooldab jao varustust;
- peab arvestust jao varustuse üle;
- täiendab jao kuluvarustust;
- kontrollib, et laskur-sanitar täiendaks sidumisvahendeid;
- vastutab jao majutamise organiseerimise eest;
- valmistab vajadusel jaoülemale käsu andmiseks tarviliku maastikumudeli;
- kogub kokku vangidelt võetud relvastuse, varustuse ja dokumendid;
- varustab jagu koostöös RV kindlustamismaterjalidega.

Laskur-sanitar:

- vastutab haavatutele esmaabi andmise eest;
- kui on palju haavatuid, aitab rühma meedikut esmaabi andmisel;
- evakueerib koostöös rühma meediku ja rühmavanemaga haavatud;
- kannab hoolt selle eest, et sõduritel oleksid olemas individuaalsed esmaabivahendid;
- täiendab koostöös rühma meedikuga sidumise ja esmaabivahendeid;
- kontrollib, et jaos täidetaks hügieeninõudeid (näiteks isiklik hügieen, kateloki puhtus);
- täidab kõiki laskuri kohustusi.

Kuulipildujapaar:

Täidab jaoüleva peolt kohustuseks tehtud tulekorraldusi ning peab olema võimeline katma jao tuleala.

Tankitõrje granaadiheitjapaarid:

Täidavad jaoüleva peolt kästud tulekorraldusi ning peavad lahingupaarina olema võimelised hävitama jao tulealas viibivaid vaenlase liikurvahendeid ja jalaväge.

1.2 VASTASE MOTOLASKURROOD

(kompanii)

Taktikalise vastase „punane“ motolaskurroodud jaotuvad põhimõtteliselt kaheks: rood soomustransportööridel (BTR või MT-LB) ja rood jalaväe lahingumasinatel (BMP). Lisaks soomukite erinevusele eristab neid roodusid veel asjaolu, et lahingumasinatel on endil tankitõrjevõimekus, soomustransportööridel aga pole. Seetõttu kuulub soomustransportööri kasutava roodu koosseisu tankitõrjeelement.

Motolaskurrood koosneb roodu juhtkonnast, kolmest jalaväerühmast ning enamasti ka tuletoetuskomponendist. Allüksuste suurusest ja erinevusest sõltuvalt võib roodu suurus olla 101–110 võitlejat. Tavaliselt on roodu juhtkonna soomuk varustatud lähiluureseadmega SBR-3.

Motolaskurrood BTR-I
P-2002/1
 (PKM-d rühmades, tüüpstruktuur)

Isikkoosesis: 107
 Transport: 11 BTR-80
 1 BTR-80K
 Relvastus: 9 RPG-7V
 3 PKM
 9 RPK-74
 12 SVD
 3 AT-7
 Muu oluline: SBR-3

Juhtkond (8)

Motolaskurrühm (30)

Rühmas 3 BTR-80

Tankitõrjajagu (9)

Jaos 1 BTR-80
 3 AT-7 "Metis"

Motolaskuroodu
juhtkond

Rooduülem

Isikkoosesis: 8
 Transport: 1 BTR-80K
 Relvastus: 4 AK-74
 4 PM
 Muu: 1 SBR-3

Rooduülema at kasvatustöö alal

Vanem-tehnik

Roodu vanem

Sanitar-instruktor

SBR operaator

Juht

Sihtur-operaator

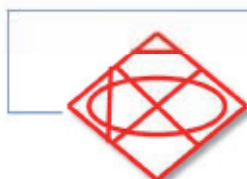
BTR-80K

Joonis 1.1. Motolaskurrood (BTR)

Motolaskurrood BMP-I
P-2002/2
 (PKM-d rühmades, tüüpstruktuur)

Isikkoosseis: 101
 Transport: 11 BMP-2
 Relvastus: 9 RPG-7V
 3 PKM
 9 RPK-74
 12 SVD
 Muu oluline: SBR-3

Juhtkond (8)

Motolaskurrühm (30)

Rühmas 3 BMP-2

Motolaskuroodu
juhtkond

Rooduülem

Isikkoosseis: 11
 Transport: 2 BMP-2
 Relvastus: 4 AK-74
 7 PM
 Muu: 1 SBR-3

Rooduülema at
 kasvatus töö alal

Vanem-tehnik

Roodu vanem

Sanitar-instruktor

SBR operaator

BMP-2 meeskond (juht, sihtur-operaator)

BMP-2 meeskond (ülem, juht, sihtur-operaator)

Joonis 1.2. Motolaskurrood (BMP)

Motolaskurrood MT-LB-del
P-2002/3
 (PKM-d rühmades, tüüpstruktuur)

Isikkoosseis: 133
 Transport: 14 MT-LB
 Relvastus: 9 RPG-7V
 3 PKM
 9 RPK-74
 12 SVD
 6 AGS-17
 3 AT-7
 Muu oluline: SBR-3

Juhtkond (8)

Motolaskurühm (30)

Rühmas 3 MT-LB-d

Granaadiheitjate rühm (26)

3 MT-LB-d
 6 AGS-17

Tankitörje jagu (9)

1 MT-LB
 3 AT-7 "Metla"

Motolaskurroodu
juhtkond

Rooduülem

Isikkoosseis: 8
 Transport: 1 MT-LB
 Relvastus: 4 AK-74
 4 PM
 Muu: 1 SBR-3

Rooduülema at
 kasvatustöö alal

Vanem-tehnik

Roodu vanem

Sanitar-instruktor

SBR operaator

Juht

Sihtur-operaator

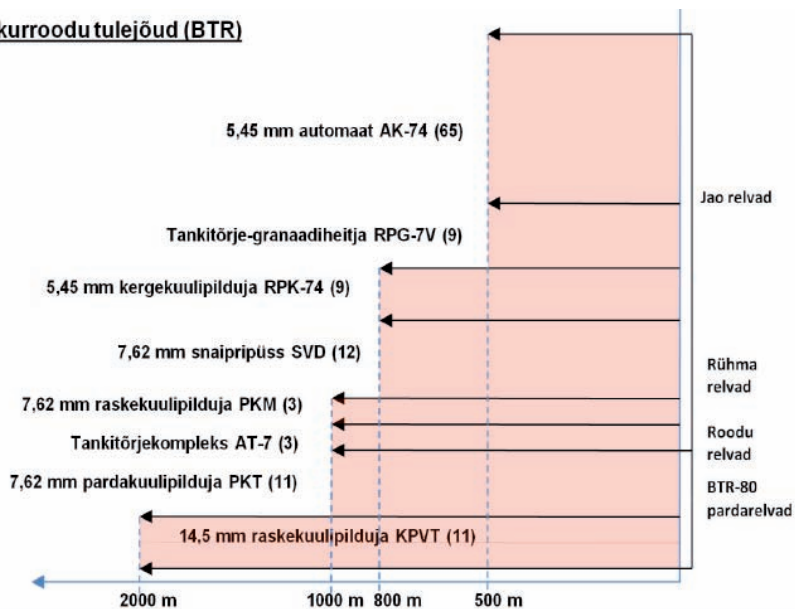

MT-LB

Joonis 1.3. Motolaskurrood (MT-LB)

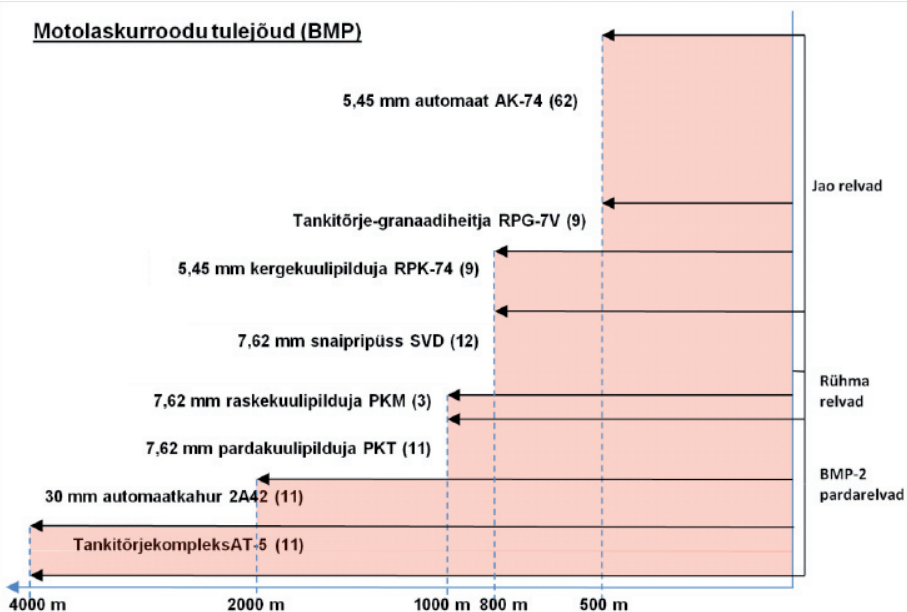
Laskekaugused erinevatel roodu relvadel:

Motolaskurroodu tulejõud (BTR)

Joonis 1.4.

Motolaskurroodu tulejõud (BMP)

Joonis 1.5

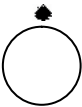

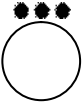

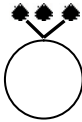
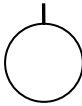

1.3 LÜHENDID JA TINGMÄRGID

LÜHENDID:

Lühend	Ingliskeelne vaste	Eestikeelne vaste
AA	<i>Assembly Area</i>	Koondumis-/paiknemisala
ASLT POS	<i>Assault Position</i>	Kallaletungipositsioon
ATK POS	<i>Attack Position</i>	Rünnakupositsioon
ASP	<i>Ammunition Supply Point</i>	Lahingumoona varustuspunkt
BP	<i>Battle Position</i>	Lahingupositsioon
CCP	<i>Casualty Collection Point</i>	Kannatanute kogumispunkt
CSS	<i>Combat Service Support</i>	Lahinguteenindus
CP	<i>Check Point</i>	Kontrollpunkt
DTG	<i>Date-Time-Group</i>	Ajagrupp
ENY	<i>Enemy</i>	Vastane
EPW	<i>Enemy Prisoner of War</i>	Vastase sõjavangid
FCA	<i>Forward Control Area</i>	Luuraja julgestusala
FCL	<i>Final Coordination Line</i>	Viimane koordineerimisjoon, vahetult kallaletungi sünkroniseerimiseks
FPF	<i>Final Protective Fire</i>	Lähitõkketuli
FSA	<i>Forward Supply Area</i>	Eesmine varustusala
FCZ	<i>Forward Combat Zone</i>	Eesmine lahinguala
FEBA	<i>Forward Edge of the Battle Area</i>	Lahingupiirkonna eesmine joon
FLET	<i>Forward Line of Enemy Troops</i>	Vastase eesliin
FLOT	<i>Forward Line of Own Troops</i>	Oma eesliin
FUP	<i>Forming up Position (UK)</i>	Rünnakupositsioon
ERV/HKP	<i>Emergency Rendezvous</i>	Hädakogunemispunkt
LD	<i>Line of Departure</i>	Lähtejoon
LOA	<i>Limit of Advance</i>	Edasiliikumise piir
LOE	<i>Limit of Exploitation</i>	Edundamise piir
MDA	<i>Main Defence Area</i>	Põhikaitseala

NBC	<i>Nuclear, Biological and Chemical</i>	Tuuma-, bioloogiline ja keemiarelv
OBJ	<i>Objective</i>	Sihtmärk
OP / VP	<i>Observation Post,- Point</i>	Vaatluspunkt, -post
ORP/Ü-punkt	<i>Objective Rally Point</i>	Ühinemis-, kogunemispunkt
PL	<i>Phase Line</i>	Etapijoon
PP	<i>Passage Point</i>	Ületus-/läbipääsupunkt
RA	<i>Rear Area</i>	Tagala-ala
RFA	<i>Restrictive Fire Area</i>	Tulekeeluala
RP	<i>Release Point</i>	Irdumispunkt
RL	<i>Release Line / Report Line</i>	Lahknemis-, ettekandejoon
RTE	<i>Route</i>	Marsruut
SOP	<i>Standing Operating Procedure</i>	Püsitoimingud
ÜTE	-	Ühtlustatud tegevuseeskiri
SP	<i>Start Point</i>	Lähtepunkt
TCP	<i>Traffic Control Post</i>	Liikluskontrolli punkt
RV / KP	<i>Rendezvous</i>	Kogunemispunkt
FRV/VKP	<i>Final Rendezvous</i>	Viimane kogunemispunkt
UAV	<i>Unmanned Aerial Vehicle</i>	Mehitamata õhusõiduk
POW	<i>Prisoner Of War</i>	Sõjavang
WA	<i>Waiting Area</i>	Ooteala

TINGMÄRGID

	Ülem	Abi	Vanem
Jagu			
Rühm			
Kompanii			

	Laskur
	Laskur-sanitar
	KP
	KP abi
	TT
	TT abi

	Liitlane	Vastane
Lahingupaar/ meeskond		
Jagu		
Poolrühm		
Rühm		
Kompanii (rood)		

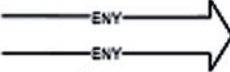

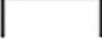

RELVASTUSE TÄHISED

	Kerge	Keskmine	Raske
Automaat			
Kuulipilduja			
Granaadiheitja			
Tankitõrje granaadiheitja			
Tankitõrje raketiseade			

Tankitõrjekahur			
Haubits			
Miinpilduja			
Õhutõrjekahur			
Tank			
Soomuk			
Soomustamata sõiduk			
Jalaväelahingumasin			

ÜKSUSTE TINGMÄRGID

Võitlusüksused	Liitlane	Vastane
Jalaväeüksus		
Transpordivahenditega jalaväeüksus		
Jalaväeüksus (lint)soomukitel (MT-LB)		
Jalaväeüksus (ratas)soomukitel (BTR)		
Jalaväeüksus lahingumasinatel (BMP)		
Soomusmasinate üksus		
Luureüksus		
Tankitõrjeüksus		
Õhutõrjeüksus		
Välisuurtükiväe üksus		
Pioneerüksus		

Lahingutoetusüksused	Neutraalne	Vastane
Tagalatoetusüksus		
Varustusüksus		
Tehnohooldusüksus		
Meditsiiniüksus		
Transpordiüksus		
Jalaväe snaiprüksus		
Liitlasvägede pealetungi suund		
Liitlasvägede toetav rünnak		
Vastase liikumise suund		
Varitsus		
Kaevik, laskepositsioon		
Laskesektor		
Blokeeriv miiniväli		
Suunav miiniväli		

Häiriv miiniväli			
Julgestusmiiniväli			
Pettemiiniväli			
Külgmiin			
Suundlaeng			
Raidtõke			
Kivitõke			
TT-kraav			
Silla, teetruubi purustus			
Tõke I astmes			
Tõke II astmes			
Tõkestatud või lõhatud tõke			

VÄRVIDE KASUTAMISE PÕHIMÕTTED KÄSITSI JOONISTADES

- vastane – punane värv,
- pioneerialased tingmärgid – roheline värv,
- liitlane ehk sõbralik – sinine värv,
- piirid, jooned, alad, tekst, raamid – must värv.
- Vaenlase kujutamine, kui punast värvi ei ole:
- üksuste kujutamisel kasutada vaenlase ikooni,
- joonte ja noolte märkimisel kasutada topeltjooni, lisada täpsustav märgeline ENY.

2. JUHTIMINE

2.1 KÄSURAAMID

2.1.1 JAOÜLEMA LAHINGUKÄSK

Jaoulem lähtub lahingukäsu koostamisel ja hiljem selle jaoliikmetele edastamisel alljärgnevatest punktidest:

1. OLUKORD (ILM, MAASTIK, ENDA JÕUDUDE ASUKOHT)

Kirjeldage lühidalt üldist olukorda, et allüksuste ülemad saaksid sellest aru. Seda tehes kasutage järgmisi pealkirju:

a. Vaenlase jõud.

Ülesehitus, hinnangulised tugevused, kindlakstegemine, paiknemine, praegune asukoht, eeldatav liikumine, suutlikkus ja kavatsuste hindamine.

b. Sõbralikud jõud.

Teave sõbralike jõudude kohta, mida pole antud lahingukäsus, aga mis otseselt mõjutavad allüksuste ülemate tegevust. Sõbralike jõudude hulka kuuluvad ka jõud, mis ei kuulu plaanitavate lahingujõudude hulka ja mida pole lahingutegevusse kaasatud, aga mille viibimine oma jõudude küljel või teises lähedalasuvas piirkonnas on soodne. Pange nende jõudude kohta kirja selline teave, mida allüksuste ülemad vajavad oma ülesannete täitmiseks. Selliseks teabeks on kõrgema üksuse ülesanne, millega antakse kõrgema üksuse ülema kavatsusest ja/või lahingukavand teada ka ühe taseme võrra ülespoole.

c. Alluvate ja toetavate üksuste lisamine ja äravõtmine.

Teabe käsku andvale üksusele juurde antavatest või sellelt ära võetavatest üksusest võib kirja panna selle punkti alla, lissasse või mõlemasse.

2. PÕHIÜLESANNE

Lühike ja täpne kirjeldus ülesandest (ülesannetest), mille ülem peab täitma, ja ülesande eesmärk. Selles käsupunktis ei tohi olla alajaotusi. Reegli- na sisaldab vastuseid küsimustele “Kes?”, “Mida?”, “Kus?” ja “Miks?”.

3. TEOSTUS

Selle käsupunkti ülesehitus sõltub kindla lahingutegevuse eesmärkidest:

a. Lahingukavand.

Kirjeldage lühidalt, kuidas ülem kujutleb lahingutegevuse ellurakendamist algusest lõpuni. Ülema kavatsus väljendab täpselt laiendatud eesmärki, võtmeülesandeid ja soovitud lõpptulemust. Ülema kavatsus peab olema mõistetav igale jao liikmele. See aitab allüksustel keskenduda sellele, mida tuleb teha edu saavutamiseks, nii et ülesannet oleks võimalik täita etteantud aja jooksul ja ilma edasise side või juhisteta. Selles käsupunktis tuleb kirjeldada ka:

- lahingutegevuse etappe (kui neid on);
- suurte allüksuslike ülesannete elementide jaoks mõeldud manöövrilaane, mis kirjeldavad täpselt, mida ülema eelduse kohaselt teha tuleb;
- üldisi plaane toetava tule ja relvade kasutamiseks.

b. Ülesanded manööverüksustele.

Järgnevates käsupunktides määrake kindlad ülesanded igale käsuliini elemendile, mis vastutab teatavate taktikaliste kohustuste täitmise eest. Samuti kirjeldage kooskõlastamise ja lahingugruppide üksikasju, mida pole kirjeldatud lahingukoosseisu alajaotuses või mõnes lisan.

c. Ülesanded lahingutoetuse üksustele.

Looge sellele käsupunktile alajaotused ainult vajadusel. Reastage alajaotustes lahingutoetuse üksused samas järjekorras, milles nad on lahingukoosseisus. Kasutage vastavaid alajaotusi ainult nende kindlate ülesannete loetlemiseks, mida lahingutoetuse üksused peavad täitma ja mida pole täpsustatud või millele pole viidatud mujal. Kui lahingukäsus on vastava teema kohta piisavalt teavet, ärge kirjutage midagi juurde.

d. Kooskõlastus juhised.

Juhised, mis kehtivad kahele või enamale lahingukoosseisu elemendile. Reeglina puudutavad sellised juhised piirjooni, eesmärki, radu, lähtejooni, rünnaku aega ja suunda ning teisi üksikasju, mida on vaja teada, et kooskõlastada erinevate allüksuslike elementide tegevust. Antakse ka muud teavet, näiteks ettekannete tegemise, täideviimise eeldatava aja ja selle kohta, millal tuleb hakata käsku planeerima ja/või täitma.

4. LAHINGUTEENINDUS

Kirjeldage, kuidas toimub teenindamine erinevate lahinguliikide ja lahingu-etappide puhul:

- a. Riietus. Vajadusel käskida riietuse kasutamine ja kaasa võtmine ülesande täitmisel. Näiteks rännakul, patrullis, vaatluspostil.
- b. Varustus, tööriistad. Millist varustust ja tööriistu on vaja eelseisva ülesande täitmisel? Näiteks vaatlusposti rajamisel maskeerimisvõrk, vaatlusvahendid (binokkel, öövaatlusseade jne).
- c. Sidevahendid. Hooldamine ja laadimine.
- d. Relvastus. Hooldamine, remontimine, asendamine.
- e. Laskemoon. Eelseisva ülesande täitmiseks vajaminevad kogused (automaadil, kuulipildujal, TT-relval, käsigranaadid, signaalraketid, suits jne).
- f. Toitlustus. Millal täiendatakse toidu- ja veevarusid? Eelseisvaks ülesandeks vajaminevad kogused.
- g. Meditsiin/evakuatsioon. Kuidas on tagatud?
- h. Sõjavangid. Tegevus sõjavangi võtmisel.
- i. Muu. Mida tehakse langenutega, puhkus, hügieen, majutus, transport.

5. JUHTIMINE JA SIDE

a. Juhtimine. Enda asukoht erinevates etappides, rühmaülema asukoht, jaoülema asendus.

b. Side. Sidepidamise vahendid ja viisid, kutsungid, sagedused, kanalid (põhi ja varu), üleminekud, töörežiimid, piirangud, sidekontroll.

c. Parool ja lahingutunnus.

KÜSIMUSED

Kui käsud antud, peaksite laskma neil minuti, kaks selle üle mõelda. Kui midagi jäi arusaamatuks või küsitavaks, saavad nad nüüd üle küsida. Siis küsite, kas neil on küsimusi, probleeme, mida tuleks üle korrata. Pärast küsimustele vastamist tuleb ise esitada küsimusi käsu põhiliste alampunktide kohta. Ärge küsige laskuri käest kompanii sagedust, mida ainult teie ja te abi peavad teadma. Igaüks peab teadma tunnussõna.

KELLAAEGADE ÜHTLUSTAMINE

Enne kui asjaosalised laiali lähevad, tuleb hoolt kanda, et kõik kellad näitaksid ühte aega. Sinu kell peab näitama ühte aega rühmaülema kellaga ning nii kuni alla välja. Anna oma alluvatele aega vähemalt 90 sekundit, et nad saaksid oma kellaaega kontrollida ja vajaduse korral teha korrekture. Ja siis veendu veelkord, et kellad näitavad nüüd ühte aega.

2.1.2 KÄSK PATRULLILE

Sissejuhatus

a. turvalisus

julgestajate asukohad
tegevus rünnaku puhul (käskude ajal)

b. administratsioon

istumise järjekord (lisatud isikute tutvustus)
jagada välja teekonna kaardid, aerofotod
kaardi koordinaadid (näidata kätte tegutsemise ala)
VÕTTA VÄLJA MÄRKMIKUD - TEHA MÄRKMEID

c. ülesanded ja organiseerimine

gruppidesse jagamine: luure/VKP
vastutused
liikumise järjekord
tulegrupid (paarid, indiv.)

d. ilmastik (ülevaade patrulli ajaks)

esimene valgus:
viimane valgus:
kuuseis (kui vaja)
ilmaennustus
nähtavus
KÜSIMUSED?

Maastik

seleta mudeleid (skaala, mida miski tähendab, orientatsioon)
maastiku orientatsioon
maamärgid
takistused
RV-d
maastik detailides
seleta suurt mudelit veerandite kaupa
seleta väikest mudelit
KÜSIMUSED?

1. OLUKORD

a. Vastase jõud:

tugevus
rutiin
relvastus
moraal
vaatlusseadmed
riietus
patrullid
takistused
kaitserajatised

b. Sõbralikud jõud:

kompanii plaan üldiselt
rühma plaan detailselt
kaitserajatised
valgustusmiinid
teised patrullid
tuletoetus

2. PÕHIÜLESANNE

“Eesmärgiks on sooritada luurepatrull (koordinaadid), et: hankida topograafilist infot, määrata kindlaks vaenlase positsioon ja saada sellest üksikasjalik ülevaade ning saada infot vaenlase kohta”

Räägi seda kaks korda, esimesel korral näita suurt, teisel väikest mudelit.

3. TEOSTUS

a. Kavatsus (kuidas kavatseb patrulli läbi viia)

b. Lahingukavand (mitu etappi on, mis on mingi etapi eesmärk):

I etapp: liikumine VKP-sse

II etapp: tegevus VKP-s ja objekti luure

III etapp: teekond tagasi laagrisse

I ETAPP: LIIKUMINE VKP-SSE

“Teekond saab olema ... osaline” - anna välja teekonna kaardi osad 1/2/3/4
... kuni VKP-ni

a) Teekond kuni S-shortini/luurekohta ja tegevus, kui:

näete vaenlast:

avastamata

avastatud

rünnak

varitsus

b) VKP luuretegevus, kui:

näete vaenlast:

avastamata

avastatud

rünnak

varitsus

S-short grupp on pöördunud tagasi

c) S-shorti grupi/luuregrupi tegevus, kui:

näete vaenlast:

avastamata

avastatud

rünnak

varitsus

VKP grupp ei tule tagasi

d) VKP hõivamine

e) Muud tegevused, kui:

haavatud (kergelt, raskelt)

eraldatud

eksinud

sõjavangid

valgus

peatumised

signaal tule avamiseks

KÜSIMUSED?

II ETAPP: TEGEVUS VKP-S JA OBJEKTI LUURE

a) Kattegrupp (kui kasutatakse)

koosseis
ülesanded
liikumise järjekord
formatsioon
sektorid
teekond
vahed
aeg
signaalid tule avamiseks

b) Luuregrupp

koosseis
ülesanded
liikumise järjekord
formatsioon
sektorid
teekond
vahed
aeg
signaal tule avamiseks
edasi liikumise piir

Luuregrupi tegevused järgmistel juhtudel:

kuulete vaenlast, avastatud, varitsus, lähivõitlus, vaenlase kaitserajatised, valgustusmiinid, sõjavangid, eraldatud, eksinud, ei suuda leida VKP-d, VKP grupp avastatakse, haavatu

c) VKP grupp:

koosseis
ülesanded
sektorid
aeg
valmisolek

VKP grupi tegevused järgmistel juhtudel:

kuulete vaenlast, avastatud, rünnak, luure grupp ei tule tagasi, pärast kontakti, pärast ajapiiri, sõjavangid, haavatu

KÜSIMUSED ?

III ETAPP: TEEKOND TAGASI LAAGRISSE

- a) vastupidiselt lahkumisele
- b) kasutades teist teed

Tegevused, kui (näete vaenlast, avastamata, avastatud, rünnak varitsus, kiirvaritsus tulnud teele)

KÜSIMUSED ?

c. Kooskõlastusjuhendid

a) **Ajad** (söömine ja puhkus, harjutamine, relvade ja varustuse kontroll, väljamineku aeg, tagasijõudmise aeg)

b) **Harjutamine** (asukoht, varustus)

Teostuse kokkuvõte

(kasuta patrulli liikmeid faaside kirjeldamiseks ja esita küsimusi)

4. LAHINGUTEENINDUS

riietus

varustus või spetsiaalne varustus

relvad

laskemoon

toit ja vesi

meditsiin:

med. varustus

haavatute evakueerimine

sõjavangid

transport

5. JUHTIMINE JA SIDE

a. Juhtimine:

- enda asukoht,
- asendus,
- rühmaülema/-punkti asukoht.

b. Side:

- kutsungid,
- sagedused,
- kanalid,
- käemärkide kordamine.

c. Parool ja lahingutunnus

KÜSIMUSED

KELLAAEGADE ÜHTLUSTAMINE

2.1.3 KÄSK VAATLUSPOSTILE

Teostus: Jaoülema lahinguplaani kirjeldus (VP grupp, puhkegrupp, asukohad).

Hõivamine: VP asukoha luure (VP ja puhkeala):

- luuregrupp
- ülejäänud jao tegevus
- luuregrupp ei pöördu tagasi

Rajamise julgestamine:

VP rajajad

Liikumistee VP ja puhkegrupi vahel

Sidepidamine VP ja puhkegrupi vahel

VP varustus + isiklik varustus

Puhkegrupi tegevus:

- tunnimehed
- side VP-ga

Tegevus vastase korral (nii rajamise kui VP ajal):

- VP
- puhkegrupp

VP maha jätmine:

- julgestamine
- pakkijad

Rutiin

VP grupi ülesanded:

- vaatleja
- julgestaja
- sidemees
- puhkaja
- ettekanded nähtust
- vaatluskaardi täitmine (*joonis 8.12*)
- vahetuste süsteem
- varustuse valmisolek
- puhkus, toitumine, tualett, praht

Puhkegrupp:

- valmisolek vahetuseks
- vahetuse süsteem
- puhkus, toitumine, tualett, praht.

2.1.4 KÄSK JULGESTAJALE

Julgestamine on lahingutegevuse kaasnev tegevus, mille eesmärk on vältida vastase ootamatut rünnakut. Julgestuse liigid on rännakujulgestus, puhkepausi julgestus ja lahingujulgestus.

Rännaku julgestus: JÜ valib rännakuks liikumisviisi, mis tagab 360-kraadise vaatluse ja julgestuse. Vajadusel saadab kuni lahingupaari suuruse üksuse jao ette 25-100 meetri kaugusele julgestama (olenevalt maastikust). Julgestajatel ei tohiks kaduda silmside jaoga.

Puhkepausi julgestus: moodustatakse sigarikujuline ringkaitse. Jaoülem saadab vastase ohtlikusse suunda lahingupaari suuruse üksuse jagu julgestama.

Lahingujulgestus: kasutatakse jao lahingutegevuse või lahinguks ettevalmistamise julgestamiseks. Eesmärk hoida ära vastase ootamatu sattumine vastutusalale. Julgestamise põhieesmärk on kiiresti informeerida oma vahetut ülemat vastase ilmumisest. Selleks võidakse kasutada:

- käemärke;
- häält;
- raadiosidet;
- lahingu alustamist.

Jaoulem annab julgestajale käsuga edasi:

- positsiooni;
- ülesande ja valvesektorid;
- vastase võimaliku tulekusuuna;
- naabruses olevate julgestajate asukoha suunad või naaberjagude positsioonid, omad üksused ja patrullid alas;
- liikmisteed, ühenduse pidamise;
- tule avamise ja häireandmise korra (vaikselt ja häireolukorras):
 - kui näed vaenlast, vaenlane sind ei näe;
 - kui vaenlane näeb ja avab tule;
- tegevus õhuhäire puhul;
- tegevus TBK häire puhul;
- kaudtule tähised ja märgid;
- julgestusaja pikkuse;
- tunnussõna ja muutmise aeg;
- jaoülema asukoht.

Näide jaoüleva käsust julgestajale:

"Reamees TAMM, julgestate teise jao kaitsesse rühmitamist. Julgestuspositsioon on siin selle männi kõrval. Oletatav vastase tuleku suund on otse teie eest, jälgitava ala vasak piir on üksik kask vasakul umbes 50 meetri kaugusel ja parem piir on paremal umbes 70 meetri kaugusel olevad kolm väikest kuuske. Teist vasakul umbes 100 meetri kaugusel julgestab esimese jao julgestaja ja paremal umbes 150 meetri kaugusel julgestab kolmanda jao julgestaja. Vastase ilmumisel annate märku lastes. Õhuhäire puhul varjute. TBK häire puhul olge valmis kasutama TBK kaitsevahendeid esimesel võimalusel. Kaudtule sihtmärk otse ees 200 m kaugusel asuv teerist. Julgestusaja pikkus on 30 minutit, vahetuse viin ise läbi. Tunnusõna on: KRAADE - KAAREL. Tunnusõna muutub 00:00. Ise asun jao põhipositsioonil.

Küsimusi on? Korrake, mis on teie ülesanne."

JULGESTAJA TEGEVUS, KUI:

Kui näed vaenlast, aga vaenlane sind ei näe:

Anna vaikselt häire vastavalt määratud korrale ja jää oma positsioonile.

Kui jaoüleva jõuab positsioonile tee ettekanne, mis sisaldab:

- aega,
- suunda,
- oletatavat kaugust,
- millega võis olla tegu.

Näiteks: 23.45, suunas 35-20 u 300m metalli kõlksatus.

Peale ettekannet tegutse edasi vastavalt tegevusele häire korral.

Kui vaenlane näeb ja avab tule:

Julgestaja avab kiirelt vastutule ning annab häire (kui tuleavamine ise häire ei ole). Seejärel liigub kindlaks määratud marsruuti mööda kohe tagasi oma üksuse juurde.

Olukorras, kus jagu on rühmitunud kaitsesse ja valmis on tehtud positsioonid, siis muude jao tegemiste julgestamiseks võib julgestaja paikneda ka valmis tehtud positsioonil. Sellises olukorras võiks julgestajal julgestuspositsioonil olla:

- valgustusraketid;
- kaitselaengud ja signaalmiinid;
- käsigranaadid;
- binokkel ja öövaatlusseade;
- häire andmise traat jaoüleva positsioonini;
- miinilõhkamise nõör (miin on paigutatud umbes 50-100 meetri kaugusele);
- tulekaart.

2.2 KOHALUURE

Kohaluurel selgitatakse, milline on teede olukord üksuse tegevusaluses. Samuti kui paks on lumi ning kui sügavuti on maa külmunud. See teave on vajalik meie üksuste tegevuse planeerimiseks, kuid samas annab see informatsioon meile ettekujutuse, kuidas vastane võib erinevates maastikutingimustes tegutseda.

Enne kohaluurele minekut annab rühmaülem jaoülemale alljärgnevad juhtnöörid:

- hinnang vastase planeeritava tegevuse kohta;
- tema rühma ülesanne ja järgnev tegevus;
- jao ülesanne, laskepaikade asukoha ja tuleala.

Kohaluurel jaoülem vaatleb ja annab vaenlase seisukohast hinnangu alljärgnevatele tegevustele:

- kuidas vastase soomukid ja jalavägi on võimelised liikuma tema jao laskepaikade ees, nende võimalikke tuletoetuskohti ja liikumismarsruute;
- jalaväe liikumis- ja varjumisvõimalusi.

Oma tegevuse seisukohast on tähtis:

- nähtavus;
- millised on lahingupaaride ja kuulipilduja laskepaigad ning tulealad;
- millised on tankitõrjerelvade laskepaigad ja tulealad;
- vaenlase tankidele ja soomukitele ebasoodne maastik;
- millised võimalused on laskepositsioone kindlustada;
- varjumisvõimalused vaenlase õhurünnakute eest;
- kuidas ohutult ja nähtamatult positsioonide alal liikuda;
- millisest kohast on jaoülemal kõige parem jao lahingtegevust juhtida.

Kohaluuret alustatakse alati vastase tuleku suunast. Pärast kohaluuret annab jaoülem rühmaülemale teada muutustest olukorras.

2.3 MAASTIKUMUDEL

Lahingulises olukorras ei ole alati saadaval piisavalt kaarte, kuid enne ülesande täitmist peab jaoülem andma oma jaole vajalikud käsud. Selleks et kõik jao liikmed saaksid piltlikult näha oma ülesande täitmise kulgu, on vajalik teha näitlikustav maastikumudel, mis lihtsustab jaoülemale käsuandmist.

ETTEVALMISTUSED ENNE KUI JAOÜLEM ALUSTAB MUDELI TEGEMIST

Enne mudeli tegemist tuleb tähelepanu pöörata järgmistele asjadele:

- Enne kui saab alustada mudeli valmistamist, peab olema teada jao ülesanne, mis saadakse rühmaülemalt.
- Pärast ülesande saamist analüüsib jaoülem kaarti ning võttes arvesse oma ülesande iseloomu märgib kaardile piirkonna, millest on mudelit vaja. Analüüs sisaldab ka mudeli suuruse mudel (see oleneb jaosuurusest, tööjõust, ajast, materjali olemasolust ja muudest võimalustest, vähemalt 1x1m) ja skaala arvutamist. Pärast analüüsi saab jaoülem valida maastiku, kuhu planeeritav mudel mahub.
- Enne mudeli valmistamist peab jaoülem olema kindel, et tema tegevus on varjatud ja julgestatud tema jao poolt.

pilt 2.1

Erinevates olukordades toimib jaoülem maastikumudeli valmistamisel järgmiselt.

Asudes kaitses, valmistatakse mudel positsioonide taga, varjatud kohas,

kuid selliselt, et ohu korral suudetakse kiiresti liikuda positsioonidele.

Patrulllaagris ja rännakul tuleb mudel teha ringkaitse ala keskele. Juhul kui viimati nimetatud olukorras ei ole võimalik mudelit teha, siis võib selle teha ka väljapoole ringkaitse ala. Oluline on, et tegevus oleks hästi julgestatud ning et jäetakse maha võimalikult vähe jälgi.

Olukorras, kus jaol tuleb teha rännak ja peale seda näiteks objekt vallutada, tuleb sellisel juhul teha kaks mudelit. Üks mudel rännaku ja teine objekti jaoks.

Rännaku jaoks tehakse marsruudi mudel, millel kajastatakse üldist teekonda objektile. Mudelil peavad olema märgitud olulised maastikupunktid, mida rännaku ajal läbida tuleb (*pilt 2.1*)

Objekti mudel on detailsem ning suurema mõõtkavaga, et täpselt määrata iga grupi (sõduri) ülesanded ja liikumised. Üldjoontes võiks objekti mudeli suuruseks olla üks ruutmeeter, et seal kogu tegevus ja objektid välja tuua.

TEGEVUSE JÄRJEKORD MUDELI VALMISTAMISEL

Mudeli valmistamine käib järgmiselt:

- Kõigepealt aseta kaart maastikuga kokku.
- Eemalda maapinnalt mättakamar nii, et mudeli ruut jääb võimalikult sile ja puhas muust looduslikust prügist.
- Analüüsi mudeli suurust – kui suur tuleb mõõtkava, kui palju läheb vaja tööjõudu.
- Leia kaardilt maastikuorientiirid.
- Märgi põhjasuund.
- Märgi marsruudikast.
- Asetajad eemaldavad mätta ja taimestiku.
- Määra skaala ja skaala tähistus.
- Märgi piirjoonte abil pinnavormide paigutus ja suurus, asetajad teevad pinnavormid.
- Märgi joonorientiirid (näiteks teed, sihid, elektriliinid, ojad).
- Märgi punktorientiirid (näiteks hooned, rajatised, geodeetilised punktid, kivihunnikud).
- Märgi maastikul kasvav taimestik (näiteks lagedad alad, metsad, raiesmikud, sood)
- Sama meetodi abil valmista objekti mudel.
- Mudeli lõpetamisel märgi enda ja objekti asukoht mõlemale mudelile.
- Kui on piisavalt mehi, siis võib objekti mudeli võib teha ka paralleelselt marsruudi mudeliga.
- Vaenlase ohu korral ja peale käsu andmist tuleb maastikumudel alati hävitada, selleks peab jaoülem määrama eraldi jaoliikme.

2.4 TÄHESTIKU JA NUMBRITE HÄÄLDAMINE

KUULDEKOODID

A – Alfa (<u>A</u> l-fa)	P – Papa (Pa- <u>p</u> a)
B – Bravo (<u>B</u> ra-vo)	Q – Quebec (Kue- <u>b</u> ek)
C – Charlie (<u>Tš</u> aa-li)	R – Romeo (<u>R</u> o-meo)
D – Delta (Del-ta)	S – Sierra (Si- <u>e</u> rra)
E – Echo (Eko)	T – Tango (<u>T</u> an-go)
F – Foxtrot (Foks-trot)	U – Uniform (<u>J</u> uni-form)
G – Golf (Golf)	V – Victor (<u>V</u> ik-tor)
H – Hotel (<u>H</u> o-tel)	W – Whiskey (<u>V</u> is-ki)
I – India (<u>I</u> n-dia)	X – X-ray (<u>I</u> ks-rei)
J – Juliett (<u>Dž</u> u-li-et)	Y – Yankee (<u>J</u> än-ki)
K – Kilo (<u>K</u> i-lo)	Z – Zulu (<u>Z</u> u-lu)
L – Lima (<u>L</u> i-ma)	Õ – Õne
M – Mike (Maik)	Ä – Ärni
N – November (No- <u>v</u> em-ber)	Ö – Ööbik
O – Oskar (<u>O</u> s-kar)	Ü – Ülle

0	Null	<i>Zero</i> (Zi-rõu)
1	Üks	<i>One</i> (Oan)
2	Kaks	<i>Two</i> (Tuu)
3	Kolm	<i>Three</i> (Trii)
4	Neli	<i>Four</i> (Foor)
5	Viis	<i>Five</i> (Faiv)
6	Kuus	<i>Six</i> (Siks)
7	Seitse	<i>Seven</i> (Se-ven)
8	Kaheksa	<i>Eight</i> (Eit)
9	Üheksa	<i>Nine(r)</i> (Nain(-er))

2.5 KÕNEEDASTUSKORD

STANDARDVÄLJAKUTSE

- Väljakutsutava raadiojaama kutsung – 1 kord.
- Väljakutsuja eristamiseks väljakutsutavast on soovitat kasutada raadioväljendit SIIN (THIS IS) – 1 kord.
- Oma raadiojaama kutsung – 1 kord.
- Väljakutse lõpetatakse raadioväljendiga KUULDEL (OVER) – 1 kord.

Näide		
Kirjeldus	Eesti keeles	Inglise keeles
Väljakutsutav JA1	Juliet Alfa üks – (SIIN) –	Juliet Alfa one – (THIS IS) –
Väljakutsuja MA5	Mike Alfa viis – KUULDEL	Mike Alfa five – OVER

VÄLJAKUTSELE VASTAMINE

Väljakutsutav jaam peab viivitamatult kõigile väljakutsetele vastama.

- Esmasel vastamisel esitlevad kõik väljakutsutud jaamad ennast oma kutsungiga.
- Sidepidamisel **kahe** korrespondendi vahel on hea ühenduse kvaliteedi puhul lubatud loobuda kutsungi ütlemisest peale enese esmakordset esitlemist, kui sellega seoses ei teki segadust eetris.
- Väljakutsele vastamine lõpetatakse raadioväljendiga KUULDEL (OVER).

Näide		
Kirjeldus	Eesti keeles	Inglise keeles
Väljakutsutav JA1	(SIIN) – Juliet Alfa üks –	(THIS IS) – Juliet Alfa one–
Väljakutsuja MA5	KUULDEL	OVER

Kui väljakutsutav korrespondent ei saa aru väljakutsuva korrespondendi kutsungist, tuleb kohe vastata ja paluda kutsungit korrata raadioväljendiga KORDA (SAY AGAIN).

MITME KORRESPONDENDI VÄLJAKUTSE

Mitme korrespondendi väljakutse puhul luuakse sideühendus kahe või enama korrespondendiga. Mitme korrespondendi väljakutsel tuleb väljakutsutavate korrespondentide kutsungid eraldada raadioeetris väikese pausiga.

Näide		
Kirjeldus	Eesti keeles	Inglise keeles
Väljakutsutav 1 – RA3	Romeo Alfa kolm –	Romeo Alfa three, –
Väljakutsutav 2 – JA1	Juliet Alfa üks – (SIIN)–	Juliet Alfa one – (THIS IS) –
Väljakutsuja MA5	Mike Alfa viis– KUUL-DEL	Mike Alfa five – OVER

Väljakutsele vastatakse väljakutumise järjekorras.

KÕNEEDASTUSE LÕPETAMINE

Kõneedastus lõpetatakse iga kord pärast väljakutse sooritamist, info edastamist või info edastamist takistava põhjuse ilmnmisel.

Kõneedastuse lõpetamisel kasutatavad raadioväljendid on:

- KUULDEL (*OVER*) – lõpetatakse kõne ning oodatakse vastust
- OOTA (*WAIT*) – korrespondent pannakse ootele, et jätkata mõne sekundi pärast. Pikema pausi puhul lisatakse raadioväljendi taha arv, mitu minutit peab korrespondent vastuse saamiseks ootama nt OOTA 5 (*WAIT 5*). Sellisel juhul on oote kehtestajal kohustus ise ühendust võtta.
- KÕIK (*OUT*) – lõpetatakse sideseanss. Tavaliselt lõpetatakse sideühendus väljakutsuja poolt.

Näide		
Kirjeldus	Eesti keeles	Inglise keeles
Sideseansi lõpetus Väljakutsutav JA1 Väljakutsuja MA5	(SIIN) – Mike Alfa viis – KÕIK	(THIS IS) – Mike Alfa five – OUT
Ootele panemine Väljakutsutav JA1 Väljakutsuja MA5	(SIIN) – Juliet Alfa üks – OOTA kolm – KÕIK	(THIS IS) – Juliet Alfa one – WAIT three – OUT

Kui väljakutsutav jaam ei vasta või vastab, aga väljakutsuja ei kuule, siis lõpetab väljakutsuja väljakutse raadioväljendiga EI KUULNUD KÕIK (*NOTHING HEARD OUT*).

RAADIOSIDEKONTROLL

Raadiosidekontrolliga kontrollitakse raadioside ühendusi ja määratakse kindlaks nende kvaliteeti sidekoormuse ajutisel puudumisel. Sidet organiseeriv ülem teostab raadiosidekontrolli määratud raadioside kontrolli läbiviimise korra alusel.

Raadiosidekontrolli võib teostada standardväljakutse järel kui ka väljakutsega samaaegselt.

Raadioside kontrolli läbiviimiseks kasutatakse raadioväljendit **SIDEKONTROLL (RADIO CHECK)**.

Raadiosidekontrolli käigus kasutatakse järgnevaid signaali tugevust ja kõne arusaadavust kirjeldavaid tunnuseid:

SIGNAALI TUGEVUS

Selgitus	Eesti keeles	Inglise keeles
VIIELE	LOUD	Vali
NELJALE	GOOD	Hea
KOLMELE	WEAK	Kuuldavus on raskendatud
KAHELE	VERY WEAK	Kuuldavus on väga raskendatud
ÜHELE	NOTHING HEARD	Ei kuule midagi

KÕNE ARUSAADAVUS

Näide		
Selgitus	Eesti keeles	Inglise keeles
VIIELE	CLEAR	Selge
NELJALE	READABLE	Rahuldav
KOLMELE	DISTORTED	Arusaadavus on raskendatud
KAHELE	WITH INTERFERENCE	Arusaadavus on raskendatud häiretega eetris
ÜHELE	NOT READABLE	Eetrisse minek on kuuldav, kuid kõne on arusaamatu.

Raadioside kontrolli läbiviimisel edastavad korrespondendid vastastikku signaali tugevuse ja kõne arusaadavuse.

Näide		
Kirjeldus	Eesti keeles	Inglise keeles
JA1 vastab sidekontrollile	(SIIN) – Juliet Alfa üks – VIIELE NELJALE – KUULDEL	(THIS IS) – Juliet Alfa one LOUD and READABLE – OVER

2.6 SIDE ETTEKANDED

KONTAKTIETTEKANNE (CONTACTREP)

Väljastatakse kohe, kui puututakse kokku käsus määratud ohu või vastase üksustega.

Sisaldab:

Standardväljakutse	
CONTACTREP	
A	Kontakti/nägemise aeg (DTG/ kellaaeg)
B	Vastase/ ohu tegevus (suurus, tegevus, üksuse tunnus, varustus)
C	Kontakti toimumise koht
D	Muud täiendused
E	Oma jõudude tegevus (mida ise teen)

Kontakti korral vastasega edastada raadioeetrisse oma kutsung ja KONTAKT- KONTAKT.

Näide: "MA5 - KONTAKT- KONTAKT"

Pärast kontakti lõppu esitada täispikk kontaktiettekanne.

Näide:	
JA1 - (SIIN) - MA5 - CONTACTREP - KUULDEL.	
A	<i>AEG 1630</i>
B	<i>BRDM 2, , küljel nr 35; 1735</i>
C	<i>RUUT 345 786</i>
D	<i>Seisab teeristis suunaga 32-00</i>
E	<i>Möödun ja jätkan ülesande täitmist - KÕIK</i>

KIIRE OLUKORRA ETTEKANNE (*QUICKSITREP*)

Väljastatakse pärast mingit olulist sündmust (määratud käsus).

Sisaldab:

Standartväljakutse	
QUICKSITREP	
A	Vastane (vastase asukoht ja koosseis, tegevuse iseloom, võimaliku järgneva tegevuse hinnang)
B	Omad üksused (asukoht ja koosseis, tegevus praegu ja lähitulevikus; järgnevad planeeritavad ülesanded ja tegevused)
C	LTT (varustusklassidena)
D	Muu seonduv info

Näide:	
JA1 - (SIIN) - MA5 - QUICKSITREP - KUULDEL.	
A	<i>Kontakt puudub</i>
B	<i>RUUT AZ +08; -03, VP mehitamine</i>
C	<i>Klass 1 90%, klass 2 70%</i>
D	<i>Jätkan patrulli - KÕIK</i>

2.7 SIHTMÄRKIDE OSUTAMINE

Sihtmärgi osutamise meetodid:

- Laskesektori järgi
- Orientiiride järgi
- Kella numbrilaua järgi
- Liikumisel (suund kl 12)
- Trasseeriva laskemoona järgi
- Käe ja sõrmede abil
- Binokliga

LASKESEKTORI JÄRGI

Seda meetodit kasutatakse hästinähtavate sihtmärkide osutamisel. Antakse kaugus, vaatlussuund ja sihtmärgi kirjeldus.

pilt 2.2

Kasutatakse järgmisi termineid (pilt 2.2):

“Sektori telgjoon”

Sihtmärgid, mis asuvad telgjoonel või selle vahetus läheduses.

“Vasakul” või “Paremal”

Sihtmärgid, mis asuvad telgjoonest 1600 tuhandiku kaugusel.

“Pisut”, “Veerand”, “Pool” või “Kolm-veerand” ja “Vasakul” või “Paremal”

Sihtmärgid, mis asuvad telgjoone ja sektori vasaku või parema ääre vahel.

ORIENTIIRIDE JÄRGI

Vähemnähtavate sihtmärkide osutamiseks võib koos otsese meetodiga kasutada orientiire ning täpsustuseks sõnu “ülalpool” või “allpool”.

Näiteks:

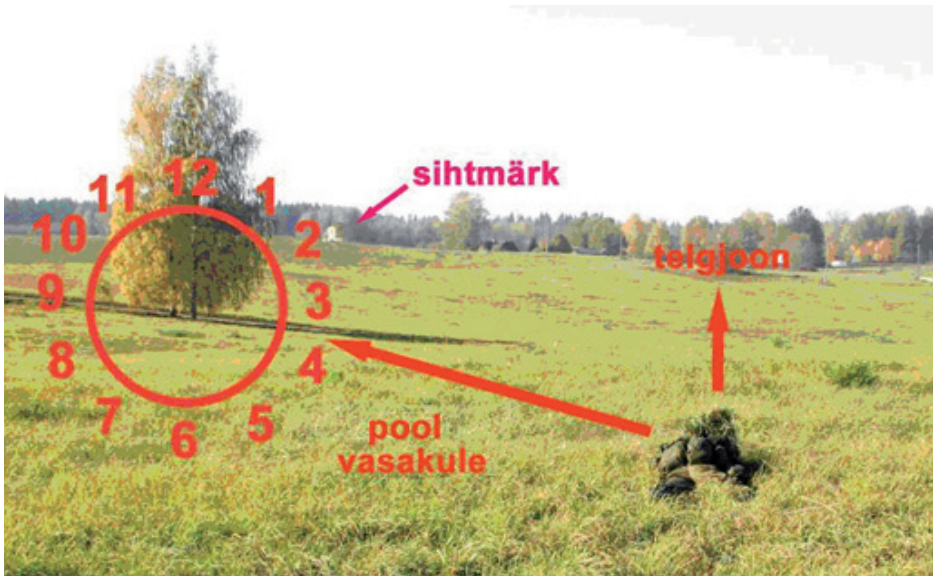
“300 - metsatukk (orientiir) - pisut paremal - väike põõsas (sihtmärk)”

“200 - metsatukk (orientiir) - pisut paremal ja allpool” - värav (sihtmärk)”

KELLA NUMBRILAUUA JÄRGI

Raskesti leitavate sihtmärkide osutamiseks kasutatakse orientiire koos kella numbrilauaga. Osutamise ajal kujutage ette kella numbrilauda, mille keskpunkt on kindlaksmääratud orientiir. Sihtmärgi osutamisel antakse kaugus, orientiir, kas sihtmärk on sellest vasakul või paremal ning vastav kellaaeg:

Näiteks: “150 – kask – pool vasakul – kell 2 – maja” (pilt 2.3).

pilt 2.3

LIIKUMISEL, LIIKUMISUUND KELL 12

Kasutatakse liikumisel, kui pole kasutada orientiire. Sihtmärgi osutamisel antakse suund lähtuvalt liikumissuunast, mis on sel juhul alati kell 12, kaugus vaenlaseni ja kui on siis ka täpsustav orientiir. Ehk kui vaenlane ründab paremalt küljelt on suunaks kell 3.

Näiteks: "kell üks -150 – üksik kask –" (pilt 2.4).

pilt 2.4

TRASSEERIVA LASKEMOONA ABIL

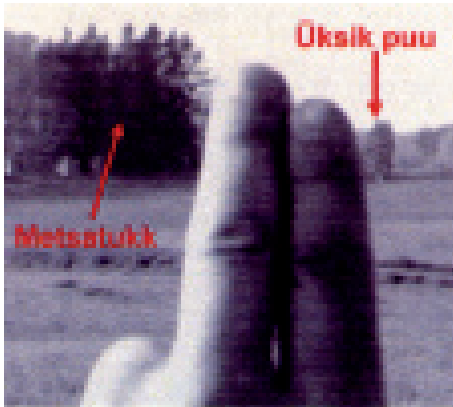
Eriti keeruliste sihtmärkide osutamiseks on kasulikuks abivahendiks trasseeriv laskemoon. Antakse sihtmärgi kaugus ja piirkond, tulistatakse trasseerkuul ning selle tabamust kasutatakse orientiirina.

Näiteks: "200 - pool paremale - heki kaugem ots – jälgi trasseeri - vastane"

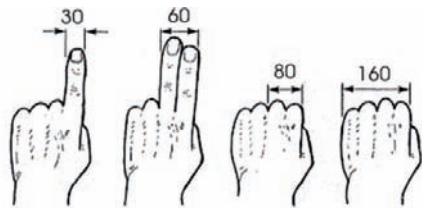
KÄE JA SÖRMEDE ABIL

Kui tekib vajadus kiiresti edastada sihtmärgi suunda, võib selleks kasutada oma kätt ja sõrmi

Näiteks: "300 - metsatukk - 60 tu-handikku paremal – üksik puu" (pilt 2.5).

pilt 2.5

joonis 2.6

Igaüks peab teadma, millisele nurgale tema käed ning sõrmed vastavad, sest käte ja sõrmede suurus ning kaugus silmadest on inimestel erinev. Et tulemused oleksid võimalikult täpsed, peab oma käe täielikult välja sirutama, nii et käsi ja sõrmed oleksid iga kord silmast ühel ja samal kaugusel. Peopesa olgu suunatud sihtmärgiala poole. Pildil on näidatud mõned keskmised käenurgad (joonis 2.6).

BINOKLIGA

Binokli skaala kriipsud asuvad teineteisest umbes kümme tuhandiku kaugusel ning katavad 80-tuhandikuse vaatevälja (joonis 2.7).

Neid võib vajaduse korral sihtmärgi osutamisel kasutada.

Näiteks: "300 - metsatukk - vasakul - 30 tuhandikku (või kolm kriipsu vasakul)".

joonis 2.7

2.8 TULEJUHTIMISKÄSUD

Tulejuhtimiskäsk antakse kindlas järjekorras (AVOT):

- ALLÜKSUS. Teatab, kellele käsk on määratud, “Jagu”, “Tulemeeskond” (Charlie või Delta), “Laskur nr. 2”.
- VAHEMAA. Teatab sihtmärgi kauguse.
- OSUTAMINE. Teatab, mis suunas ja mida vaadata.
- TULE LIIK. Teatab, missugust tuld on vaja – üksiklaske, kiirtuld või valangut.
- Käsu lõpetab käsklus “TULD!”.

TULE LIIGID ON:

- **Üksiklasud** – kasutatakse tavaliselt eesmärgiga hoida vaenlast mahasurutuna, laskekiiruseks 10 lasku minutis;
- **Kiirtuli** – kasutatakse vaenlase mahasurumiseks või ründava vaenlase peatamiseks, lastakse üksiklaskudega, laskekiirus on 30 sihitud lasku minutis;
- **Automaattuli** – kasutatakse lähivõitluses, rünnaku viimases etapis, tõrjudes tagasi vaenlase massilist rünnakut lähidistantsil, linnalahingus, kaevikute ja punkrite puhastamisel, kasutatakse ainult lühikesi valanguid (2-3 lasku).

TULEJUHTIMISKÄSU LIIGID

Lahinguolukordades on neli põhilist tulejuhtimiskäsku:

- TÄIELIK.

Antakse siis, kui on piisavalt aega: *“Charlie tulemeeskond - 300 - varemetes maja - alumine vasak nurk - Tuld!”*.

- LÜHIKE.

Antakse siis, kui aega on vähe ja sihtmärk ilmne: *“Jagu - veerand vasakule - kiirtuli - Tuld!”*.

- VIIVITUSEGA.

Antakse siis, kui oma vägede või vastase liikumine on teada või äraarvata. Käsklusega “Tuld!” oodatakse kuni õige hetkeni: *“Charlie tulemeeskond - 200 - pool paremale silmatorkav auk hekis - kiirtuli - oodake käsklust - Tuld!”*.

- INDIVIDUAALNE.

Antakse siis, kui ülemal pole mõtet täpset tulistamisaega kindlaks määrata, seepärast annab ta kellelegi vastava ülesande: *“Laskurid 1 ja 2 - 200 - pisut vasakul - taluhooned - sellel alal on vastane – „vaata ja lase”*

Tulejuhtimiskäsk tuleks alati anda alljärgnevate reeglite kohaselt (SVAP):

- Selgelt, rahulikult ja täpselt.
- Valjusti, et sõdur seda lahingumõllus kuuleks.
- Ainult käsuna.
- Pausidega, mis võimaldavad sihtmärki leida ja vajadusel ka sihtida.

3. ÜLDISED TEGEVUSED

3.1 LAHINGUKS ETTEVALMISTAMINE

Kohe, kui jaole on antud ülesanne, peab jaoülem alustama ülesande täitmiseks ettevalmistusi.

Jaoulem:

- määrab kõigile jao võitlejatele vaatlus- ja julgestussuunad (ringkaitse 360 °);
- vajadusel määrab eraldi julgestajad;
- planeerib ja valmistab ette lahingkäsu;
- kannab valmisolekust ette rühmaülemale.

Jaoulema abi:

- korraldab laskemoona jagamise ja täiendamise;
- korraldab erilaskemoona jagamise ja täiendamise (granaadid, TT-granaadid, lõhkeaine);
- jagab lisalaskemoona ja määrab lisalaskemoona kandjad;
- täiendab jao varustust ja erivarustust;
- kontrollib jao erivarustust (erinevad tööriistad, raadiojaamade akude- ja sidekontroll);
- määrab erivarustuse kandjad;
- kontrollib jao varustust (olemasolu, hooldus, et ei koliseks), moondamist, relvade korrasolekut ja puhtust;
- kannab valmisolekust ette jaoülemale.

Kuulipilduja lahingupaar:

- laeb linnid ja salved;
- kontrollib, et relvad oleks töökorras ja varustus komplektne, vajadusel hooldab;
- laeb relvad ja kaitseriivistavad;
- seab sihikud õigetele kaugustele;
- teostab moondamise;
- kontrollib varustust ja erivarustust;
- kannab valmisolekust ette jaoülema abile.

TT–lahingupaar:

- laeb salved;
- valmistab ette erilaskemoona;
- kontrollib, et relvad oleks töökorras ja varustus komplektne, vajadusel hooldab;
- laeb ja kaitseriivistab relvad;
- seab sihikud õigetele kaugustele;
- teostab moondamise;
- kontrollib varustust ja erivarustust;
- kannab valmisolekust ette jaoülevaade abile.

Laskurid:

- laevad salved;
- valmistavad ette erilaskemoona;
- kontrollivad, et relvad oleks töökorras ja varustus komplektne, vajadusel hooldavad;
- laeb ja kaitseriivistab relvad;
- seavad sihikud õigetele kaugustele;
- teostavad moondamise;
- kontrollivad varustust ja erivarustust;
- kannavad valmisolekust ette jaoülevaade abile.

Laskur-sanitar (lisaks laskuri kohustustele):

- valmistab ette ja täiendab meditsiinivahendeid;
- vajadusel täiendab sõduritele individuaalsed esmaabivahendid;
- kordab jaole üle, kuidas käib esmaabi andmine ja haavatute evakueerimine;
- kannab valmisolekust ette jaoülevaade abile.

3.2 LIIKUMISMOODUSED

Jaõulema ja jao isikkoosseisu oskus kasutada erinevaid liikumismooduseid tagab jaole efektiivse oma relvade tulekasutuse ning liikumise.

Ja laväejao liikumiseks kasutatakse tavaliselt alljärgnevat mooduseid:

- JÄRJESTIK;
- AHELIK;
- NOOLEPEA;
- MALELAUD;
- TEEMANT.

Jaõulem valib liikumismooduse sõltuvalt olukorrast, vajalikust liikumiskiirusest ja vastase tegevusest. Tavaliselt määrab jaõulem liikumismooduse käemärgiga või suulise käsuga. Et oma jagu paremini juhtida on vajalik jao liikmete nummerdamine (joonis 3.1).

	JÜ (ei nummerdata)		JÜ abi
	KP		laskur
	KP abi		TT granaadiheitja
	TT granaadiheitja		TT abi
	TT abi		

joonis 3.1

AHELIK

(alusrivistus; *joonis 3.2*)

Seda liikumismoodust kasutatakse, kui on oht vastasega kontakti astuda või kontakt on saavutatud ning vastse paiknemise suund on teada. Ahelikku on raske juhtida, liikuvus on aeglane. Maksimaalne tuli on suunatud ette, vähesel määral tiibadele ja taha.

joonis 3.2

Eelised:

- pole nii haavatav, kui tulistatakse otse eest;
- oma üksusel hea tulistada;
- hea lagendikke ületada.

Puudused:

- juhtimine raskem, kui mõne teise liikumismooduse puhul;
- vähem kaitstud külgtule eest;
- võib vajalikuks osutuda tulemeeskondade jagunemine.

JÄRJESTIK

(*joonis 3.3*)

Seda liikumismoodust kasutatakse, kui maastik on raskkesti läbitav, jagu peab kiiresti liikuma punktist A punkti B ning puudub vastase oht.

Eelised:

- kõige vähem haavatav külgedelt;
- sobib liikumiseks sirgjooneliste varjumis-võimalust pakkuvate objektide läheduses (hekid, kraavid);
- hästi juhitud öösel, halva nähtavusega või varjatud maa-alal;
- sobib kitsaste käikude läbimiseks, tõkete ületamiseks.

Puudused:

- halb ettepoole tulistamiseks;
- kergesti haavatav, kui vastane tulistab otse eest;
- käskude ja info liikumine on aeglane.

joonis 3.3

Liikumismooduse järjestik puhul, on samuti alusmeheks nr 4. Standardina on sõdurite vahed 5 m, vastavalt olukorrale ja maastikule võib vahesid suurendada. Jaoulema asukoht on rühmituse esiosa lähedal.

Aheliku puhul on alusmeheks nr 4 kelle joonele rühmitatakse. Liikumise pealt ahelikku rühmitumisel jätkab alusmees liikumist määratud suunas. Jagu rühmitub käigult tema järgi. Paigal olles rühmitatakse samuti alusmehe järgi. Standardina on sõdurite vahed 5 meetrit, vastavalt olukorrale ja maastikule võib vahesid suurendada.

NOOLEPEA

(joonis 3.4)

Seda liikumismoodust kasutatakse, kui kontakti oht vastasega on suur ja vastase paiknemise suund ei ole kindel. Liikumismooduse nurk on 90 kraadi

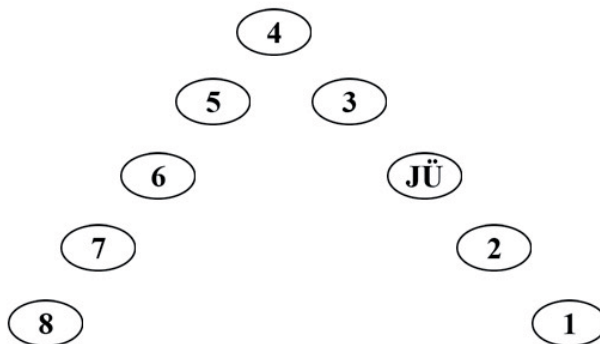
Eelised:

- kõige paremini kaitstud igast suunast tuleva rünnaku puhul;
- hästi juhitud, võimalik kiiresti võtta sisse ahelikku;
- hea lagendikke ületada.

Puudused:

- juhtimine raskem, kui mõne teise rivistuse puhul;
- võib vajalikuks osutuda tulemeeskondade jagunemine.

Noolepea alusmees on samuti nr 4. Standardina on sõdurite vahed 5 meetrit, vastavalt olukorrale ja maastikule võib vahesid suurendada.

joonis 3.4

MALELAUD

(joonis 3.5)

Seda liikumismoodust kasutatakse, kui on vastase oht ning jagu peab kiiresti liikuma punktist A punkti B.

Eelised:

- kõige vähem haavatav külgedelt;
- sobib liikumiseks mööda väiksemaid teid, hea läbitavusega metsas;
- hästi juhitav, võimalik kiiresti võtta ringkaitset.

Puudused:

- halb ettepoole tulistamiseks;
- kergesti haavatav, kui vastane tulistab otse ees.

Liikumismooduse malelaud alusmees on samuti nr 4. Standardina kahe järjestikkolooni vahe on 5 meetrit või tee laius ja sõdurite vahe järjestikus on 10 meetrit, vastavalt olukorrale ja maastikule võib vahesid suurendada.

4

JÜ

1

6

8

joonis 3.5

4

5

3

6

JÜ

7

2

8

1

joonis 3.5.1

TEEMANT

(joonis 3.6)

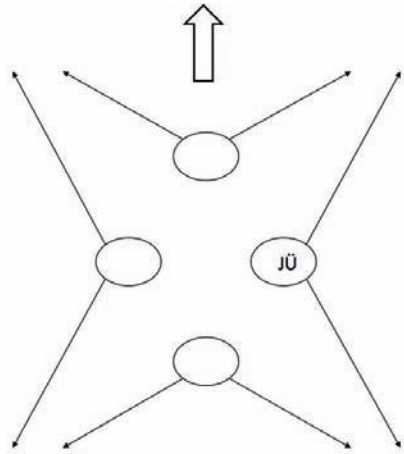
Teemantrivistust kasutatakse sageli patullis.

Eelised:

- kerge juhtida;
- väga hea igas suunas katta;
- hea igakülgseks ümbruse jälgimiseks ja kaitseks.

Puudused:

- kui ollakse liiga tihedasti koos, kujutab jagu endast kergesti rünnatavat sihtmärki.

joonis 3.6

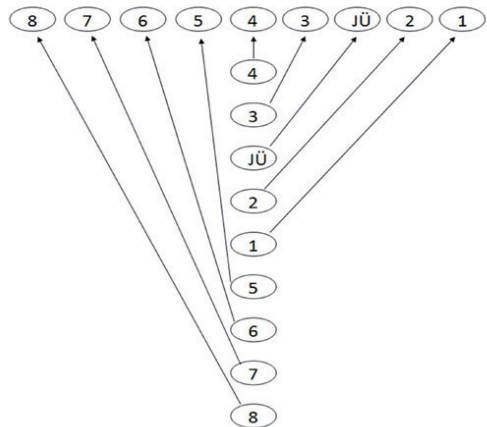
LIIKUMISMOODUSTE VAHETUS

Järjestikust ahelikku

(joonis 3.7)

Nr 4 jääb paigale ja julgustab ettesuunda, nr 3 liigub nr 4 paremale küljele ja jäävad sealjuures ühele joonele. Samamoodi tegutsevad ka lahingupaarilised nr 2 ja 1.

Samaaegselt liiguvad oma kohtadele ka lahingupaarilised nr 5 ja 6 ning 7 ja 8. Liikumist alustatakse, kui jagu on jõudnud ühele joonele.

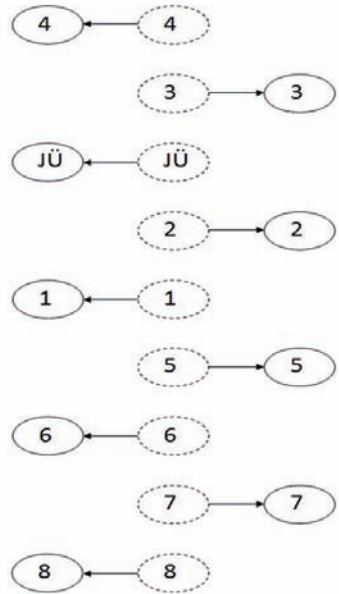
joonis 3.7

Järjestikust malelauda

(joonis 3.8)

Järjestikus liikudes astuvad nr 4, JÜ, nr 1, nr 6 ja nr 8 paar sammu vasakule ja moodustavad selliselt suurendatud vahedega järjestiku. Samaselt tegutsevad ka nr 3, nr 2, nr 5 ja nr 7, kes astuvad paar sammu paremale jäädes samuti ühte kolonni.

Liikumismoodust saab vahetada nii paigal olles kui ka liikumise pealt.

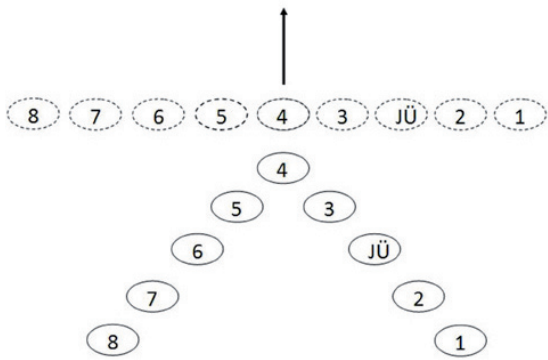

joonis 3.8

Ahelikust noolepeasse

(joonis 3.9)

Ahelikus liikudes liigub nr 4 sama kiirusega edasi ja ülejäänud jao liikmed peatuvad hetkeks, kuni nad jäävad pisut tahapoole, niipea kui noolepea kaks haara on sirged liiguvad jao liikmed edasi.

joonis 3.9

3.3 TAASRÜHMITUMINE

Kohe kui jagu on talle püstitatud ülesande täitnud, peab jaoülem koheselt alustama taasrühmitumise läbi viimist jaos. Selle tegevuse kiireks ja efektiivseks läbi viimiseks jaoülem tegutseb alljärgnevalt.

Jaoülem:

- määrab kõigile jao võitlejatele vaatlus- ja julgestussuunad (ringkaitse 360°);
- vajadusel määrab eraldi julgestajad;
- tagab, et sõjavangid ning neilt ära võetud varustus suunatakse rühmaülemale juurde;
- teeb ettekande rühmaülemale jao olukorrast ja edasiste käskude saamiseks;
- juhendab kaevamistöid.

Jaoülemabi:

- võtab jao liikmetelt vastu ettekanded, kui palju on haavatuid (surnuid), kui palju on kulunud laskemoona (täis salvesid ja linte), mis varustus on riknenud või kadunud; teeb sellest omakorda ettekande jao ülemale ja rühmavanemale;
- korraldab laskemoona täiendamise;
- korraldab laskemoona tasajagamise ja täiendamise.

Kuulipilduja lahingupaar:

- kontrollib, et relvad oleks töökorras ja varustus komplektne;
- vajadusel viib läbi laskemoona tasajagamise;
- teeb jaoülemale abile ettekande (tervis, varustus, laskemoon);
- võimalusel kiire varustuse ja relvastuse hooldus.

TT-lahingupaar:

- kontrollib, et relvad oleks töökorras ja varustus komplektne;
- vajadusel teeb laskemoona tasajagamise;
- teeb jaoülemale abile ettekande (tervis, varustus, laskemoon)
- võimalusel kiire varustuse ja relvastuse hooldus

Laskurid:

- kontrollivad, et relvad oleks töökorras ja varustus komplekteeritud;
- kontrollivad laskemoona ja granaate;
- vajadusel teevad laskemoona tasajagamise ning laevad salved uuesti;
- teevad jaoülemale abile ettekande (tervis, varustus, laskemoon);
- võimalusel kiire varustuse ja relvastuse hooldus.

Laskur-sanitar:

- kontrollib, et relv oleks töökorras ja varustus komplektne;
- teeb jaoülemale abile ettekande (tervis, varustus, laskemoon);
- võimalusel kiire varustuse ja relvastuse hooldus;
- annab haavatutele esmaabi;
- valmistab ette ja viib koostöös rühma meedikuga ja rühmavanemaga läbi haavatute evakuatsiooni;
- vajadusel täiendab sõduritele individuaalsed esmaabivahendid.

3.4 HAAVATUTE EVAKUEERIMINE

Oluline on haavatud vaenlase otsese tule alt ohutult evakueerida, tagada kiire esmaabi lahinguväljal ja haavatud lahinguväljal ohutult kokku koguda.

Kui jao liikumisel (rünnak, rännak) saab keegi vastase otsetulerelva-de tule all haavata, siis tuleb tegutseda järgnevalt:

- haavatu tekkimisel tehakse koheselt jaoülemale ettekanne (näiteks: nr 2 (5 või 7 või...) haavatud);
- jaoülem otsib esimese olemasoleva varje ja annab käskluse „ESIMENE (TEINE) POOLJAGU KATAB!”, „ESIMENE (TEINE) POOLJAGU HAAVATU SINNA VARJESSE!” ning näitab käega varje asukohta; kui varje asub lähemal kui 20 m, ei pea katvat pooljagu liigutama;
- kui varje asub kaugemal kui 20 m (pooljaod satuvad üksteise laskesektorisse) kasutab jaoülem sinna jõudmiseks jao liikumisviisi pooljagudena; jaoülema esimene käsklus on „TEINE (ESIMENE) POOLJAGU KATAB!”, „ESIMENE (TEINE) POOLJAGU HAAVATU SINNA VARJESSE!”; ülejäänud käsklused vastavalt jao liikumisviisidele oma tule toetusel;
- peale jaoülema käsklust määrab pooljao ülem kattergrupi ja evakueerimisgrupi käsklusega „NR 4 KATAB, 3 JA 1 HAAVATUD SINNA VARJESSE!” ning näitab käega;
- pooljagu liigub lahingupaaridena;
- jao sanitar annab varjes esmaabi ja seejärel teeb jaoülemale ettekande.

JAOÜLEMA TEGEVUS:

- teeb raadio teel rühmaülemale ettekande, mis sisaldab haavatu asukohta ja üldist seisukorda;
- jagu jätab haavatu kokkulepitud kohta ja jätkab lahingutegevust.

HAAVATUD KOGUTAKSE KOKKU:

- lahingu ajal kõrgema taseme meditsiiniliste allüksuste poolt (rühma sanitar, kompanii meditsiinijagu);
- kui kõrgemad üksused ei saa lahingu ajal haavatut evakueerida ja jagu on jõudnud vahe- või lõppeesmärgile, transporditakse haavatud enda jõududega sinna ja antakse esmaabi;
- vahe- ja lõppeesmärgil transporditakse haavatud kas jao enese või kõrgema üksuse vahenditega kõrgema üksuse sidumispunkti (rühm, kompanii).

4. MAJUTUS

4.1 MAJUTUSE PÜSTITAMINE (SUVEL/TALVEL)

Majutamine

- Majutamine on väeosade (allüksuste) selline paigutamine asulatesse, sõjaväelinnakutesse, laagritesse, harjutusväljadele ja muudesse kohtadesse, mis tagab nende igapäevaelu ja lahinguvalmiduse.
- Majutamise eesmärgiks on anda jaole võimalus puhkuseks, hoolduseks, väljaõppeks ja edasise tegevuse ettevalmistuste läbiviimiseks.
- Jagu võib olla majutatud kaevikutesse, transpordi-vahenditele, telkidesse, majutuspunkritesse, ehitistesse.
- Kui paiknetakse sõbralikus piirkonnas, siis tuleb majutamiseks kasutada kohalikke hooneid. Esiteks pakuvad need paremaid võimalusi, teiseks on kohalike hoonete kasutamine kasulik aja kokkuvõtte mõttes ning kolmandaks pakuvad sellised hooned paremat kaitset.
- Vastavalt ajale ja võimalustele ehitatakse lahinguladele majutuspunkteid või onne. Lühiajaline majutamine lahinguolukorras toimub tavaliselt kaevikutes ning alalisi kaitstud ehitisi ja maastikukohti ära kasutades.
- Lühiajaliseks majutamiseks väljaspool lahinguolukorda kasutatakse tavaliselt telke ning alalisi ehitisi.
- Telkide kasutamisel, eriti külmal aastaajal, tekib probleeme kütmise ning moondamisega, suits ja kuumus tõmbavad tähelepanu.
- Jagu majutub rühmaülema poolt kästul viisil, säilitades olukorrahase lahinguvalmiduse.
- Telkide kasutamisel paigutatakse need õhuvaatluse ja otselaskerelvade tule eest võimalikult varjatud kohtadesse, telkide vahe vähemalt 50 m.
- Tavaliselt ei kaevata telke maa sisse, kuid nende lähiümbrusesse rajatakse kaevikud, mida kasutatakse lähikaitsepositsioonidena.
- Transpordivahendid maskeeritakse ning hajutatakse ebareeglipäraselt 50–100 m kaugusele telkidest ning teistest masinatest.
- Rühmitudes rühma majutusala, tegutseb jagu vastavalt jaoulema käskudele.

Telgi paigutamine

- Telkmajutus pannakse üles lühemaajalise tegevuse puhul, isegi paigutatuna maa sisse ei paku see piisavat kaitset kaudtule eest.
- Telk paigutatakse sellisesse maastikupunkti, kus ta on kaitstud võimaliku vaenlase otselaskerelvade tule eest, paiknedes võimalikult tulepositsioonide lähedal.
- Võimalusel paigutatakse telk umbes 50–70 cm maa sisse.
- Telgikaeviku kaevamist alustatakse peale seda, kui tulepositsioonid on valmis saadud ja harjutatud positsioonidele liikumist.
- Telgi ümber kaevab iga mees endale (killuvarjega) kaeviku.
- Telgi püstitamist organiseerib jaoülem.

4.2 MOONDAMINE

MAJUTUSE MOONDAMINE

Majutust paljastavad elemendid on:

- telkide kuju;
- varustus telkide ümber;
- telgiavast paistev valgus;
- äratallatud pinnas või lumi telgi ümber;
- majutuse käigus tekkivad helid.

Moondamine

- Telk tuleb paigutada looduslikult varjatud kohta (lohud, kuusenoorendikud või midagi muud taolist).
- Telgi sissepääs peab olema vaenlase eest varjatud suunas.
- Telgi peab katma suvise või talvise moondamisvõrguga nii, et see varjaks telgi iseloomuliku kuju. Moondamisvõrk tuleb altpoolt toetada kaigaste või puulatvadega, et kaotada korrapärasus. Moondamisvõrgu peale tuleb panna ümbritseva loodusega kokkusulavaid oksid ja muud materjali (sammal, hein).
- Talvel on heaks moondamiselemendiks võrgule sadanud lumi. Vältida selle maha raputamist. Tuleb jälgida, et moondamisvõrk ei oleks kontaktis telgiga, muidu hakkab telgi katus läbi laskma.
- Kogu varustus peab olema viidud telki varjule, aga kui see pole võimalik, peab selle korralikult moondama (moondamisvõrgu alla, kuhu võib rajada ka väikse varustuse kaeviku).
- Telgi juures ja selle ümbruses peab liikuma ainult mööda kindlaid, vaenlase vaatluse eest varjatud radu.

SÕIDUKITE MOONDAMINE

Sõidukeid paljastavad elemendid on:

- sõiduki kuju;
- peegelduvad pinnad, peeglid ja tuled;
- soojust eraldav mootor.

Moondamine

- Sõiduk tuleb paigutada maastikulohkudesse või puude alla nii, et ka ilma moondamiseta oleks seda raske märgata
- Kuivanud pori pestakse võimalusel maha, vastasel juhul võivad valgeks kuivanud porised pinnad vähendada kaitsevärvi tõhusust.
- Valgust peegeldavad osad kaetakse käepäraste moondamisvahenditega.
- Auto mootori peab katma haokubude või okstega, võimalusel soojuspeitematiga, et varjata sõidukit soojuskaamera eest.
- Sõidukid kaetakse moondamisvõrguga. Võrk peab olema paigutatud nii, et kaoksid sõiduki piirjooned. Selleks tuleb võrk altpoolt toestada kaigaste ja puulatvadega.
- Sõiduki jäljed varje juurde tuleb samuti moondada okste või muude käepäraste vahenditega.

4.3 LAAGRIKORD

Rühmitudes rühma majutusosalale tegutseb jagu vastavalt rühmaülemale käskudele.

Jaoulem:

- määrab jao majutuskoha, lähikaitsepositsioonid ja annab juhendid häireandmise viiside osas;
- määrab vaatlejad/julgestajad;
- rühmitab jao lähikaitsepositsioonidele;
- käsib tulealad, tulealustusjoone ja tule avamise korra;
- juhib jao majutuse püstitamist ning koostab julgestaja ja ahjuvalve graafiku kahes eksemplaris;
- määrab küttepuude tegemise;
- instrueerib ja kontrollib tuleohutuse tagamist ning riiete kuivatamist telgis;
- kontrollib ja harjutab jaoga tegevust majutusosalal.

Paigutus telgis

- Telki minnakse alles peale seda, kui tulepositsioonid on valmis saadud, killuvarje kaevikud kaevatud ja positsioonide mehitamine läbi harjutatud.
- Telgis on igale mehele määratud oma koht.
- Seljakott pannakse pea alla, rakmed ja relv paigutatakse seljakoti taha.
- Puhkuse ajal saavad mehed seljast võtta märjad riided ja jalast saapad.
- Puhkepausi ajal ei tohi lahinguvalmidus langeda, häire korral tuleb kaa-

sa haarata relv, kiiver, rakmed ja saapad ning liikuda positsioonile, vajadusel telgi ääre alt, alles peale seda riietutakse vastavalt.

- Telgist lahkudes peab igaühel relv kindlasti kaasas olema.
- Jaoulem määrab telgis ahjuvalvuri, kelle ülesanne on telgis häire andmine, majutusala tunnimise ettekannete esitamine, ahju kütmise ja kuivama pandud varustuse valvamine, et see ei liiguks kuumale ahjule liialt lähedale.
- Ahjuvalvuril on relv alati käeulatuses, ta peab kuulama majutusala ümbruses toimuvat ja olema iga hetk valmis alustama tuletegevust otse telgist.

4.4 VÄLIHÜGIEEN

Inimene, nagu hästi seadistatud masin, vajab igapäevast hooldamist ja korrastamist. Et sõdur oleks võitlusvõimeline, peab ta oskama enda eest välitingimustes õigesti hoolt kanda. Kui ta seda ei tee, on tagajärjeks haigused, väsimus ja muud hädad, mis muudavad sõduri võitlusvõimetuks ja koormaks kaaslastele. Pole mingit mõtet hoida oma relva puhtana, kui sõduri tervislik seisund ei lase seda kasutada.

Jaoulem peab jälgima, et sõdurid hoolitseksid oma hügieeni eest iga päev ja õigesti:

- juuksed (pesta vähemalt kord nädalas);
- nägu (pesta vähemalt iga päev);
- hambad (pesta vähemalt kaks korda päevas);
- keha (pesta vähemalt iga päev);
- jalad (pesta ja puuderdata võimalusel iga päev);
- käed ja sõrmeküüed (käsi pesta, puhastada ja küüsi lõika regulaarselt);
- habe (raseerida vähemalt ülepäeviti).

Jaoulem peab hügieeni eest hoolitsemisel olema ise eeskujuks oma alluvatele. Kindlasti peab oma alluvate haigestumisest koheselt ette kandma rühmaülemale või rühmavanemale.

KÄIMLAD

Välitingimustes on käimla väga oluline. Oma loomulikke vajadusi tuleb rahuldada kas käimlas või selleks ette nähtud kohas. Kui peatuspaigast lahkutakse, peab selle koha ära märkima.

Põhireglid on järgmised:

- kui on ehitatud välikäimlad, peab seda ka õigesti kasutama; käimla tuleb ehitada vähemalt 50 m kaugusele positsioonidest ja 100 m kaugusele väliköökitest ning kindlasti peab arvestama tuule suunda;
- kui välikäimlat ei ole, tuleb kaevata auk ning hiljem katta väljaheited mullaga; asjale minnes võtke labidas ja relv kaasa;
- käimla juures peaks olema käte pesemise võimalus.

5. RÄNNAK

5.1 MÕISTED

Rännaku mõiste ja liigid:

- **RÄNNAK** on organiseeritud liikumine transpordivahenditel või jalgsi eesmärgiga ettenähtud ajal saabuda määratud piirkonda ning olla valmisolekus lahingülesannet täitma.
- **JALGSIRÄNNAK** on organiseeritud liikumine jalgsi, eesmärgiga ettenähtud ajal saabuda määratud piirkonda ning olla valmisolekus lahingülesannet täitma.
- **MOTORISEERITUD RÄNNAK** on üksuste organiseeritud liikumine transpordivahenditel ja ümberpaiknemine teedel, et selleks ettenähtud ajal ja täielikus lahingvalmiduses saabuda määratud piirkonda, kus tuleb lahingülesannet täita.

Rännakuga seotud mõisted:

- **LÄHTEALA** – ala, kus üksus paikneb enne rännakut.
- **SAABUMISALA** - ala, kuhu üksus koguneb pärast rännakut.
- **RÄNNAKUPUHKUS** – tehakse 8...10 tunniste vahedega, hoolduseks ja puhkuseks, kestvus mitu tundi.
- **RÄNNAKUPEATUS** – tehakse 2...4 tunniste vahedega, kestvus 30min...1tund.
- **LÄHTEJOON** – kindel punkt või joon, mis ületatakse kindlal ajahetkel rännakukiirusega.
- **LÄHTEJOONE ÜLETAMISE AEG** – ülema poolt määratud aeg, mil kolonni pea ületab lähtejoone.
- **LÕPUJOON** – marsruudil asuv kindel joon, mis ületatakse kindlal ajahetkel.
- **LÕPUJOONE ÜLETAMISE AEG** – ülema poolt määratud aeg, mil kolonni pea ületab lõpujoone.
- **RÄNNAKUKOLONN** – moodustub ühtse juhtimise all ühte marsruuti pidi liikuvatest üksustest.
- **SAABUMISAEG** – aeg, mil kolonni pea saabub kindlasse punkti või jõe-nele.
- **LÕPUAEG** – aeg, mil kolonni saba ületab kindla punkti või joone.
- **KOLONNI VAHE** – vahe kahe üksteisele järgneva rännaküksuse vahel.
- **KOGUNEMISPUNKT** – juhi poolt määratud paik, kuhu üksus liigub, et hajutatuse korral uuesti ümberrühmituda.
- **JULGESTUSPEATUS** – tehakse vastavalt vajadusele, kas kaardi kontrollimiseks, kohendamiseks või muul taolisel otstarbel.

5.2 JALGSIRÄNNAK

Tavaliselt saab jaoülem rühmaülema käest rännakukäsu. Jaoülem kirjutab endale üles ja märgib kaardile alljärgnevad asjad:

- rännakumarsruudi ja varumarsruudi;
- rännakupeatuse ja -puhkuse ning saabumisalad;
- liikluse suunamise ja reguleerimise punktid;
- rännaku ajaplaani;
- marsruudil olevad hooldus- ja kogunemispunktid;
- tunnusõna ja lahingutunnuse.

Jaoülema ettevalmistused enne rännakut:

- käsk oma allüksusele;
- varustuse kontroll ja pakkimine;
- seljakott ja lahingurakmed (vastava ülesande jaoks õige varustus);
- toit, vesi (kuivmoon, näiteks RV käest 120900APR07);
- laskemoon (RV käest 120930APR07);
- meditsiinipauna täiendamine;
- sidevahendite kontroll (varuakud, sidekutsungid);
- kellaeg ja kuupäev, millal peab olema lähtejoone ületuseks valmis.

Jaoülema tegevus enne lähtejoone ületamist:

- isikkooseisu kontroll;
- meeste moondamise kontroll;
- sidevahendite kontroll;
- jaoülem määrab jao liikumismooduse;
- rühmitab jao rännakrühmitusse ja saadab välja eeljulgestuse
- jaoülem määrab meeste vaatlussuunad ja kauguse teineteisest sõltuvalt olukorrast ja maastikust;
- teeb ettekande jao valmisolekust (näiteks rühmaülemale);
- jaoülema käe- või häälmärguande peale alustab allüksus rännakut.

Jaoülema tegevus rännaku ajal:

- jaoülem teeb ettekande, kui on ületanud: lähtejoone, kontrolljoone, lõpujoone, on olnud kontaktis vastasega, näinud vastase liikumist ja tehnikat, puhkepausi ajal;
- eeljulgestuses on lahingupaar;
- vahe eeljulgestusega on silmside, raadioside (kõik sõltub maastiku isearasusest ja rühmaülema käsus määratud sidepidamisviisist);
- jaoülem jälgib, et allüksus peab kinni määratud vahemaast ja et mehed jälgivad oma vaatlussuunda;
- jaoülem määrab kogunemispunktid marsruudil vastavalt maastikule 100–400m vahedega;
- jaoülem hõivab füüsiliselt kogunemispunkti või viitab käega, kus kogunemispunkt (KP) asub.

JALGSIRÄNNAKU JULGESTUS

Rännaku julgestamine

Jaoülem valib rännakuks liikumisviisi, mis tagab 360-kraadise vaatluse ja julgestuse. Vajadusel saadab olenevalt maastikust 25-100 meetri kaugusele jao ette julgestama kuni lahingupaari suuruse üksuse. Julgestajatel ei tohiks kaduda silmside jaoga.

Rännakul eeljulgestuse kasutamine

Seda kasutatakse jaost umbes 25-100 m eespool, peab säilima silmside. Eeljulgestuse eesmärk on vajadusel orienteeruda ning informeerida jaoülemat ees olevatest takistustest ning vastasest.

Jaoülem:

- määrab jao julgestuspeatuse (alla 5 minuti kestval peatusel jäetakse varustus selga ja moodustatakse jaoülema ümber ringkaitse);
- kutsub enda juurde vajaminevad mehed (näiteks kontrollib kaarti, võtab ühendust, mõtleb kuidas ületada ohuala)
- käsib juua vett, kontrollida varustust ja jälgida ümbrust;
- annab märguande uuesti liikuma asumiseks.

TEGEVUS PUHKUSTEL, PEATUSTEL

Jaoülem:

- määrab puhkepausi ja ringkaitse (mehed võivad võtta varustuse seljast, kuid jäävad oma laskesektorisse);
- kannab rühmaülemale ette puhkealale saabumisest;
- määrab puhkepausi ajalise pikkuse;
- käsib juua vett, süüa, kohendada ja kontrollida varustust ning maskeeringut;
- kuulab ettekandeid puuduste kohta;
- peale puhkealalt väljumist kontrollib, et midagi ei jäänud maha;
- võib anda uusi andmeid vaenlasest ja selle tegevusest;
- puhkepausi lõppedes saadab välja eeljulgestuse;
- määrab jao liikumismooduse;
- määrab vaatlussuunad ja vahed meestele;
- annab märguande uuesti liikuma asumiseks.

TEGEVUS ÕHUHÄIRE JA -RÜNNAKU KORRAL

Jaoulem:

- annab käskluse „Õhuhäire, õhurünnak” käe- või häälmärguandega;
- vajadusel näitab suuna, kuhu varjuda;
- jälgib, et mehed varjuvad;
- kui tegu on otsese õhurünnakuga ehk kontakt vastase õhusõidukiga on vältimatu siis jaoülem käsib allüksusel moodustada ahelik; jaoülema käskluse või trasseerkuulide peale avatakse tuli vastase õhusõiduki pihvita; kui võimalik, peab tuletegevust kindlasti toetama jao KP ja TT;
- peale õhuhäiret, õhurünnakut käsib jaoülem allüksusel uuesti koguneda;
- hoolitseb isikoosseisu kontrolli ning haavatute ja surnute kokku kogumise eest (haavatuid koheselt abistada);
- organiseerib haavatute ja surnute transpordi;
- kannab rühmaülemale ette vahejuhtumitest (kaotustest ja vaenlase tegevusest).

TEGEVUS PUHUKS, KUI JAGU EKSIB VÕI LÄHEB LAHKU

Kui jaoülem avastab, et mingi osa jaost (mees, lahingupaar, pooljagu) on kadunud või eksinud, siis sõltuvalt lõppeesmärgist, missioonist, või piirkonnast peab jaoülem otsustama, kas allesjäänud jaoliikmetega suudetakse täita ülesanne või mitte. Kui ei suudeta siis jagu suundub tulnud teed tagasi ning läbib eelnevalt JÜ käsus nimetatud kontrollpunktid (KP-d), lootes kohata kaduma läinud mehi sealt. Vastase tegevusalas viibides tuleks ülesanne katkestada ning seejärel võimalikult kiiresti leida kadunud mehed, et vältida nende langemist vastase kätte.

Kui mehed avastavad end olukorrast, kus nad on eksinud, siis nende esmane ülesanne on suunduda tagasi viimati läbitud KP-sse ning oodata seal eelnevalt kokkulepitud aja (näiteks 20-30 minutit). Kui nad selle aja jooksul ei kohtu oma jaoga, suundutakse tagasi viimasele kontrollpunktile eelnenud KP-sse. Seal oodatakse samuti kokkulepitud aja, et võimaldada jaol jõuda KP-sse.

Oluline on see, et info rännaku marsruudi ja KP-de kohta saaks terve jagu mitte ainult „pointman”.

TEGEVUS VARITSUSELE SATTUDES

Jaoulemal tuleb varitsusele sattudes tegutseda järgnevalt:

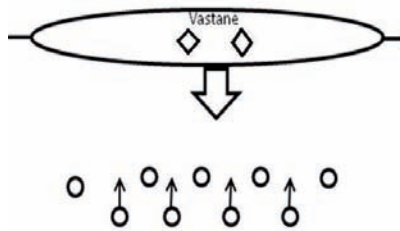
- varjuda ja avada kohene vastutuli;
- võtta vastu ettekanded allüksuselt (vastase asukoht, suurus, haavatud ja surnud);
- hinnata olukorda;
- otsustada, mida edasi teha – kas rünnata, eemalduda või kutsuda abi (sattudes varitsusele öösel, peaks võimalikult kiiresti valgustatud ja otsest tulealast välja liikuma);
- võimaluse korral võib jagu sooritada varitsuse vastase drillina ka kiirrünnaku.

Jaoulema tegevus eemaldumisel:

- suru vastane jao käsirelvade tulega maha;
- liikumise katteks kasuta suitsu- ja käsigranaate ning kaudtuld;
- tuli ja liikumine (lahingupaaride kaupa eemaldumine või rullimine vasakule või paremale);
- haavatute ja surnute evakueerimine;
- kogunemispunkti liikumine ja ümber reorganiseerumine (ala julgestamine);
- ettekanne rühmaülemale ja uute juhiste ootamine;
- rännaku alustamine.

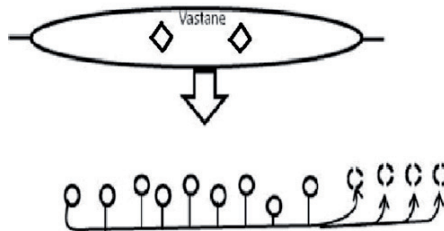
Näide: Vastane läheneb küljelt ja eemaldutakse rullides paremale:

- kogu üksus võtab vastase suunas ahelikku; (joonis 5.1)

joonis 5.1 (faas 1)

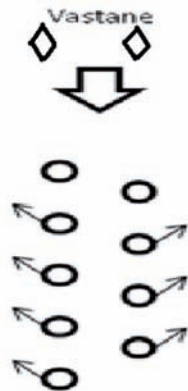
- jaoülema käsk “Jagu, eemalduda rullides paremale, 150, LÄKS!” (selle peale tõuseb kõige vasakpoolsem mees püsti ja liigub jao paremale tiivale, nii rullib kogu jagu paremale) (joonis 5.2).

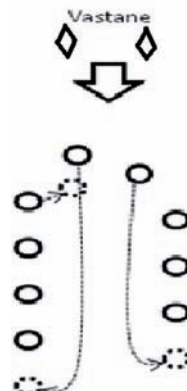
joonis 5.2 (faas 2)

Näide: Vastane läheneb eest ja eemaldutakse rullides taha:

- Varitsusele sattumisel avab esimene mees koheselt automaattule vastase pihta. Teine avab vastase pihta kiirtule. Kolmas või neljas viskab kohe välja suitsu. Ülejäänud jaoliikmed varjuvad (astuvad paar sammu kõrvale) ning jälgivad ümbrust, kuid on koheselt valmis üle võtma katteülesannet või evakueerima haavatut (joonis 5.3).
- Jaoulema käsu peale algab tagasi rullimine (Jagu, rullides tagasi, LÄKS!). Esimene võitleja alustab jooksmist rühmituse lõppu. Tema taga asuv võitleja astub paar sammu sissepoole peale seda, kui ees olev võitleja on möödunud ja alustab kattetegevusega. Nii rullib kogu jagu tagasi (joonis 5.4).

joonis 5.3 (faas 1)

joonis 5.4 (faas 2)

5.1.1 TEGEVUS SATTUDES MIINIVÄLJALE

Jao liikumisviis – järjestikus.

Jao võimalused miinivälja avastada:

- vaatlussuundade abil;
- surnud loomade, miinivälja reetvate tegurite kaudu (miinid, märgistusvahendid, miinikonteinerid).

Tegevus miiniväljal

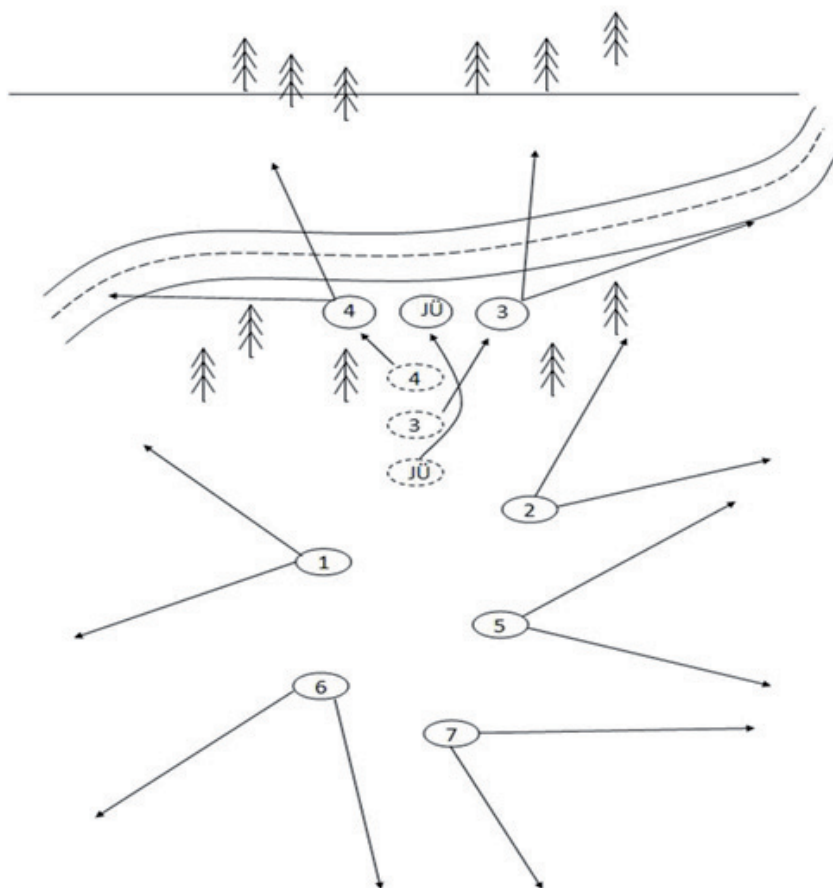
Käsklus, ettekanded	Tegevus
Võitleja, kes avastab miini, hüüab: <i>“SEIS, MIINID!”</i>	Jao võitlejad jäävad kohe seisma ja kükitavad. <u>NB! Keegi ei tohi põlve maha toetada.</u>
Jao liikmed kannavad jaoülemale ette vigastustest ning võimalusel miinide asukohast ja tüüpidest.	Kui haavatu jääb põhi eemaldumisteest kõrvale, tullakse talle hiljem järgi. Kui haavatu jääb põhi eemaldumisteele, võetakse ta kohe kaasa.
Jaoülema käsklus: “Jagu eemalduda 150 (200) m tuldu teed pidi”.	Jagu alustab eemaldumist. Kui olukord lubab, siis üks lahingupaariline katab, teine märgistab eemaldumiste (st jala astumise kohad kontrollitakse ning märgis-tatakse). Vastase tule avamise korral tuleb eemaldumisel seljakoti või rakmetega eelnevalt maa-ala kontrollida (st enda ees olev maa-ala varustusega läbi kompida).
Jaoülem veendub ohutuses ning annab käskluse: „Lahingupaar ... julgestab, lahingupaar ... haavatule järgi”. Samal ajal teeb jaoülem miiniväljale sattumisest ettekande raadiojaama või virgatsi teel.	Jaoülem veendub ohutuses – st nende pihta ei avatud tuld eemaldumisel, vaatlusel ei olnud vastast näha. Olles ohutuses veendunud, määrab jaoülem julgestajad (soovitavalt KP), kes veenduvad julgestus positsioonide ohutuses ja asuvad julgestama. Seejärel liigub haavatuid tooma kästud lahingupaar, kasutades eemaldumisel nähtavaid radu või rajades need ise. <i>Märgistada miinivälja oletatav serv, et omad üksused uuesti miiniväljale ei satuks.</i>
Haavatu ära toomisel jaoülema käsklus: „Jagu jao kogunemispunkti”. Kogunemispunktis teeb jaoülem ettekande olukorrast – haavatute hulk, raskusaste, miinivälja mõõtmed (kui oli võimalik määratleda), miinivälja tüüp.	Jagu eemaldub jao kogunemispunkti. Jao kogunemispunktis antakse esmaabi, tehakse olukorrast ettekanne ja valitakse uus marsruut.

5.1.2 TEGEVUS TAKISTUSTE ÜLETAMISEL

TAKISTUSTEKS on näiteks erinevad ohualad või piirkonnad, mida vastane võib katta oma vaatluse või tulega. Nendeks võivad olla näiteks teed, sihid, põllud, heinamaad. Kui võimalik, tuleb alati minna ringiga.

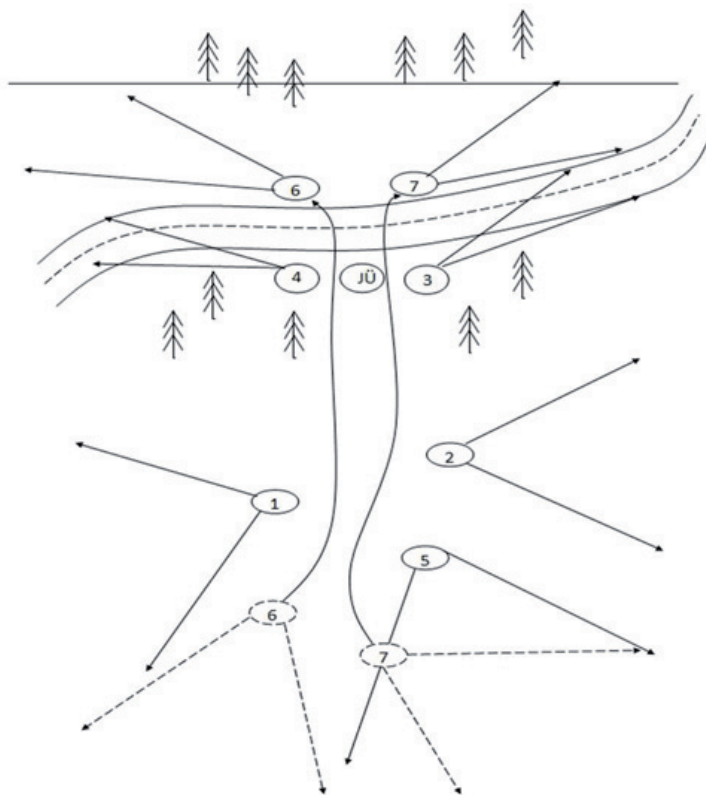
LINEAARSEKS OHUALAKS võib olla maantee, metsatee või metsasiht. Suuremate teede läbimiseks tuleks võimalusel minna tee alt (truubid, sillad). Kui ohuala tuleb ületada siis võiks seda teha alljärgnevalt:

- Eesmine jaoliige annab ohuala märgates sellest teada vastava käemärgiga.
- Jagu moodustab julgestuspeatuse, jaoülem liigub ette, et hinnata ohuala ja määrata kogunemispunkt teisel pool seda piirkonda (joonis 5.5).

joonis 5.5

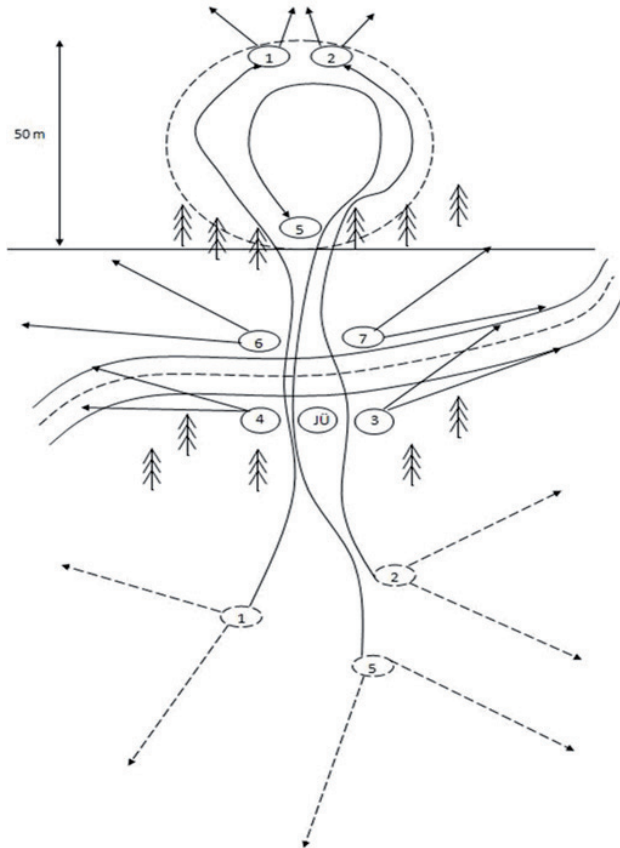
- Kui jaoülem on otsustanud ala ületada, kutsub ta käemärgiga ette kaks viimast jao liiget jao lõpust ja näitab neile kätte julgestuskohad vaatlusaladega vasakule ja paremale piki ohuala. Need kohad ei tohiks asuda kavandatavast ületuskohast kaugemal kui 10-15 meetrit. Jaoülema abi kontrollib, et viimaste jao liikmete ette liikudes ei jääks taha jääv suund vaatluseta (joonis 5.6).

joonis 5.6

- Julgestajad liiguvad oma positsioonidele ja veenduvad, et ohualal vastase tegevust ei ole. Seejärel annavad nad jaoülemale vastava käemärgi abil sellest teada. Kui nad märkavad märke vastasest või muust tundmatust liikumisest annavad nad ka sellest märkide abil teada. Sellisel juhul jaoülem ei ületa ohuala vaid liigub ohtu märganud julgestaja juurde, saab olukorras selgust ning otsustab, mida edasi teha.
- Kui julgestajad ohtu ei märka annab jaoülem märguande ala ületamiseks.
- Pooljao ülem koos ülejäänud meeskonnaga liiguvad üle ohuala ja kontrollivad eespool olevat ala umbes 50 m ulatuses.

- Pooljao ülem jätab lahingupaari liikumissuunal kaugemasse luuratud punkti ja tuleb ise tagasi ohuala piirini, kus annab jaoülemale märguande ala kindlustamise kohta (joonis 5.7).

joonis 5.7

- Jaoülem annab enda juures julgestavale lahingupaarile üleliikumiseks märguande ning koos liigutakse kontrollitud alale.
- Möödumisel annab jaoülem märguande liikumiseks ka teisel pool teed olevale julgestusele.
- Kui kogu jagu on ohuala ületanud, moodustatakse käigult esialgne lahingurivistus. Seejärel liigutakse edasi.

Kui mingis ületamise faasis peaks tekkima ohtlik olukord (vastane ilmub nähtavale või avastab üksuse), siis toimitakse eelnevalt kokkulepitud plaani alusel. Kui vastane ilmub nähtavale, aga ei märka üksust, siis peatatakse tegevus ja varjatakse end kuni oht on möödas. Kui vastane avastab üksuse enne ületamise algust, siis liigutakse eemaldu-

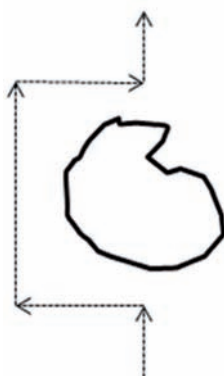
misdrilli kasutades tagasi viimasesse KP-sse, kus üksus ümberrühmitub. Jaoülem otsustab seal uue liikumissuuna ning seejärel lahutakse KP-st. Kui kontakt toimub ületamise ajal siis võimalusel võideldakse üksus kokku kas siis ohuala ühel või teisel pool, sõltuvalt vastase suurusest ja asukohast. Kui vastane poolitab üksuse siis liigutakse järgmisesse kaugemasse KP-sse. Kui kontakt toimub vahetult peale ületamist, siis rakendab jaoülem sobivat lahingudrilli (eemaldumine või rünnak).

VÄIKESED AVATUD OHUPIIRKONNAD. Nendeks on tavaliselt väiksemad lagendikud või põllud, kust üksus saab mööduda, ilma et see kulutaks liigselt aega. Tegevus sellise ala ette sattudes oleks selline:

- Juhtiv tulemeeskond peatab jao ja annab käemärgiga teada ohupiirkonnast.
- Jaoülem liigub ette juhtiva tulemeeskonna juurde kinnitama, et tegu on ohupiirkonnaga ning määrab lähema ja kaugema külje kogunemispunkti.
- Jaoülem annab korralduse, et ohupiirkonnast tuleb mööduda kõrvalt, kasutades ringiminekut (joonis 5.8) või kõrvalt möödumise meetodit (joonis 5.9).

joonis 5.8

joonis 5.9

SUURED, AVATUD OHUPIIRKONNAD. Nendeks on suured lagendikud, põllud, kust überminek oleks märgatav ajakulu ja seaks ohtu üksuse ülesande õnnestumise. Samas on sellise ala ületamine kõige riskantsem ja sellist võimalust tuleks juba planeerimise käigus vältida.

- Juhtiv tulemeeskond peatab üksuse ja annab ohupiirkonnast käemärgiga teada.
- Jaoülem liigub ette, kinnitab, et tegu on ohupiirkonnaga ning määrab lähema ja kaugema külje kogunemispunktid.
- Jaoülem määrab liikumise suuna ja rivistuse (suurendatud vahedega noolepea või ahelik).
- Kui ala ületatud, taastatakse endine lahingurivistus.

Kui suurt avatud ohuala läbib tee, siis ei käsitleta seda eraldi lineaarse ohualana.

5.2 MOTORISEERITUD RÄNNAK

Motoriseeritud rännak on üksuste organiseeritud liikumine transportvahenditel ja ümberpaiknemine teedel, et selleks ettenähtud ajal ja täielikus lahingvalmiduses saabuda määratud piirkonda, kus tuleb lahingülesannet täita.

Motoriseeritud rännaku eelised on:

- kiirus;
- allüksuse lahinguvõime säilimine;
- varustuse vedamine.

Motoriseeritud rännaku puudused on:

- liigne müra;
- vaenlasele kergesti avastatav;
- sõltumine tehnikast;
- sõltumine maastikust;
- sõltumine aastaajast.

MOTORISEERITUD RÄNNAKU RIVISTUS

Rännakurivistus on allüksustele ja sõidukitele määratud rivikord, mis sõltub olukorrast, vastasest, maastikust ja nähtavusest.

Põhiliselt kasutatakse kolme rännakurivistust:

- AVATUD RÄNNAKURIVISTUS;
- SULETUD RÄNNAKURIVISTUS;
- HAJUTATUD RÄNNAKURIVISTUS.

AVATUD RÄNNAKURIVISTUSE puhul jaotatakse rännaku-kolonn rännakuallüksusteks, rühm moodustab ühe rännakuallüksuse, kus on neli sõidukit

Avatud rännakurivistust kasutatakse:

- varjatud maastikul;
- vahed 200-300 meetrit.

SULETUD RÄNNAKURIVISTUSE puhul kõik üksuse sõidukid liiguvad ühesuguse vahega.

Suletud rännakurivistust kasutatakse:

- rahuajal;
- kui puudub vaenlase oht;
- vähese liiklusega teedel.

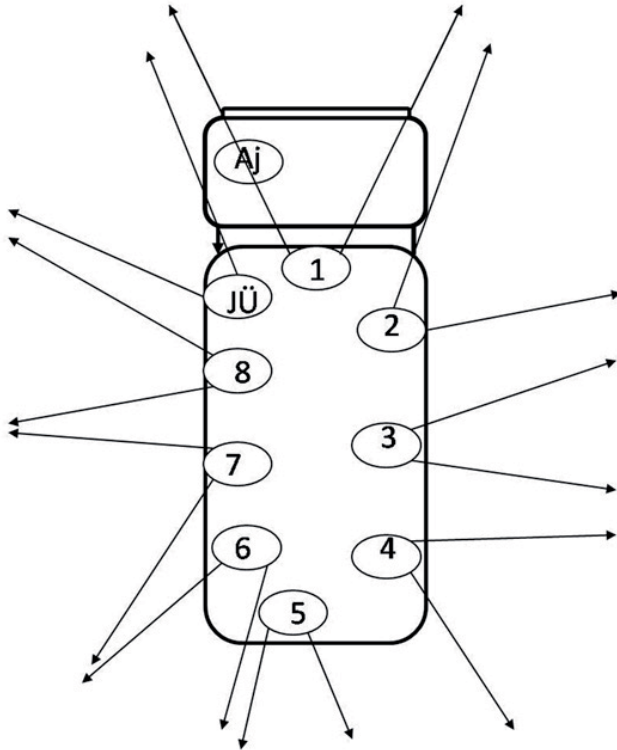
HAJUTATUD RÄNNAKURIVISTUSE puhul minnakse ühte või enamat paralleelselt kulgevat teed mööda nõnda, et ühekilomeetrise lõigul pole rohkem kui kolm sõidukit. Kogunemiskohad peavad olema kaitstud õhuluure eest.

HAJUTATUD RÄNNAKURIVISTUST KASUTATAKSE:

- varjet mitte pakkuvale maastikul;
- õhurünnakute ohu korral.

MOTORISEERITUD RÄNNAKU JULGESTUS

Jagu peab olema paigutatud masinatele nii, et see tagab 360-kraadise julgestuse ja võimaldab koheselt alustada tuletegevust vastase vastu igas suunas (joonis 5.10).

joonis 5.10

TEGEVUS ÕHURÜNNAKU JA –HÄIRE KORRAL

Õhurünnaku puhul jalastuda ja hajuda (joosta) võimalikult kaugemale tulealast välja ning seejärel varjuda.

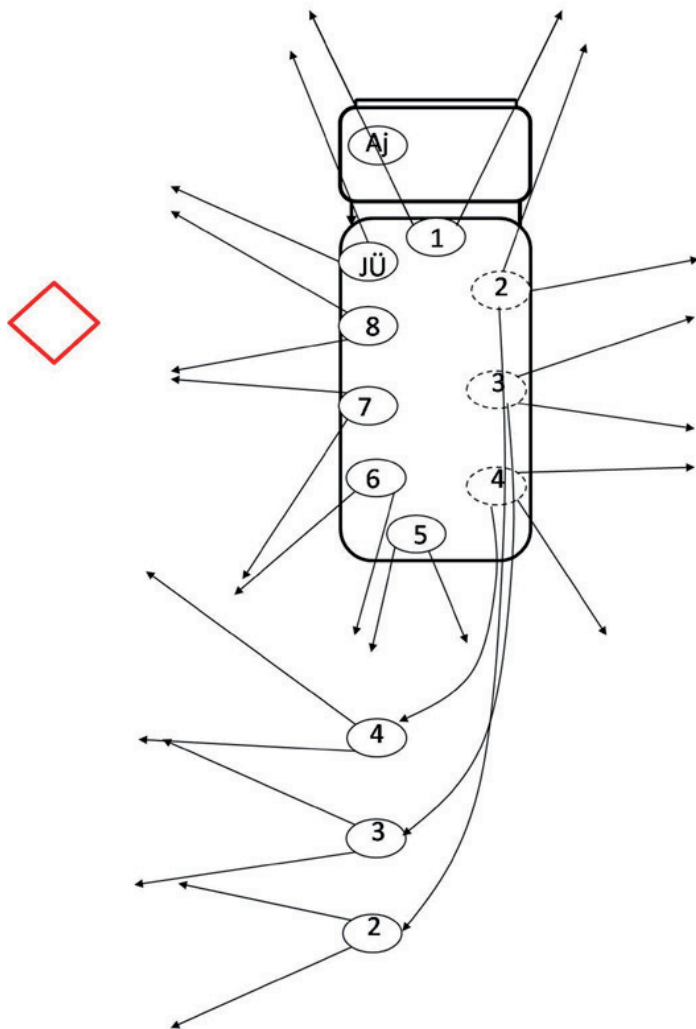
Õhuhäire korral aga sõidukid varjuvad ja meeskond jalastub sõidukist eemale ja valmistub lähiõhutorjeks vastavalt jaoülemale käsule. Kui puudub varjumisvõimalus (lagedad alad), siis hajutakse õhuvaatluse eest käskluse või märguande peale. Meeskond varjub reeglina sõidukist paremale, kui maastikutingimuste tõttu ei anta teisi käske.

TEGEVUS VARITSUSELE SATTUDES

Jaõlem saab juhised rühmaülemale käsust, kus on välja toodud erinevad tegevused varitsusele sattudes (varitsusevastased drillid).

Näiteks üks võimalikest tegevustest:

Varitsusele sattunud jagu avab vastutule autokastist, autojuht sõidab tapmisalast välja (vaenlase tulealalt ära). Jaõlem kannab rühmaülemale koheselt kontaktist ette ning jagu jalastub masinalt. Teised jaod ei sõida tapmisalast läbi vaid masinad peatuvad. Seejärel jaod jalastuvad ja võtavad sisse ringkaitse (joonis 5.11)

joonis 5.11

Jalastumine – varitsusepoolne pooljagu ja KP vajadusel katab autokastist, teine pooljagu jalastub ja jääb katma vastase suunda. Ka autojuht jalastub. Seejärel jalastub esimene pooljagu teisega ühele joonele ja jääb katma vastase suunda. Viimasena jalastub KP. Jalastumisel jälgida, et jagu ei jääks masinale liiga lähedale, et vältida vigastusi, kui masin peaks plahvatama. Juhtnöörid edasise tegevuse kohta saab jaoülem rühmaülemalt – kas jääb katma, sooritab rünnaku paremalt või vasakult.

Varitsuse korral, eest suunast annab kattetuld KP ja mõlemad jaod saavad jalastuda üheaegselt, üks pooljagu ühel pool, teine teisel pool, seejärel jalastub KP.

Pärast kontakti uuesti masinatele minnes on liikumise järjestus vastupidine. Kõigepealt läheb masinale KP, seejärel kontaktipoolne pooljagu ning seejärel ülejäänud jao liikmed.

TEGEVUS TRANSPORDIRIKKE KORRAL

Jaoülem saab juhised rühmaülema käsust. Rühmaülem võib käskida, et esmalt proovitaks masinat parandada. Kui ei õnnestu, siis paigutatakse varustus ja meeskond ümber teistele masinatele ning rikkis masin pukseeritakse võimalusel kaasa või organiseerib kompaniiveebel masina oma jõududega remondikohta.

6. LAHINGU LIIGID

RÜNNAK on lahingu liik, mille eesmärk on purustada kaitsele asunud vastane ja hõivata mingi punkt või maa-ala.

KAITSE on lahingu liik, mille eesmärk on tõrjuda vastase pealetung tagasi ja hoida hõivatud territoorium või positsioonid enda käes.

VIIVITUS on kaitsva tegevuse liik, millega võidetakse aega vastase liikumist aeglustades ja talle kaotusi tekitades, samas vaenlasega end lõplikult sidumata. Viivitus lõppeb tavaliselt ettevalmistatud operatsiooniga, milleks on kaitse, rünnak või eemaldumine.

LUURE on olukorra hindamiseks ja otsuste tegemiseks tarvilike andmete kogumine vaenlase jõudude, tegevuse iseloomu, maastiku, ilmastiku, nähtuste ja objektide kohta.

PATRULL on kindlal marsruudil ringkäiku või -sõitu tegev sõjaväelaste grupp.

VARITSUS on üllatusrünnak, mille peidusolev ja ootav üksus korraldab liikuvale või ajutiselt peatunud vaenlasele. See on tavaliselt lühike lahing, mis ei nõua maa-ala vallutamist ja hoidmist. Eesmärgiks on vaenlase hävitamine või häirimine, sõjavangide võtmine, varustuse ja relvastuse saamine.

LAHING HOONESTATUD ALAL on lahing eritingimustes, mille eesmärk on hõivata vastase kontrolli all olevad hooned või hoonetegrupid.

6.1. PEALETUNGILAHING

Pealetungilahing on lahingu liik, mille eesmärk on purustada kaitsele asunud vastane ja hõivata mingi punkt või maa-ala.

Pealetung vastasele peab olema kiire, et kuluks vähem laskemoona ning agressiivne, et vastane tunnetaks jõudu, julgust, entusiasmi, mis on suunatud tema vastu.

Pealetungi on võimalik läbi viia kahel viisil – otserünnak ning tiibrünnak ehk vastast rünnatakse küljelt. Jaõülem peab otsustama, mil viisil vastast rünnata.

Arvesse tuleb võtta vastase asukohta ehk kaugust. Kui esmase kontakti ajal on vastane lähemal kui 100 m ning tegu on piisavalt avatud maastikuga, siis pole mõttekas enam tiibama minna, vaid tuleb kiirelt ja agressiivselt vastasest läbi joosta. Samas, kui distants on piisav ja maastik pakub varjet, saab vastast külgedelt üllatada.

6.1.2 JAO KIIRRÜNNAK

Jao pealetungi drillid on järgmised:

1. LAHINGUKS ETTEVALMISTUMINE;
2. REAGEERIMINE VASTASE EFEKTIIVSELE TULELE;
3. VASTASE ASUKOHA KINDLAKSTEGEMINE;
4. VASTASE MAHASURUMINE, TULEKONTROLI SAAVUTAMINE;
5. RÜNNAK;
6. TAASRÜHMITUMINE.

1. LAHINGUKS ETTEVALMISTUMINE

on jao üks põhilistest lahingudrillidest. Ettevalmistutakse vahetult enne mis tahes ülesandele asumist (rännak, rännak, luure). *Vt 3.1 Lahinguks ettevalmistamine*

Jaoülema tegevused rännaku ettevalmistamisel:

- a. ringkaitse/julgestajad;
- b. käsk jaoülema abile – varustus, laskemoon, erivarustus, maskeerimine;
- c. jaoülema abi kannab valmisolekust jaoülemale ette;
- d. sidevahendite kontroll;
- e. käsk jaole;
- f. jaoülem kannab valmisolekust rühmaülemale ette.

2. REAGEERIMINE VASTASE EFEKTIIVSELE TULELE

Peab olema kindel, et vastase tuli on efektiivne/tabav. Kui vastase tuli ei ole efektiivne liikuge ahelikus vastase suunas „liigub-katab“-meetodil, ilma tuletegevuseta, kuna viimane raiskaks laskemoona ning reedaks teie edemist maastikul.

Vastase efektiivne tuli tähendab, et vastase tuli on kindlasti suunatud teile ja võib juba reaalselt jao isikkoosseisu vigastada.

Kui ootamatult ilmuv vastase tuli on teie suhtes efektiivne, siis jaoülem annab koheselt vastavad käsud jao väljatõmbumiseks tapmisalast. Kuid samas tuleb üritada kindlaks määrata vastane ja vastase asukoht ning kohe seejärel kanda rühmaülemale olukorrast ette.

3. VASTASE ASUKOHA KINDLAKSTEGEMINE

Kui vastase täpne asukoht on teadmata ei ole mõttekas rännakut alustada, sest kattegrupp ei teaks, kuhu täpselt suunata kattetuli ning rännakgrupp ei teaks täpset maastikupunkti, mida rännata. Seega on väga tähtis teada vastase täpset asukohta.

Vastase täpse paiknemise kindlakstegemiseks toimi järgnevalt:

Vaatluse teostamine – käsi jao võitlejatel oma positsioonilt vaadelda avastamiseks vastast. Nõua ettekannet vastasest (kasutada sihtmärkide osutamise meetodeid). Vastast võib reeta tema tuletegevus, liikumine, heli või midagi muud taolist.

Kui umbes 30 sekundi jooksul ei ole suutnud vastase paiknemist kindlaks teha, siis tuleb tegutseda järgnevalt:

Tuli ja vaatlus – käsi kahel jao laskuril (mitte kuulipilduritel) avada tuli (2–3 padrunit) vastase oletatava asukoha suunas. Ülejäänud allüksus jälgib samal ajal eesolevat ala ning teeb kindlaks vastase paiknemise, kui viimane reageerib meie provotseeritud tulele. Vaatlevat meeskonda tuleb liigutada vaatlemiseks parematele positsioonidele. Kui ka sedasi ei saavutata soovitud tulemust, siis minna üle liikumisele.

Liikumine – allüksuse liigutamine vastase oletatavas suunas. Näiteks, lahingupaar liigub, ülejäänud jagu jälgib, juhuks kui vastane peaks reageerima meie liikumisele. Kui ei, kordab jaoülem tegevust teise lahingupaari liigutamisega. Kui ikka vastasest jälgi ei ole, peab jaoülem otsustama, kuidas edasi tegutseda arvestades rühmaülema poolt saadud käsku. Kuna tegemist on ohtliku alaga, peab liikumine olema julgestatud allüksuse siseselt (liigub-katab).

Ettekanne tulekontaktist rühmaülemale: *Vt 2.6 Side ettekanded*

4. VASTASE MAHASURUMINE

Tulekontrolli saavutamine ja hoidmine.

Niipea kui vastase asukoht on kindlaks tehtud, peab jaoülem suunama jao tule vastasele, andes selleks allüksusele tulekäskluse. Vastase mahasurumiseks ja tulekontrolli saavutamiseks peab olema esimene löök piisavalt tugev.

Vt 2.8 Tulejuhtimiskäsud

Näiteks: anda kiirtulekäsklus „TULD”,

lahinguline laskekiirus kuni 30 lasku minutis, 5 lasku 10 sekundiga. Seda tuleliiki mitte kasutada kauem kui 10-15 sekundit, kuna kulub liiga palju laskemoona. Kohe kui vastane on maha surutud, tuleb tulekontrolli hoidmiseks anda uus tulekäsklus, et laskemoona vähem kuluks. Vastane ei tohi saavutada olukorra üle initsiatiivi.

Näiteks käsklused: „Vaata ja lase”, „Vasakult paremale 2 padrunit tuld”

– jao võitlejad tulistavad ükshaaval, vasakult paremale, kaks padrunit vastase suunas. Tuletegevus peab toimuma ka juhul, kui vastast realselt näha pole. Tulistatakse vastase positsiooni pihta, kohale, et ta ei saaks vabalt tegutseda ja tunneks hirmu.

Samuti võib jao või osa sellest määrata parematele tulepositsioonidele. Tulekontrolli peab hoidma ja juhtima jaoülema abi. Jaoülem peab samal ajal hindama olukorda ning plaanima järgnevat tegevust. Näiteks kas eemalduda või rünnata; kui rünnata siis, kas otse või tiivalt; kui tiivalt, siis kas vasakult või paremalt.

Jaoulem hindab:

- maastiku eripärasid – liikumine, varjatus;
- jao suutlikkust vastase suhtes;
- laskemoona kulu;
- vastase positsiooni – punker, laskepasa;
- üllatusmomenti – kuidas vastast ebameeldivalt üllatada.

5. RÜNNAK

Kohe peale kiiret olukorra hinnangut peab jaoülem võtma juhtimise jaoülema abilt tagasi enda kätte, et anda kiire lahingukäsk ja jagada vajalikku infot, mis sisaldab:

- jao ülesannet – vastane hävitada;
- ülesandeid gruppidele – kattegrupp, rünnakgrupp;
- lahinguplaani – otse- või tiibrünnak.

Näiteks: ründame, II pooljagu katab, I pooljagu tiibrünnak vasakult, küsimusi, valmis liikuma, minu järel „LÄKS!“.

Lisaks võib jaoülem kiirelt üle käskida asjad, mida üksikvõitleja peab tegema iseseisvalt. Näiteks tääkide kinnitamine, täis salvede kinnitamine relvadele, granaadiviskajatele anda käsk, et saaks granaate kiiresti kasutada.

Näiteks: ründame, II pooljagu katab, I pooljagu tiibrünnak vasakult, tääk kinnita, täis salv alla, granaadid valmis, küsimusi, valmis liikuma, minu järel „LÄKS!“

Üldjuhul juhib jaoülem alati rünnakgruppi ning jaoülema abi kattegruppi.

Otserünnak:

- Liigutakse omatule toetusel kogu jaoga vastase suunas, kuni granaadiviske kauguseni (pooljagude kaupa, lahingupaaridega või KP toetusel). Visatakse granaadid ning üks lahingupaar jookseb vastasest läbi
- Moodustatakse rünnakgrupp ja kattegrupp. Kattegrupp jäetakse katma ning rünnakgrupp liigub otse vastase suunas, kuni granaadiviskekauguseni, heidetakse granaat ning lahingupaari sööstetakse vastasesse.

Tiibrünnak:

- Moodustatakse kattegrupp ja rünnakgrupp. Kattegrupp jäetakse katma. Rünnakgrupp liigub varjatult, kas paremalt või vasakult, vastase küljele. Seejärel liigub küljelt vastase suunas rünnakgrupi tuletoetusel kuni granaadiviske kauguseni. Peale granaatide plahvatust sööstab üks lahingupaari vastasesse.
- Kohe kui granaadid on plahvatanud, peab kattegrupp lõpetama tuletegevuse. Selleks annab jaoülema abi käskluse „TULI SEIS“. Kui jagu ründab otse täiskoosseisus, annab käskluse jaoülem.

6. TAASRÜHMITUMINE:

Vt 3.3 Taasrühmitumine

6.1.3 JAO PLANEERITUD RÜNNAK

Planeeritud rünnakul on viis etappi:

1. PLANEERIMINE JA ETTEVALMISTAMINE;
2. RÜNNAKUKS RÜHMITUMINE JA LÄHENEMINE;
3. RÜNNAK VAENLASE RÜHMITUSSE;
4. LAHING VAENLASE RÜHMITUSES;
5. TAASRÜHMITUMINE RÜNDEOBJEKTIL.

Rünnakule minnes moodustatakse kaks gruppi –kattegrupp ja ründe-grupp. Kattegruppi peaks kuuluma kuulipildujapaar ja jaoülem ja ründe-grupis aga TT-paarid ja jaoülem.

1. PLANEERIMINE JA ETTEVALMISTAMINE

Jalastumisala on varjatud ala, kus jalastutakse sõidukitelt. See peab olema vastasest nii kaugel, et seal saab valmistuda rünnakuks.

Kui motoriseeritud rünnakut ei sooritata, nimetatakse ala, kus tehakse ainult rünnaku ettevalmistusi - lähtealaks.

Planeeritud rünnaku ettevalmistamise etapid on:

- rühmaülemalt käsu saamine;
- aja planeerimine;
- luure;
- hindamine ja planeerimine: } samaaegne ettevalmistus lahinguks;
rühma isikkoosseisu poolt;
- käsud;
- proov

Jalastumisalal antakse viimased kinnistavad käsud üksustele. Liikumise rühmituse lähtealalt lähte-positsoonile määrab jaoülem oma rünnakukäsus.

Lahinguks ettevalmistus toimub ettevalmistuspiirkonnas:

Vt 3.1 Lahinguks ettevalmistamine

- liitumine toetusvägedega;
- proov (kui selleks aega on).

2. RÜNNAKUKS RÜHMITUMINE JA LÄHENEMINE

Rivistus, mida kasutatakse liikumisel kogunemis-piirkonnast rivistuspaika, sõltub alljärgnevast:

- nõutav liikumiskiirus;
- juhtimine;
- kui tõenäoline on vaenlase vahelesegamine;
- minek.

LÄHTEPOSITSIOON on maastikupunkt väljaspool oma kaudtule mõjupiirkonda. (Rünnakule tuleb võimalusel kaasata ka kaudtule toetust, ilma selle ta tuleb kindlasti moodustada kattegrupp ja ründegrupp) See asub vastase lähedal, kuid on varjatud vastase jälgimise ja otsesihimisrelvade tule eest. Lähtepositsioonil rühmitub jagu lõplikult rünnakurühmitusse. Lähtepositsioonidel viibitakse võimalikult lühikest aega, et vältida avastamist vastase poolt.

LÄHTEJOOON on üksuse lähtepositsiooni eesmise positsioonide joon või eraldi määratud maastikujoon, mille üksused ületavad käsus määratud ajal (H-hetkel).

3. RÜNNAK VASTASE RÜHMITUSSE

Rünnakujoonelt sooritab rühm rünnaku vastase kaitserühmituse pihta. Rünnakule minnakse üldiselt oma kaudtule ohutuskauguselt.

Rünnakujoon peab olema võimalikult lähedal murdepunktile, arvestades maastiku eripära, oma relvade tuld ja oma kaudtule ohutuskaugust.

Pärast kaudtule lõppu peab rühm ründama vaenlase rühmitust oma tule toetusel nii kiiresti kui võimalik.

Miinpildujatule ohutuskaugus on oma kaudtule sihtmärgi ja allüksuse vaheline kaugus. Tule täpsuse hajumise ja maastiku eripära arvestades võib ohutuskaugus olla: kompanii miinpildujarühmal (81 mm) 100...150 meetrit.

4. LAHING VASTASE RÜHMITUSES

Sissemurdepunkt on vastase positsioonide lõik või koht, kust üritatakse läbi murda. Juhul, kui üksus satub vaenlase tule alla, peab ülem koondama oma käsirelvade tule vaenlase mahasurumiseks, et saavutada edasiliikumine vaenlase eesliinist. Kogu liikumine toimub tavaliselt lühikeste sөөstudega, üksus roomab edasi maksimaalse tule toetusel. Efektiivne tuletoetus kuulipilduritelt ja tankitõrje-granaadiheituritelt on eriti oluline, kui vaenlane võitleb kaitstud laskepesades soomukite toetusel.

5. TAASRÜHMITUMINE RÜNDEOBJEKTIL

Rühmaülem määrab jao eesmärgi, mis võib olla rühma vahe-eesmärgiks. Kohe kui eesmärk on saavutatud, peab jaoülem alustama taasrühmitamisega. See peab toimuma väga kiiresti, et olla valmis võimalikuks vastase vasturünnakuks. Planeeritud rünnaku taasrühmitamine võib olla sissejuhatuseks positsioonide hoidmisele mitu päeva või kauemgi.

Taasrühmitamine: Vt 3.3 Taasrühmitumine.

6.2. KAITSELAHING

Kaitselahing on lahingu liik, mille eesmärk on tõrjuda tagasi vastase pealetung ja hoida hõivatud territoorium või positsioonid enda käes. Seejuures tuleb vastasele kaotusi tekitada ning sundida teda aktiivsest sõjategevusest loobuma. Jagu võitleb kaitstes suurema üksuse koosseisus.

6.2.1 JAO POSITSIOON

MÕISTED

Tugikoht. Koosneb pioneerilaselts välja ehitatud ja ringkaitseks ettevalmistatud positsioonidest, mida kaitstakse ja kus võideldakse ning toetatakse üksteist. Rajaneb omavahel tulesidemes olevate tugipunktide süsteemil. Jao tugikoha laius on tavaliselt 70-120 m. See võimaldab tuld anda 100-150 m laiusele alale.

Põhipositsioon. Põhiline positsioon, millelt üksus kavatseb võidelda. Ka jagude varupositsioon võib olla valmis vaadatud ja ette valmistatud. Sinna liigutakse siis, kui põhipositsioonilt enam võidelda ei saa või põhipositsioon on lahingukäigu seisukohalt ebatõhusaks muutunud.

Vahetuspositsioon. Põhipositsiooniga samal suunal asuv positsioon, millele asutakse siis, kui lahinguülesande täitmine põhipositsioonilt on võimatu. Sealt jätkab allüksus endise lahinguülesande täitmist.

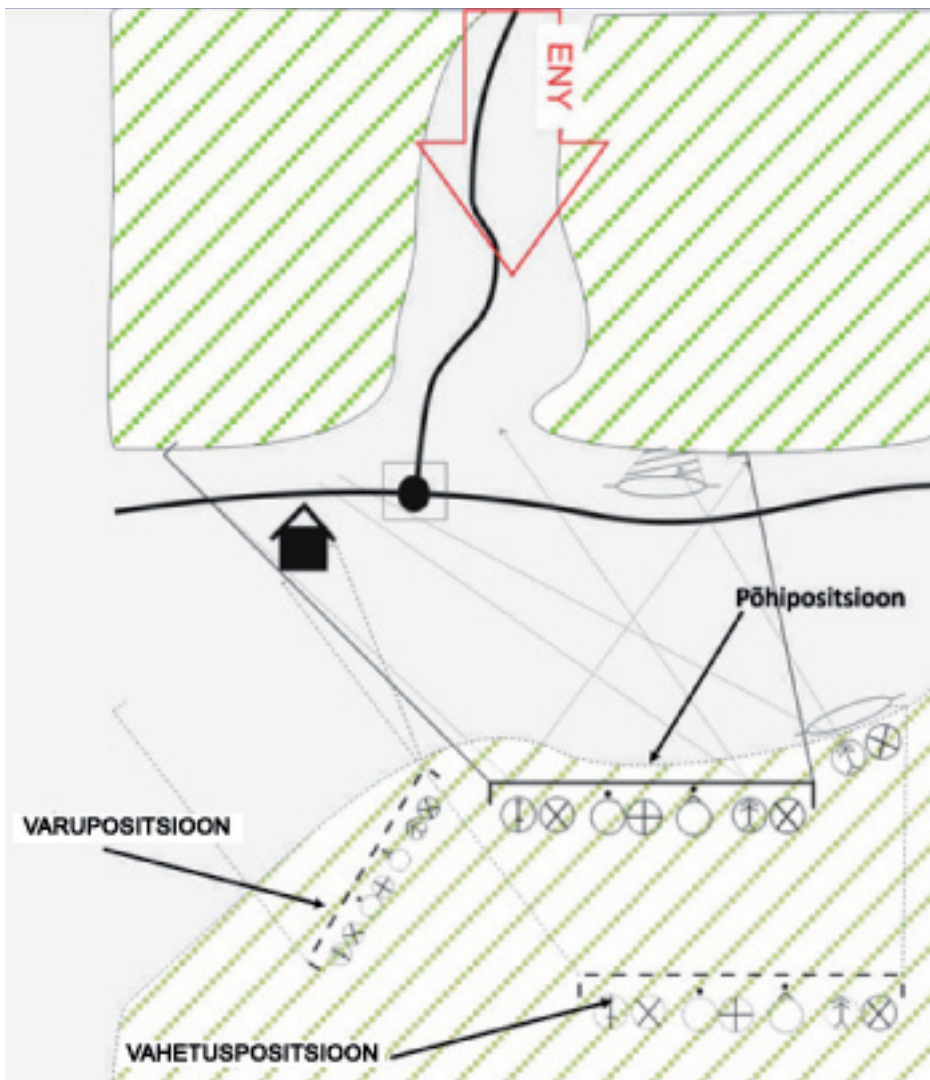
Varupositsioon. Positsioon, mis on välja valitud ja ette valmistatud nende lahingu käigus tekkivate uute ülesannete täitmiseks, mida ei ole võimalik põhi- ja vahetuspositsioonilt täita.

Varjepositsioon. Umbes 50-200 meetri kaugusel põhipositsiooni taga asuv koht, mis on varjatud vastase vaatluse ja otselaskerelvade tule eest, kui tegu on telgiga. Kui tegu on jaopunkriga on varjepositsioon vahetult positsioonil.

Jao tuleala. Ala, kuhu on koondatud jao relvade tuli. Tuleala piirid peab määrama maastikul selgesti eralduvate objektide järgi.

Tuleavamisjoon. On mõtteline või selgesti eralduvate objektide järgi seotud joon maastikul, mille määrab jaoülem, tavaliselt umbes 100-150 m kaugusele jao positsioonidest.

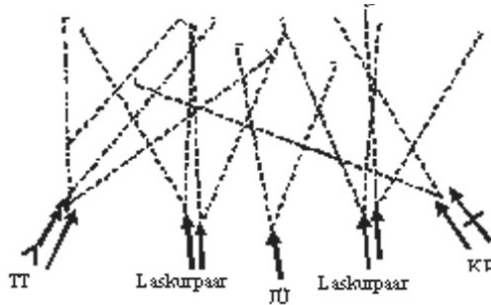
Jao kaitseplaan (*joonis 6.1*).

joonis 6.1

NÕUDED

- Kõik jao positsioonid peavad olema valmistatud selliselt, et nad tagaksid kaitse vaenlase otselaske-ja kaugtulerelvade eest
- Et nii eest- kui õhuvaatlusega oleks raske avastada.
- Peab olema suur tuleala ja hea nähtavus jaoesisele alale. Laskesektorid peavad kõrvalolevate relvadega haakuma. Positsioonilt peab saama avada tuld võimalikult suurele tulealale. See peab pakkuma head varjet vaatluse eest ning võimalik peaks olema kasutada häid kindlustamise võimalusi (vt joonis 6.2).
- Positsioonide laskesektorid tuleb puhastada, et nähtavus oleks hea, mitte vähem kui 100 m ja vaenlasel oleks vähe varjumisvõimalusi.
- Peab olema tagatud varjatud ühendus naaberkaevikute ja tagalaga.
- Peab olema võimalik avada tuld koondtulepunkti kõigist relvadest.
- Jao tuleala tuleb kooskõlastada naaberjagude tulealadega.
- Lahingupaaride tulealad on vaja määrata selliselt, et jao tuli katab kogu jao tuleala ning et tuld oleks ka võimalik koondada risttule näol (joonis 6.2).
- Käsitulerelvad asuvad eraldi kaevikutes. Positsioon peab tagama hea nähtavuse tulealale ning võimalusel ka naabersõdurite nägemise
- Jaoülem juhimispaiga kaevik peab olema kohas, kus on kõige parem ülevaade tulealast ning mis tagab jaoliikmete häälkäskluste kohale jõudmise

joonis 6.2

Jaoulem peab juhtimispaika valides meeles pidama:

- ta näeb sealt võitlusväljale;
- ta näeb kuulipildurit;
- tal on võimalik lahingu ajal liikuda nii, et ta suudab juhtida lahingupaare, kuulipildurit ja granaadiheitjaid;
- kui maastik lubab, on tal silmside rühmaülemaga.

6.2.2 RÜHMITUMINE KAITSESSE VASTASEGA KOKKUPUUTEL

- Selle rühmitumise puhul puudub kindel rutiin, kuna tegevus saab olema otseses seoses vastase käitumisega.
- Jagu rühmitub rühma koosseisus. Rühmaülem annab kindlasti käsu rühmitumiseks, millest jaoülem saab vajaliku informatsiooni ja tegevusjuhised.
- Keskenduge põhipositsioonile ning selle hõivamisele. Varu-, vahetus- ja varjepositsioonid vastavalt võimalustele ja vajadusele nõ käigupealt.
- Kogu tegutsemine peab olema julgestatud. Jaosiseselt „tuli ja liikumine” ja „üksikvõitleja liikumisviisid”. Jagu võib lisaks saada julgestust rühmalt.
- Vajadusel liigutakse rünnakuga parematele positsioonidele.
- Üldjuhul liigutakse põhipositsioonidele ahelikus. Rühma kattetule olemasolul, maastiku eripära ärakasutamisel, võib ette tulla ka teisi variante.
- Kui olukord võimaldab, rühmitada jagu vastase tule vaheaegadel.

Rühmitumine

- Jaoülema kiire tegevuskäsk:
 - vastane
 - ülesanne
 - võimalusel jao positsiooni vasak ja parem serv
 - liikumisformatsioon ja liikumine
 - KP ja TT asukoht
 - naaberüksused (rühma teiste üksuste paiknemine)
 - rühmaülema asukoht
 - tule koondamine põhipositsioonil (näiteks koondtuli vasak ja parem)

NÄIDE:

“Vastane asub käega näidatud suunas umbes 300 meetri kaugusel. Ülesanne on rühmituda kokkupuuteohu olukorras. Jao positsiooni vasak serv on käega näidatud üksik määnd, parem serv käega näidatud kaks kuuske. Liigume peale ahelikus TT jao vasakule, KP paremale servale Põhipositsioonil meist paremale jääb I jagu, vasakule III jagu. Rühmaülem asub I jao taga, tule koondamine põhipositsioonil- „tuli vasak”, „tuli parem” Küsimusi?”

Tegevus:

- Käskige jagu ahelikku, paigutades KP ja TT nii nagu neid põhipositsioonil tarvis.
- Kui ollakse vastasega tulekontaktis, kasutage liikumiseks „tuli ja liikumine” meetodit. Kui otsene tulekontakt puudub, kasutage „Liigub-katab” meetodit.
- Juhtige jagu positsioonidele. Ettekanne rühmitumisest rühmaülemale.

- Otsese tulekontakti puudumisel lisa juhised jao rühmitumiseks, laske-sektorid, varu- ja vahetuspositsioonid.
- Tulekontakti korral juhtige jao tuld, tule vahe-aegadel käskige muu vaja-lik paremaks rühmitumiseks.
- Rühmaülem annab edasised korraldused, millest lähtuvalt jaoülem peab tegutsema.

6.2.3 RÜHMITUMINE KAITSESSE KONTAKTI PUUDUMISEL

KAITSE RÜHMITAMISKÄSUD

Jaoulemale määratakse rühmaülema rühmitumiskäsus:

- olukord;
- jao ülesanne;
- jao positsioonide asukoht (KP, TT);
- vastase tõenäoline tulekusuund;
- tuleala parem, vasak serv;
- tulealustusjoon/tulealustuskord;
- julgestusmiinivälja asukoht;
- rühmaülema juhtimispaik;
- naaberüksused;
- rühma julgestuse asukoht;
- jao ja rühma kogunemiskoht;
- tunnussõna ja lahingutunnus;
- asendusskeem;
- tähtajad.

Rühmaülema rühmitumiskäsu järel teostab jaoülem maastikuluure ja analüüsi:

- vastase liikumis- ja edenemisevõimalused (soomukid, jalavägi);
- positsioon ja tuleala KP lahingupaarile;
- positsioonid ja tulealad TT lahingupaarile;
- positsioonide kindlustamisvõimalused;
- varjatud liikumisrajad tegevusalal;
- positsioon masinale või soomukile (kui on);
- rühmitumise julgestamine – kes, asukoht;
- miinivälja rajamise võimalused;
- varjepositsiooni asukoht;
- oma juhtimispaik.

Otsuse teinud jaoülem viib jao põhipositsioonide taha varjepositsioonile, kus võetakse sisse lähikaitse. Jaoulem viib välja julgestuse.

Käsk jao julgestajale: *Vt 2.1.4 Käsk julgestajale.*

Pärast seda viib jaoülem lahingupaarid positsioonidele, alustades KP- või TT lahingupaarist.

Käsk jao kaitsesse rühmitamiseks:

- rühmitamise julgestamine (KP ja TT esimestena);
- positsioon;
- vastase võimalik tulekusuund;
- julgestaja asukoht;
- laskesektor;
- pooljao ja/või jao laskesektor;
- tulealustusjoon ja -kord;
- naabersõdurid;
- jaoülema asukoht;
- esmane kindlustatus;
- asendusskeem;
- tähtajad.

RÜHMAÜLEMA ESIMENE KONTROLLKÄIK

Rühmaülema kaitsekäsk kogu jaole – täiendav informatsioon:

- rühma ülesanne ja rühmitus;
- jao ülesanne;
- jao vasak ja parem ning eesmine serv;
- põhituleala piirid;
- tule avamine ja koondamine;
- valve, vaatlus ja häire andmine;
- vahetuspositsioonid ja nende tulealad;
- kindlustamine;
- rühmaülema juhtimiskoht;
- tähtajad.

Jaoulema kaitsekäsk:

- jaoülema lahinguidee;
- ajakava;
- ülesanded sõduritele, lahingupaaridele, pooljagudele;
- jao tuleplaan;
- sektorid;
- tule avamine;
- orientiirid;
- tulejuhtimine;
- koondtule alad;
- tulekeelu või-piirangutega alad;
- kõrgväärtusega sihtmärgid;

- lahingu raskuspunkt;
- lahingu otsustav tegur;
- vahetus- ja varupositsioonid ning tuleplaanid;
- kindlustamine (I või II aste);
- tõkestamine (MV, JV tõkked);
- liikumisteed ja nende märgistamine;
- julgestamise graafik;
- jao ja rühma kogunemiskohad;
- tegevus eriolukordades;
- vastase luurepatrulli avastamisel;
- luurepatrull avastas julgestaja;
- vastase üksuse lähenedes;
- vastase kaudtulelööki;
- vastase lahinguluure või rünnak;
- valgustuse kasutamine;
- eraldunud, eksinud;
- TBK häire;
- õhuhäire;
- liikumise, eriolukordade harjutamine;
- tähtajad.

RÜHMAÜLEMA TEINE KONTROLLKÄIK

- uus info;
- andmed vastasest;
- naaberüksused;
- TT-grupi vahetuspositsioonid;
- jao tegevust mõjutavad miiniväljad;
- hooldus, majutamine, söögikorrad, hügieen;
- liikumis- ja häireandmissüsteem;
- kaudtule sihtmärgid;
- patrullide saatmine;
- sidumispunkti ja laskemoona täienduskoht ning lisaks haavatute evakuatsioon;
- toetustööd;
- rühmaülem annab tegevusjuhised;
- liikumine tugikoha alale;
- tegevus pimedal ajal;
- majutamine;
- toitlustamine;
- välihügieen.

6.3 KINDLUSTAMINE KAITSES

KINDLUSTATUD JAO POSITSIOONI OSAD

Välkindlustamine on tõhusaim kaitse vaenlase tule eest. Ebaõnnestunud kindlustamine võib tunduvalt kahandada muude tegurite tähtsust – see tähendab, et ainuüksi halbade kindlustustega võib kaotada lahingu. Kaasaegses sõjas tuleneb umbes 70% kaotustest kaudtulest (suurtükivägi, õhujõud).

Kaevik on taktikaline kaitsekaevik, mis pakub kaitset, kuid võimaldab samas teha vaatlusi ja efektiivselt kasutada relvi.

Jooksukraav jao positsiooni osa, kust on võimalik vaenlast jälgida ja rünnata. See võib olla kas pealiskaitsega või ilma. Ühendab jao kaevikuid ja jao punkrit omavahel.

Pealiskate on läbipaistmatust materjalist katus, mis asetatakse jooksukraavi kohale eeskätt kui kaitse tuumaplahvatuse kuumuse ja helenduse eest. Ta võib pakkuda varju, kuid ei ole killuvarjeks.

Killuvarje kaitse on kaitse mürsukildude eest.

Jao punker on jao majutamiseks puhkuse eesmärgil ehitatud rajatis.

Jao positsiooni nõuded:

- Eesmärgipärasus – jao positsioonilt peab saama täita antud ülesannet.
- Kaitse relvade- ja ilmastikumõjude eest.
- Võimalus ehitada etappide kaupa – võimalikult kiiresti saadakse hädavajalik kaitse ning seejärel, kui aeg lubab, parandatakse ning tugevdatakse seda.
- Peab saama hoida kuivana – vee sees on raske, kui mitte võimatu lahingut pidada, drenaaži tegemine.
- Peab saama hästi moondada – ümbruskonnast selgesti eristatav kindlustus on suurepärase märklaud nii maal kui ka õhus.

Jao positsiooni tööde järjekord üldjuhul järgmine:

- laskesektorite puhastamine;
- kaevikute kaevamine;
- jooksukraavi rajamine;
- varjete ehitamine;
- kaevikute täiustamine;
- jao punkri rajamine.

EHITAMISE JÄRJEKORD:

Asukoha määramine:

positsioon, liikumistee, laskesuund.

Planeerimine:

tehtavad tööd, aeg, vahendid, tööjõud, asukohad, liikumisteed.

Vajalike ettevalmistustööde tegemine:

märkimised, puude langetamised, liikumisteede ja laskesektorite puhastamine.

Maakamara eemaldamine:

tähtis on selle säilitamine ja piisavalt suure ruumi tekitamine pinnasele.

Pinnasetööd:

võimalusel teha ära kõik pinnasetööd, kuid mitte minna liiale.

Äravoolu tagamine:

kuivendustorud, kogumiskaevud.

Kaevikute ja muude seinte ehitus:

puidust, profiilplekist, valmiselementidest, kõigest, mis selleks võiks sobida.

Katteosade ehitus:

puidust, paneelidest, elementidest.

Tihendustööd ja ventilatsiooni ehitus:

sammal, kile, tõrvapapp, liivakotid.

Pinnasetööd:

pinnasega katmine, kividega katmine, sulatamine ümbruskonnaga.

Viimistlustööd:

lavatsid, ukсед, ahjude kohad, katted, sektorid ja maskeerimine.

Kaeviku asukoha valikul peab silmas pidama järgmisi nõudeid:

- kaeviku ees olev ala peab olema hästi vaadeldav ja tule all hoitav vähemalt 400m ulatuses, naabruses asuvate kaevikute sissepääsud peavad olema hästi nähtavad, ala nende ees hästi kaetav;
- kaevikud peavad olema otse- ja õhuvaatluse eest hästi moondatud, tänu millele vastase tule efektiivsus on väiksem;
- peab olema tagatud varjatud ühendus naaberkaevikute ja tagalaga;
- asukoht peab soodustama kaeviku kaevamist ja selle sisustamist.

Kaeviku asukoha valik:

- peab arvestama ka pinnasetingimusi;
- vältida tuleb:
 - väga kõva ja raskesti kaevatavat pinnast;
 - väga kerget liivast ja soist pinnast;
- vihmavee ärajuhtimiseks tuleb kaevata kraavid, rajada drenaaž (kivid, killusik, puuoksad kogumiskaev), kaldpõrand;

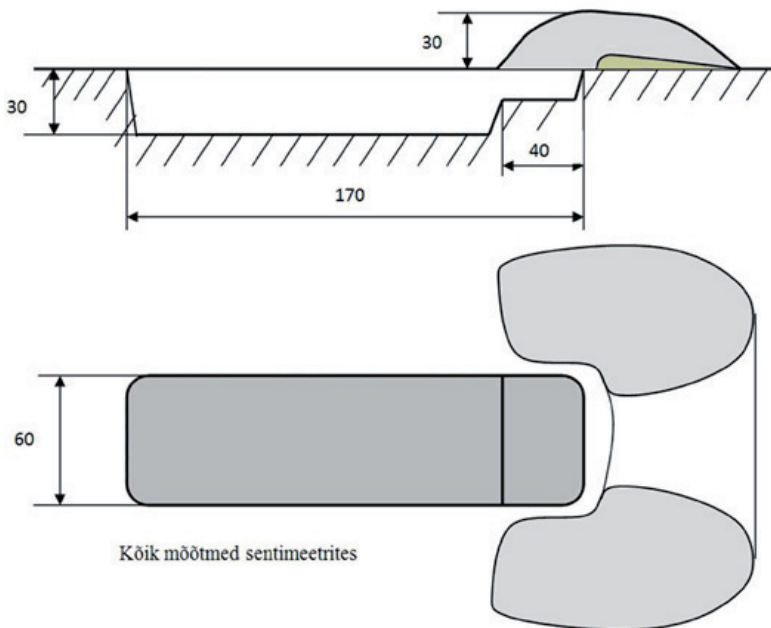
- kaevikusse tuleb rajada laskemoona hoidmise kohad;
- külmunud pinnase puhul;
- kobestada pinnas pioneeride abiga;
- kiirkindlustamise ajal kasutada lund;
- kaeviku ehituseks vajaminev materjal tuleb varuda kaevikute tagant või kasutada materjali, mis on tekkinud laskesektori puhastamisel;
- positsioonid ei tohi olla lagedal;
- ideaalne oleks, kui positsioonid on 20 m metsa servast.

Kontrolli positsioonide maskeeritust vastase seisukohast.

ERINEVAD KINDLUSTUSED

Kindlustuste täpsed mõõtmed tulenevad laskja mõõtmetest (jooniste juures olevad numbrid on orienteeruvad mõõtmed sentimeetrites).

Otsese vaenlase ohu korral või vaenlase tule all rühmitudes, tuleb võimalikult kiiresti leida kaitse käsitulirelvade tule eest. Selleks rajada lamades kaevik (joonis 6.3). Üksteist kattes tuleb kuhjata enda ette pinnast, mis kaevatakse lamamiskohast – eesmärk on varjuda ja tekitada enda ette kaitsevalli. Kaitsevalli moodustamiseks sobib väga hästi ka liivakott. Vaenlase tule raugedes tuleb esimesel võimalusel ehitada korralik sõdurikaevik.

joonis 6.3

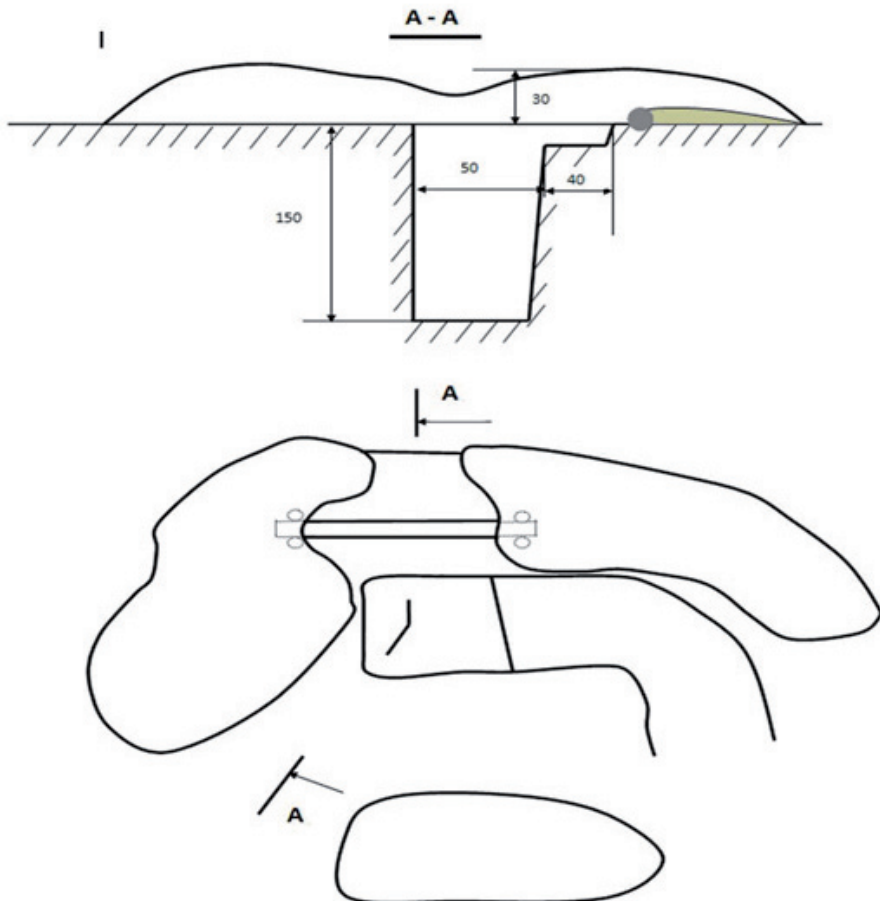
SÕDURI PÜSTIKAEVIKU EHTAMINE

Kaeviku kaevamist peab varjama vastase maa- ja õhuvaatluse eest, selleks tuleb varuda kiired moondamisvahendid. Näiteks: tihedad oksad, moondamisvõrk.

Kui aega jagub, võib ehitada vastasepoolsele küljele ajutise varjeseina, mis ei tohi erineda ümbritsevast loodusest.

Kogu moondamiseks vajaminev materjal tuleb tuua ainult oma positsioonide tagant.

Kaevumise ajal tuleb moondada kõik tööde jäljed. Erilist tähelepanu tuleb pöörata värskelt kaevatud pinnasele, kaeviku süvendile ja vallide kontuuri-
dele.

joonis 6.4

KAEVIKU KAEVAMINE

(joonis 6.4)

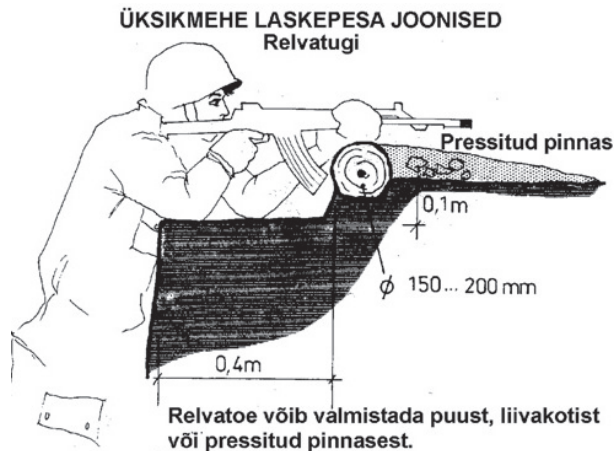
Etapp 1: Märgista kaeviku piirjooned. Eemalda mätas kaeviku süvendist ja vallide alalt (2,5-3 meetrit).

Etapp 2: Lõika ja eemalda mätas. Mättad aseta kaeviku taha telkmantlile või murupinnad kokku.

Etapp 3: Kaeva kaevik. Kaeviku kaitsevallid algavad 20 cm kauguselt süvendi servast. Esmalt raja eesmised vallid. Vallide kogupaksuseks 2-2,5 m. Vallide kõrgus peab laskeasendis oleva mehe puhul varjama ta kiivri.

Seejärel raja tagumine vall (tagumine vall varjab kiivri kontuuri)

Kaeviku vallidesse mata näiteks kive ja palke, et suurendada vallide vastupidavust.

joonis 6.5

Etapp 4:

Vallid moonda mätastega, alustades vaenlasepoolselt küljelt.

Etapp 5:

Koos eesmistest vallidest ehitamisega raja laskeplatvorm.

Laskeplatvormi nõuded

(joonis 6.5):

laskeasendis oleva laskuri mõlemad küünarnukid peavad toetuma korralikult laskeplatvormile;

Tööde edenedes, aeg-ajalt laskeasendit sisse võttes peab saama kindlaks määrata laskeplatvormi sügavust.

Etapp 6:

Laskeplatvormi ette aseta tugipuu (läbimõõt minimaalselt 20 cm) või liivakott relva toeks ja kuulide kaitseks. Relvatugi raja enne eesmisi valle. Relvatugi kaeva ümbritsevast maapinnast 2-4 cm madalamale.

Etapp 7:

Moondamise täiendamine.

KILLUVARJE EHTAMINE

(joonis 6.6)

Üksikmehe kaeviku ehitamine jätkub killuvarje ehitamisega. Killuvarje tuleb tagumise valli asukohale.

Etapp 1:

Märgista killuvarje piirjooned.

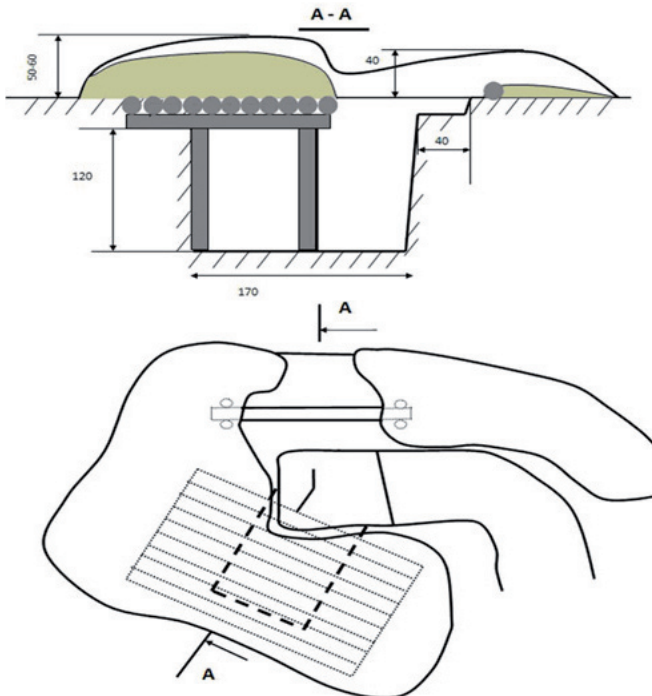
Etapp 2:

Kaeva killuvarje (laius 1 meeter, pikkus umbes 2 meetrit).

Nõuded:

Killuvarjesse on võimalik paigutada haavatu lebama.

Killuvarjesse mahub kükakil sisse.

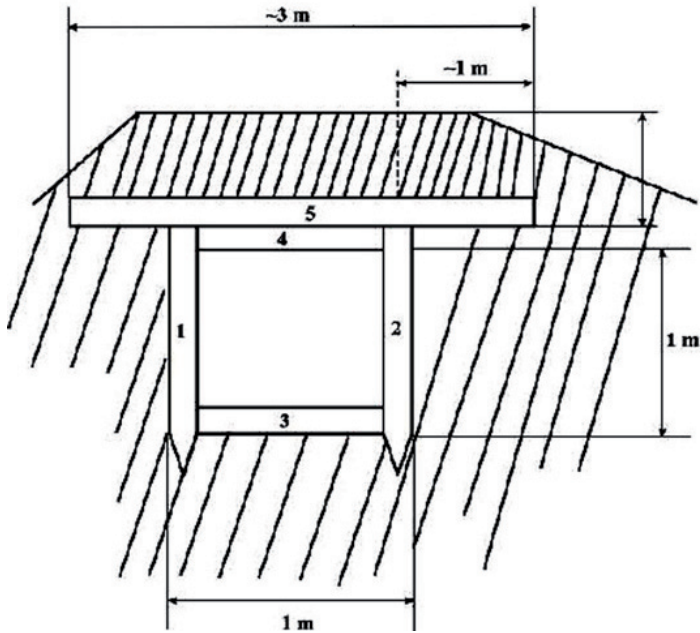

joonis 6.6

Etapp 3:

(joonis 6.7)

Valmista killuvarje lagi, kata see pinnasega. Paiguta sissepääsuavasse kaks tugitala (joonis 6.7), mis on märgitud numbritega 1 ja 2 (palkide läbimõõt minimaalselt 15 cm).

joonis 6.7

Vältimaks pinnase ja plahvatuse survel tugitalade sissevajumist, toesta 70-80 cm pikkuste risttaladega (joonis 6.7), mis on märgitud numbritega 3 ja 4 (minimaalne läbimõõt 15 cm).

Killuvarje lae ehitamine

Ehitamisel kasuta umbes 3 meetri pikkuseid ja minimaalselt 15 cm läbimõõduga palke. Palgid aseta tihedalt üksteise vastu kogu killuvarje ulatuses (2 meetrit).

Kata killuvarje lagi pinnasega. Võimalusel mata killuvarje pinnasesse näiteks kive ja kände. Pinnase läbimõõt vähemalt 60 cm. Killuvarje lae pinnas peab täitma ka tagumise valli eesmärgi.

Etapp 4:

Moondamise teostamine.

KUULIKINDLUS

(joonis 6.8)

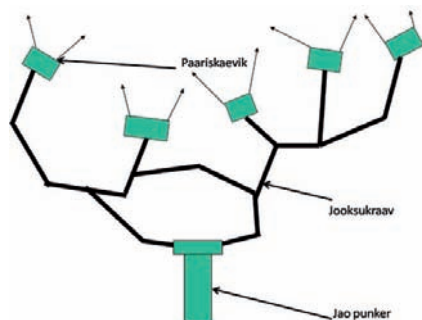
Käsitulirelva kuulide eest (kuni 7,62 mm) tagavad kaitse järgmise paksusega materjalid.

■	0,015 m Teras
	0,2 m Betoon
	0,5 m Kivine maa
	0,5 m Liivakotid
	0,6 m Toores puu
	1,0 m Tavaline pinnas
	1,5 m Pressitud lumi
	3,0 m Pressimata lumi

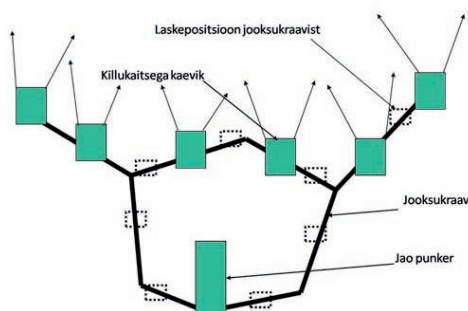
(joonis 6.8)

JAO KINDLUSTATUD KAITSE POSITSIOONID

(joonis 6.9, 6.10)

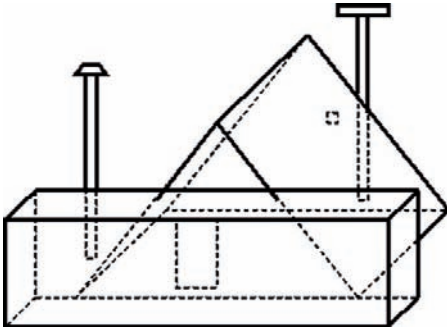
joonis 6.9
Soome süsteem

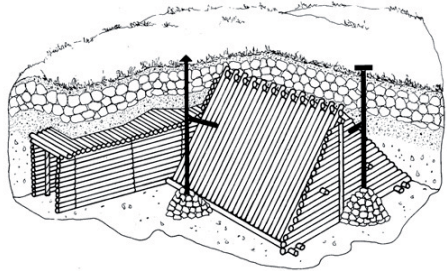
joonis 6.10
Saksa süsteem

Jaõ majutuspunkter ehk katuspunkter

(joonis 6.11, 6.12)

joonis 6.11

joonis 6.12

Omadused:

- ümarpalgist ehitatav;
- suhteliselt lihtsa konstruktsiooniga;
- tugevus põhineb suurel pinnasekihil;
- ilma eelneva kogemusest ja jooniseta võib tekkida raskusi.

Ehitamise järjekord:

- augu kaevamine ja kuivendus;
- mõõtmine ja märkimine;
- karkassi püstitamine ja otste ehitamine;
- põhiseinte ja abielementide ehitamine;
- kaeviku ühenduse tegemine;
- pinnasega katmine;
- viimistlustööd.

KINDLUSTAMISASTMED

Kindlustusastmed:

- kindlustamise I aste (kiirkindlustamine);
- kindlustamise II aste;
- kindlustamise III aste;
- kindlustamise IV aste (püsikindlustamine).

KINDLUSTAMISE I ASTE:

- kaitse otselaskerelvade tule eest;
- rajatud on alustugi relva efektiivseks kasutamiseks;
- laskealad puhastatud.

Ajakulu

Kaevik ilma killuvarjeta

lamades	kulub sõduril laskepesa rajamiseks pool tundi
püsti	kulub sõduril laskepesa rajamiseks poolteist tundi

KINDLUSTAMISE II ASTE:

- kaitse miinipilduja tule eest;
- lahingu- ja majutuskaevikutel on ajutine kaitse kildude eest;
- liikumiseks roomamiskraavid;
- võimalusel kasutatakse rasketehnikat majutuspositsioonide rajamisel.

Kaevik killuvarjega

Materjal:

palk 4 m Ø 12-15 cm	50 tk
traat Ø 4 mm (põletatud)	100 m
kobad	20 tk
kivi Ø 15 cm	1 m ³
tõrvapapp	12 m

Aeg:

pooljagu 7h (kaevik kaevatakse käsitsi)

4h (kaevik kaevatakse tehnikaga)

KINDLUSTAMISE III ASTE:

- kaitse suurtüki tule eest;
- killukaitsed tugevdatakse pindlõhkevate mürskude kaitseks;
- rajatakse majutuspunkrid;
- jooksupunktid toetatakse.

Kokku kulub jao kaeviku ja punkri ehitamiseks järgmisi ehitusmaterjale:

palk läbimõõduga 12-14 cm	830 tk (59 tm) (jaopunker 224 tk [16tm])
sidumistraat Ø 4mm (põletatud)	4000 m
kobad 8 x 20 cm	300 tk
12 x 30 cm	50 tk
tõrvapapp	30 m ²
pruss 5 x 15	1,5tm (lavatsid ja uks)
naelad 250 mm	10 kg
naelad 200 mm	10 kg

naelad 100 mm	5 kg
põllumajanduslik kile	40m ² (punkri seinad ja killuvarje katused)
metalltoru seinapaksusega 3mm, Ø 10cm	16m (ahju- ja ventilatsioonitoru)
drenaažitoru	10 meetrit

KILLUVARJE KIHTIDE EHTUSED

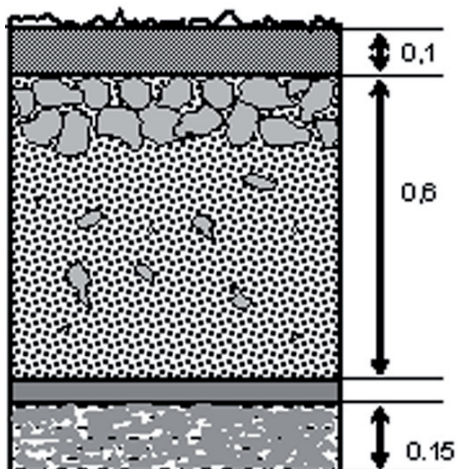
KILLUVARJE 150 MM KILDMÜRSU KILDUDE EEST:

Moondav kiht: maakamar, praht või muu moondamismaterjal;

Summutuskiht: pressitud pinnas, kivid, liivakotid või muu materjal;

Vooder- ja isolatsioonikiht: kile, sammal, tõrvapapp või muu materjal;

Kandev kiht: puit, betoon või muu kandekonstruksiooni materjal.

Joonis 6.13

KILLUVARJE 150 MM KILDMÜRSU VIITEGA PLAHVATUSE EEST:

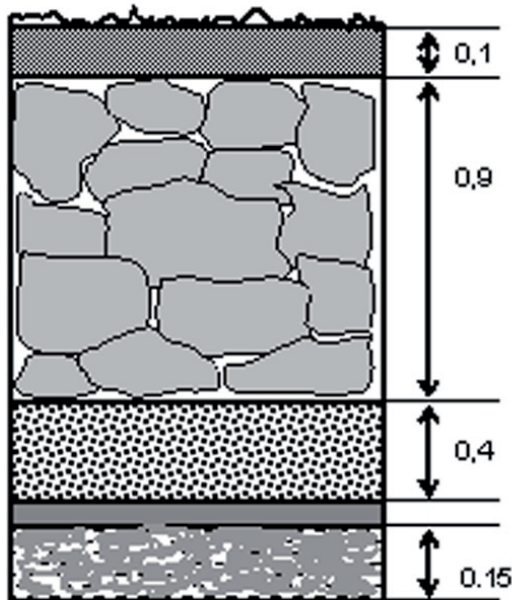
Moondav kiht: maakamar, praht või muu moondamismaterjal.

Lõhkav kiht: suured kivid (20-100 kg) laotud nii, et külgedele jääksid vahed, mida ei täideta;

Summutuskiht: pressitud pinnas, kivid, liivakotid või muu materjal.

Vooder- ja isolatsioonikiht: kile, sammal, tõrvapapp või muu materjal.

Kandev kiht: puit, betoon või muu kande-konstruktsiooni materjal.

Joonis 6.14

KINDLUSTAMISE IV ASTE

- kaitse vähemalt 152 mm mürsu või 250 kg lennukipommi täistabamuse eest;
- ehitavad ehitusüksused;
- antud kindlustusastme täitmise võimekus on lahingutoetusüksustel (pioneer- ja ehitusüksused), mis võidakse rajada juba rahuajal; lahinguüksuste ülemaid puudutab ainult planeerimisprotsessis rajatiste asukoha määramine ja vajalike tingimuste esitamine.

6.4 ETTEVALMISTUSED ÕISEKS TEGEVUSEKS

Varustuse ettevalmistamine

Kogu varustus, mida ei kasutata pakitakse, et vältida kiire tegevusse asumise puhul esemete kadumist. Pakitakse vastavalt varustuse pakkimise reeglitele.

Liikumise ettevalmistamine

Liikumisteele (välikäimla, pesemiskoht) asetatakse maha või varjepositsioonide poole puude külge valge materjal (teip, kasetoht). Kõik liikumisteed tuleb läbi harjutada, et kõik jao liikmed oskaks vajadusel liikuda ja ära ei eksiks (ka pimedas). Liikumisteed näiteks laskemoonapunkti, haavatute kogumise kohta.

Majutuse ettevalmistamine

Valmistatakse ette küttepuid, juhuks kui on vajadus. Käepärast peavad olema kustutusvahendid (veeämber, okstest viht). Enne öörahu tuleb jao ülemal koostada ahjuvalve graafik – kelle ülesandeks on kütta ahju ja valvata kaasvõitlejaid, et keegi ahjule liiga lähedale ei läheks ja põlema ei süttiks. Telkide ümbruses märgistatakse telkide kinnituspunkte valge materjaliga, et keegi sinna ei komistaks.

6.5 ETTEVALMISTUSED ÕISEKS LAHINGUKS

Relvastuse ettevalmistamine

Relvastus puhastatakse vastavalt üldistele reeglitele. Salvedesse ja linnitidesse laetakse trasseerpadrunid. Kontrollitakse üle ja kinnitatakse öösihikud (et triitiumtäpid oleksid omal kohal). Relvade sihikutele seatakse vajaminev kaugus (tulealustusjoon). TT relvade laskemoona konteinerid valmistatakse ette ja märgistatakse näiteks valge teibiga (erinev laskemoon erineva märgistusega).

Positsiooni ja laskesektori ettevalmistamine

Laskesektori piirajad paigutatakse vastavalt üksikmehe laskepesa reeglitele. Kaeviku põhi või lähedal asuv objekt märgistatakse valge teibiga. Teip peab olema varjepositsiooni poolse küljes. Võimaluse korral peaks märgistama laskesektoris tulealustusjoone. Valgustamiseks kasutada valgustusrakette ja CG valgustusgranaate.

Liikumise ettevalmistamine

Kui puudub spetsiaalne kiivrikumm ehk nn kassisilmad, siis kinnitatakse seljale või kiivri tagumise serva külge valge teip. Liikumiseks laskepesades asetatakse maha või varjepositsioonide poole puude külge valge materjal (teip, kasetoht).

7. LUUREÕPE

7.1 PATRULL-LAAGER

KOLMNURKSE LAAGRI DRILLID

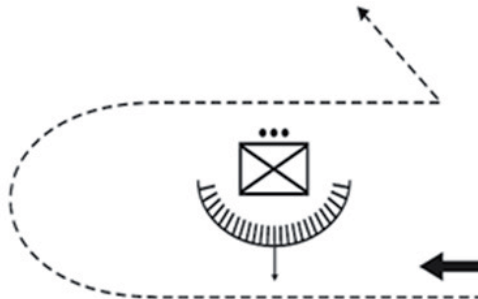
Jagu eraldi kolmnurklaagrit ei moodusta. Jagu osaleb kolmnurklaagris rühma koosseisus.

Etapp 1 – Valik:

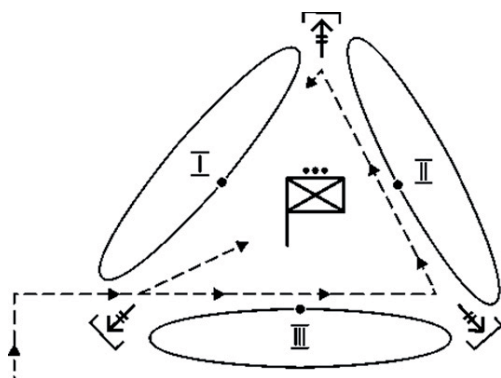
- ülesanne – laagri asukoht peab võimaldama patrullil oma ülesannet võimalikult hästi täita;
- asukoht – valida ala, mida on kerge kaitsta, mis pakub varjet maa ja õhuvaatluse eest, kus on olemas juurdepääs veele, varjatud liikumise võimalused laagrisse ja välja ning sidepidamise võimalus;
- vältida – ilmselgeid positsioone, nii endisi kui ka praegusi vaenlase positsioone, mäeseljakuid ja –harju, metsasihte ja radu, märgi kohti, järske kallakuid, väikseid orge.

Etapp 2 – Hõivamine:

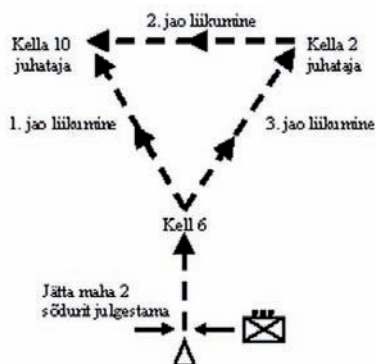
- kiirvaritsus;
- laagripaiga luure (jaoülem ja teejuht);
- laagripaika jõudmine jao positsiooni paiknemine, KP paiknemine (kella 6, 10 ja 2 positsioonid), nõör jao positsiooni tähistamiseks;
- teejuht jaole järgi;
- jaoülemad võtavad jao vastu kella 6-s;
- igale sõdurile näidatakse tema positsioon ja laskesektor;
- jaoülem asub jao keskel;
- 5 minutit kuulamist;
- jaoülema ettekanne rühmaülemale.

joonis 7.1

joonis 7.2

joonis 7.3

Etapp 3 – Kontrollpatrull:

- jaoülem või jaoülema abi liigub koos ühe-kahe sõduriga läbi naaberjao KP positsiooni, kuni nägemis-kuulmis kaugusele; nad liiguvad paralleelselt oma jao eest läbi ja sisenevad oma jao KP-sse;
- kontrollivad, kas on märke vaenlase hiljutise tegevuse kohta, lähenevatest, ootamatud tõkkeid, ojasid ja domineerivat maastikku, võimalikke hädakogunemiskohti;
- on olukordi, kus kontrollpatrulli väljasaatmine ei ole koheselt vajalik;
- peale hommikust valmisolekut.

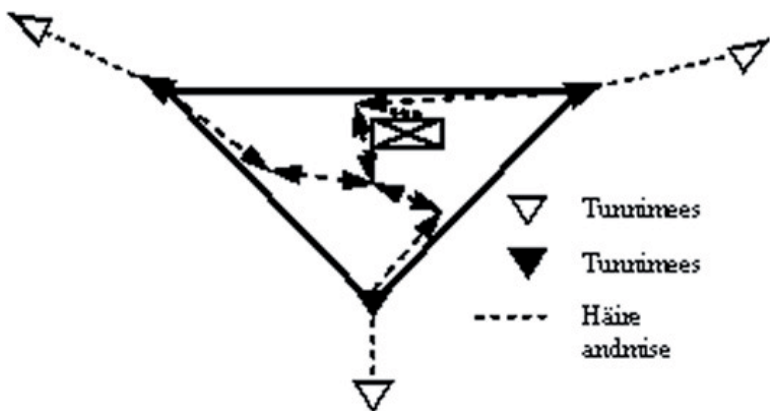
Etapp 4 – Julgestajad:

- tuleb laagri hoiatamiseks panna välja peale kontrollpatrulli tegemist ning järgida, et nad oleks väljaspool laagri kuuldeulatust, et nad liiguvad läbi oma KP positsiooni ja neil oleks ühendus oma KP positsiooniga;
- tulistavad ainult enesekaitseks;
- julgestaja on väljaspool laagrit ainult päevasel ajal, öösel tunnimhed KP positsioonil lahingupaarina;
- julgestaja ei lahu positsioonilt, vaid teda vahetatakse välja;
- lahingupaarina positsioonil olles saab üks paarilistest tuua vahetuse positsioonile.

Etapp 5 – Kindlustamine ja rutiin:

- alustatakse peale tunnimeeste väljapanekut;
- valmistatakse positsioonid ja tulealad (esmlt tunnimeestele, siis KP ja siis jaole), kaevatakse varjed, seatakse üles häireseadmed, julgestatakse miinidega (suundmiinid), puhastatakse liikumisrajad (positsioonid liikumisraja välisküljel), kasutatakse sidepidamismõõri (tunnimees → KP → jaoülem → RÜ), rajanööri; rajanööridel kasutada sõlmi, pulki, et leida pimedas oma positsioon; nõõridest väljapoole puhastada rada (ca 50cm laiuselt) (vt joonis 7.4);

- rutiinse tegevuse alla kuuluvad patrullid, häire- ja “valmisoleku”-süsteem, tuleavamiskord ja hädakogunemiskoht, tunnimete graafik, varude täiendamine, magamine ja söömine, liikumine laagris, relvade puhastamine, käimlad.

joonis 7.4

SAGELI ESINEVAD MUUDATUSED STANDARDSES LAAGRIDRILLIS

Ükski drill ei suuda kõiki asjaolusid ette näha.

Sageli esinevad muudatused standardsetes drillides on alljärgnevad:

- jaoülem ei osale luures, vaid jääb allüksuse juurde ning juhatatakse kohale koos oma jaoga teejuhi poolt;
- jaoülem toob järgi allüksuse – see on kasulik siis, kui olukord tingib muudatusi ÜTE hõivamisdrillis;
- jaoülem võib teejuhi asemel kaasa võtta KP, kelle jätab laagri kolmnurga tipuks ning jaoülem ise toob jao järgi;
- jaod võivad hõivamise läbi viia erinevas järjekorras või liikuda kella kuuest rühmastaapi ja sealt edasi oma jaopiirkonda; sel juhul jääb ära vajadus eelnevalt paikapandud liikumise järjekorra järele, mida kirjeldatav drill nõuab;
- jaoülem võib oma tunnimete välja panna kontrollpatrullilt tagasi tulles.

TEGEVUS HÄIRE KORRAL

Laagrijuulgestus:

- jaoülem paneb välja posti ja instrueerib juulgestajaid;
- juulgestajal on hea side, et teatada lähenevast vastasest;
- patrullide väljaminekul peab jaoülem andma korraldused oma jaole rühma ringkaitse säilimiseks;
- jaoülem vastutab lahingudistsipliini tagamise eest.

Sinna hulka kuulub:

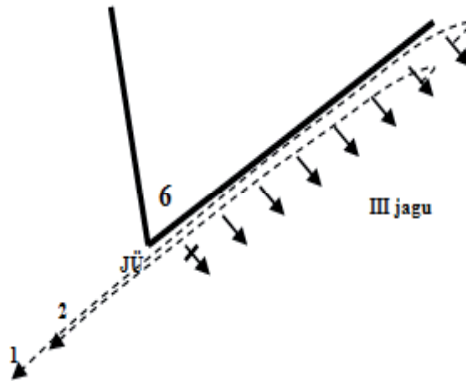
- õige moondamine ja selle parandamine;
- liigse valguse, lõhnade ja lärmi vältimine;
- rakmed ja relvad kogu aeg kaasas;
- kasutuses mitteolev varustus on pakitud;
- jagu paikneb oma positsioonidel kompakselt;
- kontrollpatrullid saadetakse välja esimese ja viimase valgusega;
- laagri värava kasutamine (kell 6) laagrisse sisenemisel ja väljumisel;
- korraga hooldatakse ainult ühe jao kuulipildujat.

Käsk julgestajale: Vt 2.1.4 Käsk julgestajale

Tegevus häire korral:

- jaoülemad peavad tagama, et nende mehi saab häire korral vaikselt valmisolekusse viia ning et julgestajad on võimelised oma jaoülemaid kiiresti ja vaikselt alarmeerima;
- nõör tuleb paigutada häirenööriks – julgestajast kolmnurga tippu (kuulipilduja asukoht), sealt edasi jaoülemani ja jaoülema juurest rühmaülemani; häire edastamiseks võib kasutada tõmmete süsteemi;
- see jagu kelle poolt vastane peale tungib, jääb katma põhiüksuse eemaldumist, jaoülem juhib jao tuld ja minemaliikumist;
- kaetakse katva jao minema liikumist;
- eemaldumine HKP;
- üksus kokku, julgeoleku tagamine, uue laagri luure;
- varitsuste teostamine;
- ettekanded;
- kui julgestaja märkab oma postilt vastase tegevust, siis kasutades häirenööri annab ta häire edasi oma jao KP-le. KP omakorda jaoülemale ja jaoülem rühmaülemale;
- peale häire andmist liigub julgestaja KP juurde ja annab olukorrast teada ning KP võtab julgestaja kohustused üle;
- peale seda liigub julgestaja oma jaoülema juurde ning annab talle olukorrast ülevaate;
- julgestaja jääb jaoülema positsioonile ja jaoülem annab info edasi rühmaülemale;
- rühmaülem võtab vastu otsuse ja annab sellest jaoülemale teada (rühmaülem on häirenööri abil häire andnud ka teistele jagudele ning jaoülemad on kogunenud nüüd rühmaülema juurde);
- eemaldumise järjekorra määrab rühmaülem (kus vaenlasepoolne jagu jääb katma ja teised jaod alustavad eemaldumist);
- jaoülema kohus on esmalt informeerida kõiki jao liikmeid; mis toimub, millisest nurgast eemaldutakse ja millisesse HKP-i liigutakse;
- eemaldumine algab kõige viimasest mehest, liikudes järgmisest mehest mööda, annab teada “viimane” ja kerge puude ka;

- jaoülem on väljapääsu juures ja loeb oma jao liiked kokku; viimase jao liikme läbiminekul annab viimane liige teada “viimane” ning jaoülem teeb rühmaülemale ettekande “III jagu väljas”; seejärel saab eemaldumist alustada järgmine jagu;
- vastasepoolses küljes olev jagu eemaldub viimasena ning teeb seda analoogselt rullides nagu teised jaodki, KP on viimane, kes eemaldub (joonis 7.5);
- kui kõik jaod on laagrist väljas, alustatakse liikumist HKP-i; sinna liikumist juhatab RV;
- peale 200 m tehakse rebasehaak ja seatakse üles kiirvaritsus, kus kuu-latakse ja veendutakse, et keegi ei jälita;
- HKP-s võetakse ringkaitssesse, tagatakse julgeolek ja luuratakse välja uue laagri asukoht.

joonis 7.5

7.2 PATRULL

PATRULLI TEEKONNA PLANEERIMINE

Patrulliülem peab:

- 1) veenduma, et tal on olemas kogu vajaminev informatsioon (kaardid, aerofotod, eelmiste patrullide ettekanded);
- 2) planeerima ja viima läbi üksikasjaliku kaardi või aja olemasolu korral maastikuluure;
- 3) patrulli liikumise alal silmas pidama järgnevat:
 - marsruut;
 - tõkked ja takistused;
 - orientiirid;
 - vastase vaatluspostid, kuulamispostid ja järelvalveseadmed;
 - surnud maa-ala ja varjatud liikumisteed;
 - kohad varitsuse tegemiseks ning varitsusele sattumiseks;
 - vastase positsioonid, kaitsetule piirkonnad;
 - kuu ja valgustusvahendite mõju;
 - kontrollima hoolikalt väljamineku ja sissetuleku marsruute, etappide pikkust, aegu ja kompassinäitu;
 - võimalikud kaudtule sihtmärkide alad
 - patrulliülem peab koostama teekonna kaardi.

KP	Suund	Kaugus	Kirjeldus	V; P; M
KP1 E 6572 N356, metsateede rist, teeris- tist edelasse 100m	57-30	750m	maastik: tasane, männimets; 300 m E-W-suunaline oja; 600m 50 x 50 lagendik, teeristi ümbrus madal võsa	V: N-S-suunaline kõr- gendik kogu marsruu- di ulatuses P: SW-NE- suunaline kruusatee ja 600 m suur lagendik M: E-W-suunaline metsatee
KP 2				
HKP				
VKP				

Patrulli teekonna kaart

PATRULLI LIIKUMISMOODUSED

Rivistus peaks olema võimalikult lihtne. Kolonn ja teemant on kasulikud rivistused, üksikkoloni tuleks võimaluse korral vältida. Meestevaheline kaugus sõltub nähtavusest.

Patrulli võtmeisikute asukoht rivistuses sõltub paljudest teguritest, kuid tavaliselt kehtivad alljärgnevad reeglid:

- Patrullivanem peaks olema esiotsale lähedal, kuid mitte päris ees. Tema positsioon peab võimaldama patrulli navigeerimist ja tegevuse juhtimist.
- Patrullivanema abi peaks olema tagumise otsa lähedal, aga mitte kõige taga; ta peab juhtima patrulli tagaosas, et patrulli juhtimiselement oleks jagatud.
- Kuulipildujad peavad pakkuma ringkaitset, kattes eest, tagant ja külgedelt.
- Kui radiojaama kannab keegi patrulli liikmetest, peab ta asuma patrullivanema lähedal, et ta saaks informatsiooni kohe patrullivanemale edastada ning ühtlasi oleks viimasel võimalus raadiot kasutada.
- Kui on kaasas eesliini vaatlusohvitser ja miini-pilduja tulejuht, peavad nad asuma patrulli-vanema lähedal.

MARSRUUDI JA KOGUNEMISPUNKTI (KP) DRILL

- Lahkumise ja tagasituleku marsruudid peavad olema erinevad.
- Marsruut peab olema jagatud etappideks; igal oma asimuut ja etapi pikkus; orienteerumiseks kasutada kompassi ja sammupaare.
- Etapi pikkus umbes 500 meetrit.
- Iga etapi lõpus peaks olema KP; sihtmärgi läheduses peaks olema viimane kogunemispunkt (VKP).
- Tuleb määrata ka hädakogunemispunktid (HKP), nii väljamineku kui tagasituleku teedel. HKP-d kasutatakse hädaolukorras kokkusaamiseks (näiteks eraldumisel). HKP peab olema kergesti äratuntav objekt kõigile patrulli liikmetele.
- Kõik patrulli liikmed peavad teadma täpset tegevust eraldumise korral.
- Patrulliülem peab määrama, kui kaua oodatakse KP-s ja HKP-s enne edasi liikumist.
- Päevasel ajal valida marsruut, mis pakub võimalikult palju varjet.

PATRULL VIIMASES KOGUNEMISPUNKTIS (VKP)

Sihtmärgi lähedal peab olema alati VKP, kuhu kogunetakse enne otsustavat patrulltegevust. VKP eesmärk on pakkuda kindlat ja kaitstud kohta üleliigse varustuse mahajätmiseks. VKP on ka koht, kus grupid peale tegevust sihtmärgil jälle kokku saavad. VKP peab asuma vastase eest varjatud maalal. Kui kasutatakse kattegruppi, siis tuleks see paigutada VKP-st eemale. Viimase kogunemispunkti puhul:

- enne VKP hõivamist tuleb vajadusel teha selle luure, et veenduda VKP sobivuses;
- VKP-sse jõudes heidab patrulli ülem maha, näoga sihtmärgi poole, teised moodustavad ringkaitse tema järgi;
- patrulli ülem annab märku, et on jõutud VKP-sse;
- peale hõivamist tuleb veeta vähemalt kümme minutit kuulates ja vaadeldes, enne kui uuesti tegutsema hakatakse;
- seejärel tehakse kõik vajalikud ettevalmistused enne luuregrupi liikumist sihtmärgi poole. (seljakottide paigutamine, julgestuse välja panemine).

PATRULLI TEGEVUS ERIOLUKORDEDES

Tegevus sattudes vastase valgusele:

- valguse kätte sattumisel peab patrull varjuma;
- valguse käes hoida üks silm kinni, et ei kaotaks nägemisvõimet pimedas ning teine silm hoida lahti vaatlemise eesmärgil;
- peale valguse kustumist peab patrull mõneks ajaks paigale jääma, et taastada nägemisvõime pimedas ning kuulata vastase tegevust.

Tegevus sattudes komistusraketile:

- Komistusraketid paigutatakse nii, et need annavad vastasele varakult teada, kui keegi tema positsioonile läheneb. Samuti on komistusraketid tavaliselt vastase aktiivse kontrolli all. Vältimaks komistusraketile sattumist, on soovitatav patrulli esimesel sõduril kanda peenikest oksa või traati, millega eespool olevaid komistustraate avastada, ilma komistusraketti süütamata. Avastatud komistusraketist tuleks ümber minna, seejuures ei tohi kaotada valvsust järgnevate suhtes.

Kui komistusrakett süttib, siis patrull:

- peab liikuma valguse eest varju ja seejärel liikuma varem valitud KP-sse;
- ei tohi jääda varju kohas, mida rakett valgustab või seda demonteerima hakata;
- sattudes vastase tule alla, tuleb eemalduda kasutades tuld ja liikumist.

Tegevus haavatutega

Kõik kannatanud tuleb tagasi tuua. Kui kannatanu tekib kontaktist vastasega, peab kõigepealt tagama patrulli ohutuse ning evakueerima see järel kannatanu ohutusse kohta ja andma talle esmaabi.

Kui sõdur saab haavata liikumisel sihtmärgile, siis tuleb ta maha jätta kindlaks määratud punkti (näiteks KP-sse) ning temaga koos jätta sinna ka julgustus. Haavatu tuleb kaasa võtta tagasiteel või toetuspatrulli olemasolu korral lasta sellel haavatu evakueerida.

Kui sõdur saab haavata tagasi liikumisel, siis tuleb haavatu ise evakueerida, kasutades selleks käepäraseid vahendeid.

Kui haavatuid tekib sellisel hulgal, et ülesande sooritamine muutub võimatuks, siis tuleb patrull katkestada. Selleks peavad olema patrulli ülemal täpsed juhised.

Tegevus eraldumise või eksimise korral

Kogunemispunkti kohta tuleb anda selged käsud juhuks, kui üks mees või osa patrullist ülejäanutest lahutatakse. Kontakti tulemusena võivad mehed täielikult segadusse sattuda ja päriselt ära kaduda. Kui nad piiramatult ringi hulguvad, võivad nad langeda vangi, saada haavata või patrulli reeta.

Tegevus:

- määra kindlaks enda asukoht;
- liigu tagasi eelnevasse määratud punkti (KP);
- oota seal määratud aja teisi patrulli liikmeid; kui aeg on täis ning teisi liikmeid ei ole kohale jõudnud, siis liigu eelmisse KP-sse;
- kui patrull on uuesti kokku saanud, siis vastavalt patrulli ülema otsusele kas jätkatakse patrulli või katkestatakse see;
- kui ööpimeduse tõttu ei ole võimalik asukohta kindlaks määrata, siis oodata varjatud kohas päevavalgust ning liikuda tagasi varjatult.

PATRULLI ETTEKANNE

Tüüp – Luure/Lahing/Varitsus/Vaatlus

Patrulli kutsung või hüüdnimi: „BRAVO 1”.

a. Kaardi informatsioon:

Number: Eesti kaart 1:50 000 / 2. trükk / seeria N757 / O-35-54-CD SÕ-MERPALU

Koordinaadid: alguspunkt 30 71

Parandus: 00-90

b. Patrulli koosseis:

Ülem: vbl Jaan Kägu

Abi: srs Antti Saabas

Laskur/scout: Jüri Jalgratas

Laskur/sanitar: rms Arvi Kana

c. Ülesanne:

Sooritada objektiluure ja selgitada vastase paiknemine, suurus, relvastus ning tegevus **maastikupunktis 766 120** hiljemalt **121030 SEP 08**.

d. Kuupäev, aeg, ajavöönd:

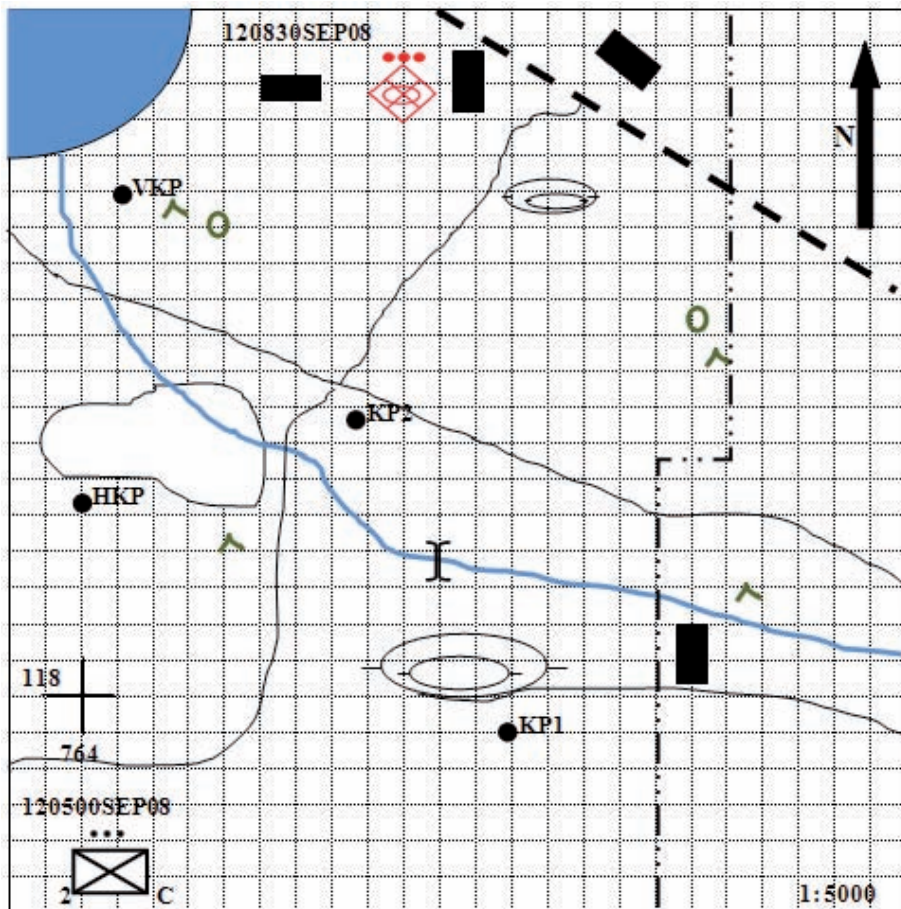
Ajatsoon: kohalik

Patrull väljus: 120500SEP08

Saabus: 121030SEP08

Patrulli kestvus 5 tundi 30 minutit

e. Teekonna joonis objektini ja tagasi (joonis 7.6)

joonis 7.6

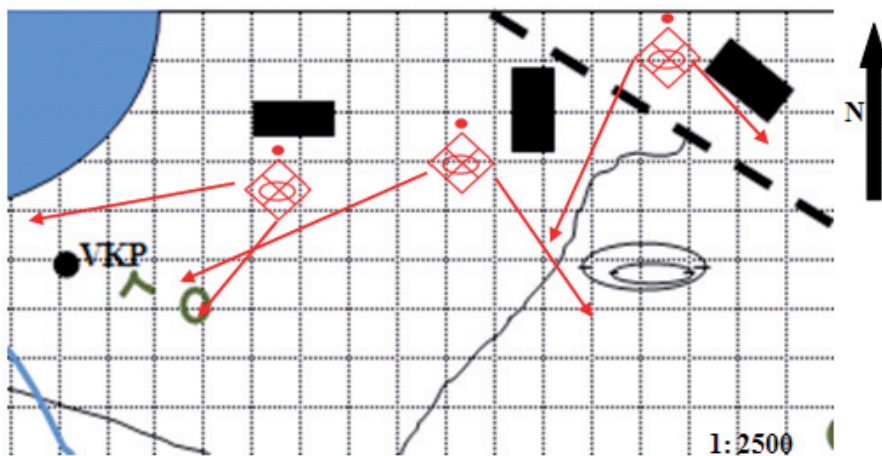
f. Teekond objektini ja tagasi

Lõik	Kust	Kuhu	Asi- muut	Dis- tants	Märkmed
1. KP	764 117 76104	765 118	80-00	800m	Asukoht: E-W-suunalisel metsateel kõrgustik; 100 m SE. Etapi kirjeldus: tasane; okaspuumets; 200 m E-W-suunaline oja, 400 m E-W-suunaline metsatee. Paremale: elektriliin Vasakule: N-S-suunaline metsatee Mööda: N olevat koolmekohata.
2. KP	765 118	765 119	63-00	500m	Asukoht: metsatee ja oja ristumiskoht 100 m NE Etapi kirjeldus: tasane; okaspuumets; lagendiku ala Paremale: metsatee Vasakule: oja Mööda: oja või metsatee ületamine
3. VKP	765 119	764 120	60-00	450m	Asukoht: oja ja lagendiku kohtumiskohast 150 m N Etapi kirjeldus: tasane; segamets; 100 m NE-SW-suunaline metsatee, E-NW-suunaline metsatee ja oja; lagendik Paremale: NE-SW-suunaline metsatee Vasakule: järv, E-NW-suunaline metsatee ja oja Mööda: E-NW-suunaline oja

g. Kasulik taktikaline info/maapinna kirjeldus

Lõik	Märkmed
1.	Maastik on raskesti läbitav. Tihe alusmetsaga okaspuumets (transpordil läbimatu). Nähtavus 50 m.
2.	Tihe alusmets. Tee seisukord väga hea. Maastik raskesti läbitav (transpordil läbimatu). Maastik väga liigendatud. Kõrguste vahe 10 m. Nähtavus ca 30 m. Oja ületatav ainult jalgsi. Lagendik kaetud oksavaaludega.
3.	Maastik raskesti läbitav. Järve-äärne ala soine. Objekti ala soine ja tee kõrval transpordile läbimatu. Objektil heas seisukorras kruusatee (ca 5 m lai). Hoonestus objektil: tellistest kahekorruseline elumaja, tellistest kõrvalhoone, laudadest kuur. VKP-st silmside objektiga puudub, kuna metsaalune kaetud tiheda põõsastikuga.

h. Objekti skeem (joonis 7.7)

joonis 7.7

i. Nähtud vaenlane

Koht	Aeg	Märkmed (hulk, relvastus, varustus jm)
765 119	12 0615SEP08	1 BTR 70 + pooljagu masinatel liikus NE suunas.
764 119	12 0630SEP08	4-meheline patrull liikus piki teed suunas 28-00. Leitnant + 3 seersanti. Varustus AKSU-74, uue tüübi RD, luurajate maskeerimiskombinesioon, elektrooniline abivahend (öövaatlusseade, soojuskaamera).
766 120	12 0930SEP08	1BMP 2 AT-5 kaevunud positsioonil suunaga 30-00. Meeskond masina läheduses valmiduses. 10 sõdurit lahingpaaridena ringkaitse positsioonidel ümber hoone. Varustus: AKSU74, uue tüübi RD, luurajate maskeerimise kombenisioon, elektrooniline abivahend (öövaatlusseade, soojuskaamera). Umbes neli 40-50-aastast sõjaväelast hoones. Varustus: ilma eraldusmärkideta ja väeosa tunnusteta jalaväe välivorm, püstolid, kaardimapid.
766 114	240930 NOV04	Auto ZIL 130 (kohandatud inimeste veoks). Sõitis ITTA .

j. Kohtumise tulemused (kui oli kontakt)

Koht	Aeg	Märkmed (hulk, relvastus, varustus, tegevus)
766 120	120930SEP08	Vaatluse kokkupuude vastase varustuse veokiga; julgestus puudus. Auto ZIL 130 (kohandatud inimeste veoks), jätkas sõitu itta.

k. Kaardi parandused

Koordinaadid	Parandused
764 119	raiesmik
765 118	Ojal koolmekoht.
765 118	Metsatee ei ole sõidetav.

l. Mitmesugune info:

767118 hoonestatud alal umbes 10 tsiviilisikut ja sõiduauto.
3 naist ja seitse kuni viis aastast last

m. Patrulli seis:

HAAVATUID	0
KADUNUID	0
SURNUID	0
VANGILANGENUID	0
MUUTUSTETA	

n. Järeldused ja soovitused:

PUUDUVAD.

Allkiri

Nimi

Auaste

Üksus

o. Hiljem instrueerinud ohvitseri märkmed:

Allkiri

Nimi

Auaste

Üksus

KÄSK PATRULLILE: Vt 2.1.2 Käsk patrullile

ÜLDINE

Luure on olukorra hindamiseks ja otsuste tegemiseks tarvilike andmete kogumine vaenlase jõudude, tegevuse iseloomu, maastiku, ilmastiku, nähtuste ja objektide kohta.

Luure on kas vastase ülesotsimine tema kohta informatsiooni hankimise ja kogumise eesmärgil või mingisuguse maa-ala või objekti kohta täiendava informatsiooni hankimine edaspidiste operatsioonide planeerimise eesmärgil. Jao tasandil on kasutatada luure käigus informatsiooni kogumiseks peamiselt ainult oma meeled – nägemine, kuulmine, haistmine ja muud. Luuret on võimalik teostada igasugustes ilmastikuoludes ning sõltumata valgusest.

Luure võimalik eesmärk võib olla informatsiooni kogumine, kas mingi kindla maa-ala (alaluure), liikumissuuna (suunaluure), marsruudi (teeluure) või mingi kindla objekti (objektiluure) kohta.

ALALUURE

Alaluure eesmärgiks on hankida andmeid vaenlasest ja maastikust vahejoontega piiritletud maa-alal:

- kasutatakse, kui VA kokkupuute oht suurem;
- arvestada tuleb, et kogu ala saaks vaadeldud;
- igale jaole määratakse luureks oma jao ala;
- arvestada, kas keskenduda tuleb rinnetpidi või sügavuti;
- ala jagamine teede, piirkondade, alade abil vastavalt olukorrale.

OBJEKTI LUURE

Objektiluure eesmärgiks on koguda andmeid vaenlasest ja maastikust (mingi tähtis maastikupunkt, maskeeritud üksused, juhtimispunkt).

Objektiluure puhul:

- VA oht suurim;
- luureobjekt jagatakse osadeks selgete vahejoontega.

Objektiluuret kasutatakse, kui soovitakse andmeid selle kohta, kuidas vaenlane kasutab mõnda konkreetset kohta.

Objektiluures liiguvad luurejaod enne hargnemist tavaliselt enda valitud marsruuti mööda objektile nii lähedale kui võimalik, seega kestab pidev edasiliikumine kuni rühmaülema poolt kindlaks määratud irdumispunktini.

Tavaline luureobjekt on:

- etapijoone taga, kõrge prioriteetsusega ja seda ei ole võimalik muud moodi jälgida.

Määratud objektil:

- pannakse välja vaatluspostid; vajadusel-võimalusel lisandub patrulli kaasamine nii, et kogu objekti saaks vaatluse all hoida.

Ülesande andmisel määratakse jagudele:

- liikumistee objektile või lahingupositsioonile, mille meeskond peab, kas läbi vaatama või hõivama;piirkond, mille meeskond peab läbi vaatama;toetusmeeskonna lahingupositsioon.

Irdumispunktist liigub iga meeskond oma julgestusega mööda valitud või etteantud liikumisteed:

- toetusmeeskond hõivab lahingupositsiooni ja teatab oma valmisolekust; piilkonnad liiguvad piirkonna välisservale; jalastutakse; masinad jäetakse julgestuskoosseisuga maha; samal ajal ülejäänud isikkoosseis kontrollib määratud objekti.

Objektuluure läbiviimisel rühmitatakse üksus reeglina järgmiselt:

- üks või kaks toetusmeeskonda, kes käsu peale tagavad vaatlejatele tu-
letoetuse, kui vastane nad tuvastab või seob;
- üks või mitu piilkonda, kes liiguvad objektini, et tuvastada vastane (ta-
valiselt on ühes piilkonnas vähemalt kolm võitlejat).

Objekt on selgelt jaotatud kaheks osaks, kusjuures kaks piilkonda määratakse tegevusse kumbki oma suunast. Kui objekti ei saa selgelt jagada, määratakse piilkonnad tegevusse ühe ülema (näiteks pooljao ülema) juhtimise alla. Kui määratud objekt on suur, laseb JÜ läbi viia mitu järjestikust objektuluuret, et katta kogu kästud objekt. Läbi-vaatamist võib koordineerida ka nii, et objekt jagatakse piilkondade jaoks väiksemateks läbivaadatavateks objektideks.

OBJEKTILUURE

Viiakse läbi täpne luure enne objekti hävitamist või häirimist, et saada teada objekti iseloom.

Objektideks võivad olla:

- tagala- ja hoolduskeskused;
- staabi-, juhtimis- ja sidekeskused;
- sillad, ristmikud, kaudtulereelvade paiknemisalad.

Liikumine Ü-punkti (ORP)

Ü-punkti (ORP) - kasutatakse informatsiooni edastamiseks, täienduste tegemiseks ja sõjavangide üleandmiseks olukorras, kui patrullil ei ole võimalik liikuda patrull-laagrisse.

Õige ajakasutus!

- suhe 1:2:1-lähenemine : vaatlus : eemaldumine
- kasutada luureaega efektiivselt (ära passi niisama – kui ei näe, vali uus koht).

Gruppide liikumine omale suunale:

- teostada külgliikumine sügaval metsas;
- liigu otse objektile;
- kasuta binoklit.

Objektist koostada luureandmete põhjal skeem

- gruppide skeemid ühildatakse Ü-punktis;
- info üleandmine järgmisele jaole või grupile (vahetuse korral);

Peale luure läbiviimist tuleb edastada info ja jätkata oma tegevust:

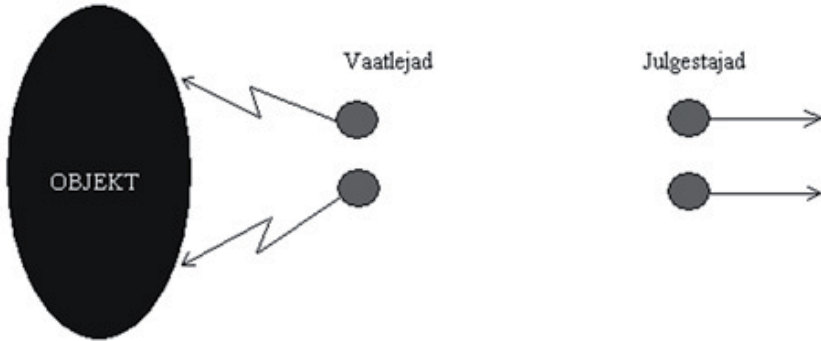
- Vahetused ja täpsustused läbi Ü-punkti
- Ü-punktis toimub tegevus kogunemiskohale analoogselt, määratud ajal.

Kui objektist on kõik andmed olemas, jäetakse objektile vaatluspost, et võimalikke muutusi saaks koheselt arvesse võtta objekti hävitamise ja häirimise planeerimisel.

Objektiluures on kasutusel 3 peamist moodust objekti luuramiseks ning vajamineva informatsiooni hankimiseks:

1. Lihtmeetod: (joonis 7.8):

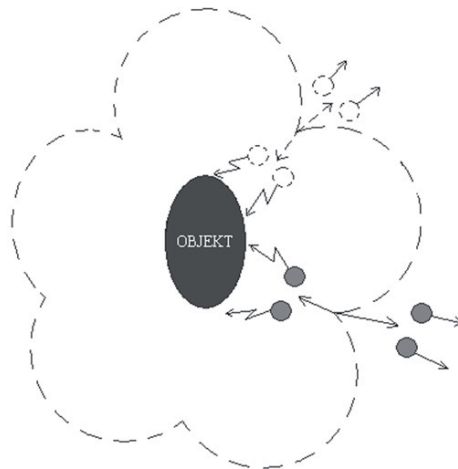
- objekti vaadeldakse ühest suunast;
- katjad julgestavad luurajate seljatagust;
- kasutatakse juhul, kui luureks on vähe aega ja objekti ei saa teistelt suundadelt vaadelda.

joonis 7.8

2. Karikakra meetod: (joonis 7.9)

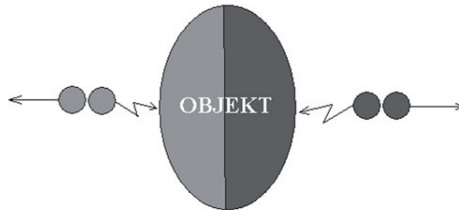
- objekti jälgitakse kõigist suundadest;
- katjad liiguvad luurajatega kaasa ja julgestavad seljatagust;
- kasutatakse juhul, kui luureks on piisavalt aega ja objekti on võimalik piirata;
- objektile lähenetakse otse, eemaldutakse otse, kõrvalsuunas liigutakse varjatult objektist eemal.

joonis 7.9

3. Jaotamise meetod: (joonis 7.10)

- objekti ümbritsev ala jaotatakse vähemalt 2 luuregrupi vahel, lisaks vastav arv julgestusgruppe;
- objekti jälgitakse vastavalt jaotatud suundadele;
- katjad liiguvad luurajatega kaasa ja julgestavad seljatagust; grupid lähenevad objektile neile määratud suundadest, vaatlevad, koguvad informatsiooni ning seejärel eemalduvad jao kogunemiskohta;
- vaatluspositsiooni ei vahetata;
- kasutatakse juhul, kui luuret on vaja kiiresti teostada mitmest suunast.

joonis 7.10

TEELUURE

Teeluure eesmärgiks on hankida andmeid vaenlasest ja maastikust piki marsruuti ja maastikul, kust on võimalik teed käsitulirelvade ja tankilähtõrjerelvadega kontrolli all hoida.

Tuleb:

- leida tähtsad alad, sillad jms;
- kontrollida põhimarsruuti, sellel paiknevaid objekte ja ka varumarsruuti.

Teeluuret kasutatakse juhul, kui on tarvis hankida andmeid sellest, kas vaenlane kasutab mingit konkreetset marsruuti või kas oma üksused saavad kõnealust marsruuti kasutada. Teeluure on kiireim luureviis, kuid peale selle on teeluure ka luureviis, mille puhul maastiku läbivaatamise põhjalikkus on väikseim.

Marsruut ja maastik tuleb kuni tuletoetuskauguse ulatuses läbi vaadata.

Kõrgem ülem määrab põhimarsruudi ja teeb ettepaneku varumarsruudiks, mille kasutusvõimalused tuleb luurejaol välja selgitada.

Lahingupõhiselt peab põhitähelepanu koondama:

- vaenlase tõenäolisele asukohale ja sellest möödumisele;
- läbitavusele;
- looduslike tõkete ületamise võimalustele;
- vajaduse korral tõkete ületamiseks vajalikele ettevalmistustele teega piirnevatele aladele (hooned või hoonestatud ala).

LUUREETTEKANDED

Informatsiooni edastamine peab toimuma kiiresti, komplekselt ja täpselt.

Ettekanded tuleb teha kindlasti järgmistel kohtadel-joontel:

- SP – liikumise alustamine ja/või lõpetamine
- RL – alati selle ületamisel
- PL – 2 km enne seda ja ületamisel
- olukorra ettekanne iga ... minuti järel
- ülesande alustamine-lõpetamine
- kontakt vastasega

Vt 2.6 Side ettekanded

TEGEVUS JULGESTUS- VÕI LUUREGRUPI AVASTAMISE KORRAL

Viis võimalikku kontakti vastasega:

- visuaalne;
- tulekontakt võrdse või väiksema üksusega;
- tulekontakt suurema vastase üksusega;
- kontakt vastase õhuvahenditega (lennukid, helikopterid);
- kaudtulekontakt (luurajate pihta avatakse tuli).

Tegevused:

- Varju!
- Esmane kontaktiettekanne Vt 2.6 Side ettekanded
- Vaatle, jälgi!
- Põhjalik kontaktiettekanne 1-2 minuti jooksul (koos vastase täpsete koordinaatidega) Vt 2.6 Side ettekanded
- Hoiatage kontakti!
- Vastavalt RÜ korraldustele tegutseda edasi (ürita mööduda, jätkata ülesannet, siduda tulega)
- Korralduste puudumisel tegutseda ise (kas rebi lahti tulekontaktist, hoiatage kontakti, säilita vaatlus, möödu vastasest või organiseeri kiire vasturünnak).
- Anna oma otsusest ja edasisest tegevusest teada kõrgemale ülemale.
- Vii oma plaan ellu!

VAATLUSPOST (OP, VP)

(joonis 7.11)

Kõikide tasandite ülemad nõuavad maksimaalset võimalikku informatsiooni vaenlase tugevuse, liikumise, positsioonide ja kavatsuste kohta. Vaatluspostid on väga tõhusaks mooduseks informatsiooni hankida.

VÄLJAÕPE

Vaatlusposti väljasaatmiseks tuleks veenduda, et oleks harjutatud alljärgnevaid oskusi:

- **kontaktiettekanDED ja olukorraettekanded** – neid ei tohi jätta üksnes vaatluspostiülema hooleks, kes võib vahejuhtumi korral olla hoopis tagalagrupis;
- **äratundmine** – vaenlase tehnika tundmine;
- **kaardilugemine** – vaatleja peab oskama anda täpseid koordinaate;
- **kaugtulesihtmärkide kätteosutamine** – seda peab oskama ülem ja ideaalis ka kõik teised mehed;
- **moondamine ja varjumine**;
- **vaatlustehnika** – binokli õige kasutamine ja varjude vaatlemine;
- **mälutreening** – et kahtlustäratavaid asju tähele panna, peab vaatleja suutma olevikku minevikuga võrrelda;
- **tulekaardid ja kauguse mõõtmine.**

VALIK

Vaatlusposti asukohta valides tuleb silmad pidada alljärgnevat:

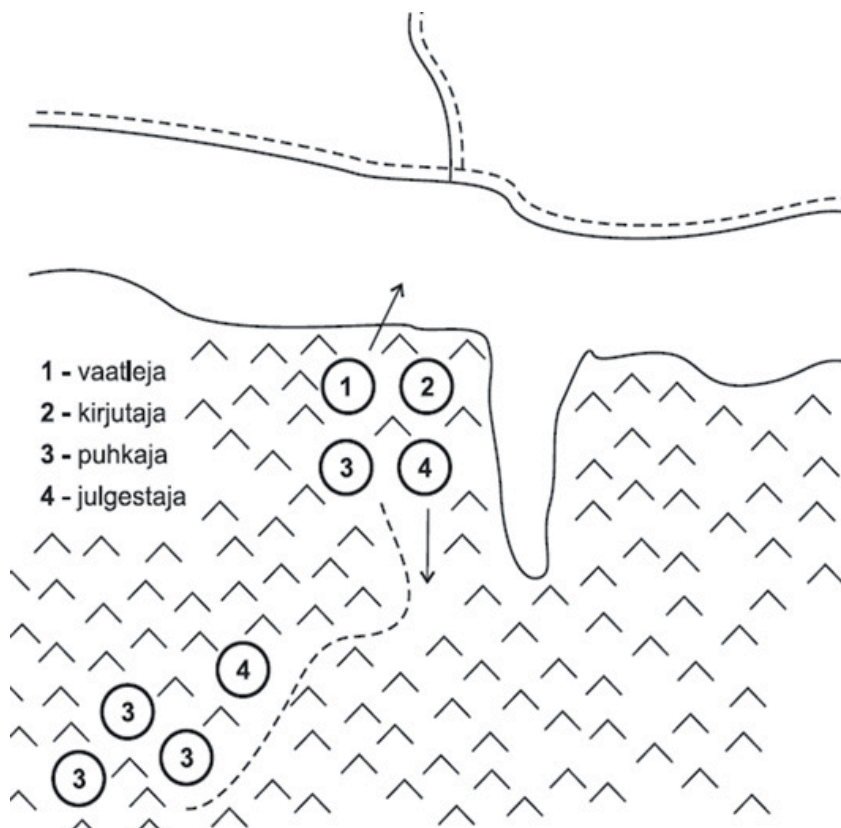
- **Vaatlus.** Peab olema võimalik vaadelda käskudes toodud piirkonda.
- **Vaatlussektor ja -ala.** Vaatluspost peaks katma võimalikult laia sektori ja sisaldama võimalikult vähe varjatud maa-ala.
- **Lähenedamine ja lahkumine.** Mõlemad peaksid aset leidma varjatult. See on eriti tähtis juhul, kui vaatluspost opereerib püsivast baasist.
- **Kate.** Tule ja vaatluse eest peab varjuma. Alati kui võimalik tuleb kaevuda (vähemalt lamades kaevik). Kasutada ära maastiku iseärasusi. Valitud positsioon ei tohi olla ilmselge vaatlusposti asukoht.
- **Side.** Raadio peab valitud positsioonil töötama. Vajaduse korral tuleb positsioonile vedada telefoniliinid. Raadiot peaks võimalikult vähe kasutama, et vältida vaenlase luuret.
- **Varuvaatlusposti asukoht.** Peab olema määratud juhuks, kui osutub vajalikuks liikuda mujale.
- **Vajalik relvajõud.** Peab olema nii suur kui vajalik ja nii väike kui võimalik. Soovitav suurus on 8 meest.

KOOSSEIS

Kui jaole antakse pikema kestusega vaatluspostiülesanne, jagatakse jagu kaheks grupiks: üks grupp on vaatluspostil, teine puhkab puhkealal.

Gruppi jaotatakse selliselt:

Grupp A	Grupp B
jaoülem	jaoülema abi
sidemees	laskur
laskur	laskur
kuulipildur	kuulipildur

joonis 7.11

Need kaks gruppi vahetavad teineteist välja iga 12 tunni järel. Võib vahetada ka tihemini, kuid peab meeles pidama, et vähem liikumist vaatluspostil on alati parem.

PLANEERIMINE JA ETTEVALMISTUS

Ettevalmistuse järjekord organiseeritakse alljärgnevalt:

- **Antakse eelkäsk. Valitakse mehed, varustus kogutakse kokku ja pakitakse.**
- **Vaatlusposti ülem saab käsud.**
- **Vaatlusposti ülem teeb oma hinnangu ja plaani. Tihti valitakse vaatluspost kaardi järgi, mida on hiljem võimalik maastikul täpsustada.**
- **Vaatlusposti ülem valmistab ette oma käsud. Need järgivad patrullikäsku, kuid seal tuleb ära mainida ka alljärgnevat:**
 - *ülesande piirkond, sektor, varusektorid;*
 - *piirkond vaatlusposti positsiooniks;*
 - *aeg, millal olla positsioonil, operatsioonil ja taanduda;*
 - *erivarustus (näiteks binokkel, laserkaugumõõdik, raketid, miinid);*
 - *administratsioon;*
 - *vaatlusposti rutiin;*
 - *side;*
 - *vaatlusposti ülem annab käsud;*
 - *proovid ja ettevalmistus;*
 - *teatud tingimustes võib olla vajalik saata julgestamiseks välja lahingpatrullid, et oleks võimalik vaatluspost paika panna.*

VAATLUSPOSTI RAJAMINE

Liikumine lõplikku kogunemispunkti.

Kogu grupp peab liikuma nagu korralik patrull. Saabumisel peab sisse võtma organiseeritud kaitse.

Luure.

Vaatluspostiülem, tema abi, laskur ja sidemees lähevad vaatlusposti asukohta, kus nad teevad nii:

- puhastavad lähima ümbruskonna ja kontrollivad vaenlase olemasolu piirkonnas;
- saadavad laskuri ja sidemehe julgestuspositsioonidele;
- valivad vaatlusposti täpse asukoha (pimedas valitud kohta tuleb võib-olla hiljem korrigeerida);
- teevad sidekontrolli vaatlusposti asukohalt;
- ülem ja abi lähevad tagasi põhigrupi juurde;
- vaatluspostiülem viib läbi viimase instrueerimise;
- põhigrupp liigub vaatluspostile.

Hõivamine

- saabumisel pannakse välja tunnimehed ja puhastatakse maa-ala;
- grupp A liigub vaatluspostile ja grupp B tagalasse (umbes 50-150m kaugusele vaatluspostist, olenevalt varjumisvõimalustest); tähtis on, et tagalagrupp suudaks hädaolukorras vaatluspostile tuletoetust anda;
- juhtimiskeskusele teatatakse täpsed koordinaadid (täpset asukohta tuleb võibolla hiljem kinnitada);
- algab kaevamine, alustatakse tulekaarte ja vaatlust;
- vaatlusposti ehitamine lõpetatakse ja ülem kontrollib selle üle;
- vaatluspost mehitatakse ning see kannab ette oma tegutsemisvalmidusest.

TEGEVUS VAATLUSPOSTIL

Rutiinne tegevus algab niipea, kui hõivamine on lõpuni viidud.

Vaatlustehnika.

- Jagage vaatlussektor eesmiseks, keskmiseks ja tagumiseks osaks. Vaadake kõik osad binokli abil hoolikalt läbi (ühest otsast teise), sealjuures aeg-ajalt silmi puhates.
- Süstemaatilise läbivaatuse ajal tuleb rakendada vaatluse põhireegleid. Hämaraid piirkondi tuleb kontrollida erilise hoolikusega. Otsige vigu vaenlase maskeeringus. Korrapärasus, liikumine ja muutused looduslikus maastikus osutavad vaenlase kohalolekule.

Ülesanne vaatluspostil.

- Tähelepanelik vaatlus on väsitav töö, seepärast ei tohiks see kesta kauem kui 20 minutit.
- Korraga peab valves olema kaks meest, vahetus toimub iga 20 minuti järel. Vaatlejate väljavahetamine peab toimuma hajutatud graafiku alusel.
- Julgestaja peab jälgima vaatlusposti kohalikku piirkonda.
- Eetrivaikusest tuleb kinni pidada ja hoolikalt kuulata. Korralisi ettekandeid saadetakse varem kokkulepitud aegadel (näiteks iga nelja tunni tagant või harvemini, sõltuvalt olukorrast).
- Eriettekandeid võib saata igal ajal.

Administratiivkorraldus.

Kogu see tegevus peab toimuma tagalas. Kui vaatlusposti jäädakse kauemaks, kuulub administratiivkorralduse alla alljärgnev:

Toit ja vesi.

Võidakse kasutada enne valmis tehtud sööki. Kui lõhnad ei ole probleemiks, võib kasutada soojendusseadmeid, mis suitsu ei tekita. Vaatlusposti julgeolekut ei tohi ohtu seada sooja söögi ja joogi nimel.

Hügieen.

Tuleb korraldada sanitaarkorras, kas või vaatluspostil. Võimalik kasutada näiteks suletavaid kilekotte.

Riietus ja magamisvarustus.

Joped võib kaasa võtta. Magamiskotte on vaja ainult nii palju, et toimiks „kuuma magamisaseme” süsteem.

Tagavarad.

Kaasa tuleb võtta tagavara-patareid (sihiku, raadio, kaugusmõõdiku) ja raadio abiseadmed.

Varustus.

Varustus viiakse vaatluspostile selleks ettenähtud isiklikus varustuses. Kõik, mida parajasti ei kasutata, tuleb korralikult pakkida ja kõrvale panna. Vaatluspost peab olema alati valmis viivitamatult lahkuma. Lahtised esmed, mida vaatleja/tunnimees kasutab, tuleb panna telkmantlile, mille võib kohe kompsuks siduda ja ära viia.

TBK riietus ja varustus.

Tuleb kaasa võtta, kui seda võib vaja minna.

Väljavahetamine.

Vaatluspostil peab kogu aeg ärkvel olema kaks meest. Nende väljavahetamine toimub kordamööda nii, et üks vaatleja on alati olukorraga tuttav, kui vahetus aset leiab. Väsimuse leevendamiseks peaksid grupid vahetuma vähemalt iga 12 tunni tagant.

TEGEVUS VAATLUSPOSTI AVASTAMISEL

Et avastamise korral vaatluspostilt eemalduda, valitakse eelnevalt välja hädakogunemiskoht. Ilma kontaktita häire korral liiguvad tagalagrupp ja vaatluspostigrupp iseseisvalt hädakogunemiskohta. Kontaktiga häire korral tuleb teha koostööd gruppide vahel, et oleks võimalik liikuda kattetule all.

KÄSK VAATLUSPOSTILE *Vt 2.1.3 Käsk vaatluspostile*

VAATLUSKAART

Lehekülg1/2-st

VP ülem srs Kask Kuupäev 23OKT08

Positsioon E2365 N9860 Nähtavus hea

Jrk nr	Aeg	Kaugus/ koordinaadid	Sündmus	Tegevus või märkused/vaatleja
1	231009OKT08	400m, 16-00/ E2405 N9860	Vastase jalaväejagu ilmus metsast ning jätkas liikumist mööda mnt 196 põhja suunas.	Vaatluspost jätkas oma tegevust.

joonis 7.12

7.4 VARITSUS

Varitsus on üllatusrünnak, mille peidusolev ja ootav üksus korraldab liikuvale või ajutiselt peatunud vaenlasele. See on tavaliselt lühike lahing, mis ei nõua maa-ala hõivamist ja hoidmist. Eesmärgiks on vaenlase hävitamine või häirimine, sõjavangide võtmine, varustuse ja relvastuse hõivamine.

Planeeritud varitsus on selline, mida planeeritakse ja viiakse läbi eraldi operatsioonina. Peab olema piisavalt aega üksikasjalikuks planeerimiseks, ettevalmistuseks ja läbiproovimiseks. Mida väiksem üksus, seda kergem on liikuda varitsuse piirkonda, operatsiooni juhtida ja peale lahingut taanduda. Suurte varitsustega on raskem edu saavutada.

Kiirvaritsus on selline, mis korraldatakse väga vähese planeerimisega kas selleks, et ära kasutada äsjasaadud 'kuuma' informatsiooni või kontaktidriinina patrulli poolt. Luureks jääb väga vähe aega või ei jää üldse aega ning edukus sõltub ülema initsiatiivist, läbiproovitud ja hästi tuntud drillidest ning üksuse üldisest suutlikkusest ja distsipliinist.

Rünnak varitsusest toimub tavaliselt lähedalt, vähem kui 100 meetri kauguselt.

PLANEERIMINE JA LUURE

Enne käsu andmist peab jaoulem teadma rühmaülema käsu kaudu järgmist:

olukord:

- üldine olukord;
- andmed vaenlasest;
- omad üksused (- +);
- ülesanne;
- üksuse ülesanne;

teostus:

- kes, kus, mida, millal, kellega, millega, kuidas, ajakava;

lahinguteenindus:

- toit, vesi, varustus, relvastus, laskemoon, täiendused, haavatute evakuatsioon;

juhtimine ja side:

- ülesande juhtimine, sidepidamine, ettekanded, ajad, vahendid, paroolid.

Pärast lahinguülesande saamist:

- ajaline planeering 1: 2
- olukorra hindamine
- vaenlase analüüs
- kaardiluure
- eelkäsk

Ülesande täitmiseks vajalike andmete kogumine:

- Kui luuramiseks aega ei ole (kiirvaritsus), teha luure vahetult enne varitsuse püstitamist.
- Kui on aega, teha eelnevalt varitsuskohas alaluure, selleks luurekäsu ettevalmistamine ja määramine saadud info põhjal.

Luurega püüab jaoulem välja selgitada järgmist:

- viimane kontrollpunkt ning marsruut sinna ja tagasi;
- varitsuslaagri asukoht (vajadusel);
- varitsuspositsiooni täpne asukoht;
- sissepääs ja varjumisvõimalused;
- ringkaitse;
- hävitusala;
- iga grupi positsioonid;
- vaatlusvõimalused;
- tõkked ja miinid vaenlase sõidukite korral;
- vaenlase tõenäolised põgenemisteed;
- vaenlase vasturünnaku võimalikkus;
- taandumisteed;
- lõpliku lahinguidee väljatöötamine.

Pärast luureandmete kogumist:

- andmete analüüs;
- varitsuskäsu ettevalmistamine, määramine;
- ettevalmistused ja tegevuse harjutamine;
- relvad;
- erivarustus;
- raadiod ja varitsuse sisesed sidevahendid;
- signaal- ja valgustusraketid;
- moondamine;
- individuaalsed positsioonid gruppides;
- varitsuse hõivamine;
- väljavahetamine (kui on);
- side- ja leppemärgid;
- hoiatussignaalid:
- tule avamine;
- tegevus vasturünnaku korral;
- otsijate tegevus;
- taandumine ning sõjavangide ja haavatutega tegelemine;
- ülesande teostus.

KÄSK VARITSUSEKS

Teostus

Jao lahinguplaani kirjeldus:

- VKP, varitsuskoht, üldine põhimõte;
- ajakava;
- relvade valmisolek, aeg „varitsus valmis”;
- varitsuse lõpp.

Hõivamine:

- parem- ja vasak peatamisgrupp;
- tagajulgestus;
- tapmisgrupp;
- otsijad;
- sisenemine varitsusalasse ja järjekord;
- signaliseerimisvahendid;
- valgustuse ja miinide paigaldamine;
- signaal „varitsus valmis”;
- graafiku pikkus;
- vahetuste süsteem;
- varustuse valmisolek;
- eemaldumise kord;
- kui varitsust ei toimu, siis varustuse kokkupanek;
- liikumine VKP-sse.

Julgestajate signaalid:	Üldised signaalid:
Oodatud vastane	Tule avamine
Ülekaalukas vastane	Valgustamine
Tsiviiliskud/põgenikud	Miinide aktiveerimine
Vastase kontrollpatrulli lähenemine	Vaata ja lase – kui vaja
	Tuli seis – kui vaja
	Otsijad välja – kui vaja
	Eemaldumise märguanne

TT varitsuses määratakse lisaks: TT miinide paigaldamine, esi- ja tagatõkke paigaldamine ja aktiveerimine, TT-paaride/-gruppide koostöö, soomukite hävitamise prioriteetid.

TT varitsuses antakse tavaliselt löök ja eemaldutakse. Oluline on esi- ja tagatõkke tekitamine kas tõkete või mõne TT-paari tegevusega. Vastase sissesõiduteed varitsuspositsioonide taha tuleb tõkestada.

VARITSUSE PÜSTITAMINE

Lineaarne varitsus (*joonis 7.13*)

VKP-sse jõudmine:

- ringkaitse;
- jätta maha ning maskeerida mittevajaminev varustus;
- viimane instrueerimine, ettevalmistus ja kontroll;
- lahinguks ettevalmistumine.

Liikumine kogunemisaika

- kogunemisaik asub vahetult varitsuspaiga taga (maksimaalselt 100m)
- kogunemisaigast hõivatakse varitsuse positsioonid.

Varitsusülema lõplik luure:

- julgestuseks kaasas kaks lahingupaari (peatamisgrupp);
- kui eelnevaks luureks pole aega olnud, peab seda tegema lõpliku luure käigus;

Varitsuse hõivamine:

JÜ viib kõik grupid eraldi kogunemiskohast positsioonile.

- Varitsusülem liigub koos julgustusega kogunemiskaupa tagasi.
- Varitsusülem viib esimese peatamisgrupi positsioonile (eemaldumistee joonisel) Mehitatakse vastase arvatavale tulekusuunale lähim positsioon. Vajadusel märgitakse liikumistee kogunemiskaupast positsioonile nõõriga, eriti pimedas eemaldumise tarvis.
- Positsioonil annab ülem tulesektori ning muud vajalikud juhised.
- Varitsusülem liigub peatamisgrupi positsioonilt tapmisgrupi positsioonile, paigaldades samaaegselt signaalnõõri.
- Kui signaalnõõr on paigaldatud liigub varitsusülem tahasuunas tagasi kogunemiskaupa
- Kogunemiskaupast võtab varitsusülem teise peatamisgrupi ning viib selle varitsusala teisele küljele (eemaldumistee joonisel). Vajadusel märgitakse liikumistee kogunemiskaupast positsioonile nõõriga, eriti pimedas eemaldumise tarvis. Positsioonil annab ülem tulesektori ning muud vajalikud juhised. Varitsusülem liigub peatamisgrupi positsioonilt tapmisgrupi positsioonile, paigaldades samaaegselt signaalnõõri. Signaalnõõr paigaldatud liigub varitsusülem tahasuunas tagasi kogunemiskaupa.
- Kogunemiskaupast võtab varitsusülem tapmisgrupi ning juhib selle otse-suunas positsioonile (liikumistee joonisel) Samaaegselt paigaldatakse signaalnõõr kogunemiskaupast varitsusülemale asukohani. Positsioonil annab ülem tulesektori ning muud vajalikud juhised.
- Kattegrupp/julgustusgrupp jääb kogunemiskaupa (jao puhul JÜ abi).

Varitsuse ülesseadmine:

- Kui kõik grupid on positsioonidel, veendub ülem, et peatamisgrupid on valmis.
- Seejärel annab ta gruppidele märku ülesseadmist alustada. Üles seatakse näiteks side, kaitselaengud, külgmiinid, raketid (kui kasutatakse). Külgmiini M14 saab peatamisgrupi tegevuses edukalt kasutada. Silmas peab pidama, et miin sihitaks eelnevalt korralikult välja ja initsierija asukoht oleks kindlasti miinist kindlasti 20 m kaugusel varje taga. Kaitselaengud paigaldada peatamisgruppide poolt selliselt, et laengu suund oleks tapmisala poole, eesmärgiga hävitada tapmisalas viibivat või sealt välja liikuvat vaenlast. Initsierija peab jälgima, et ta oleks initsierimise hetkel varje taga ja kaugus kaitselaengust oleks min 20 m. Kaitselaenguid võib paigaldada ka varitsuse taha külgedele, eesmärgiga vaenlase tiibavate üksuste tõrjumiseks. Varitsusest eemaldumisel tuleb olenemata vajadusest kõik laengud, miinid ja teised lõhkeained initsierida.

Varitsus on valmis:

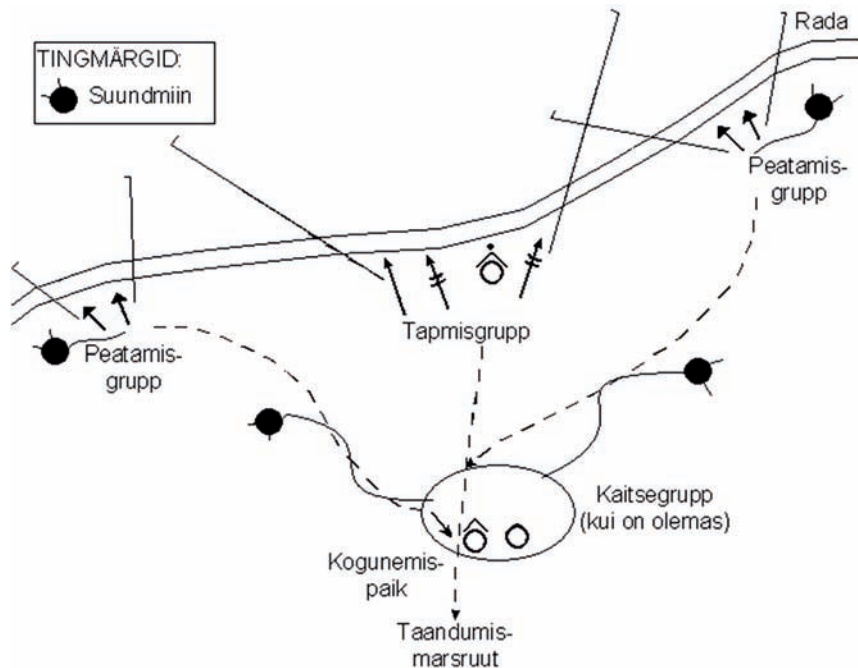
- Kui ülem saab igalt grupilt märguande, et kõik mehed on oma positsioonidel tagasi, annab ta märguande „**varitsus valmis**”.
- Pärast signaali on igasugune liikumine keelatud.

LAHINGUDISTSIPLIIN

Varitsuse ajal ei tohi teha mingit lärmi, hääljuhtimise peab viima miinimumini ja liikuda tuleb nii vähe kui võimalik.

Kõik peavad olema valmis lõpetama operatsiooni ajaks suitsetamise, köhimise ning leppima külma toiduga. See võib kesta tunde või isegi päevi (pikaajalise varitsuse puhul rajatakse lähedusse laager, et meeskonda vahetada, puhata, süüa).

Valvsust tuleb kõrgel hoida. Lõdvestuda võivad ainult need mehed, kellele ülem on selleks loa andnud.

joonis 10.13

Reageerimine märguannetele peab olema kiire.

Kõik varitsejad peavad selgesti mõistma drille oma tule tagasihoidmiseks ja tulistamiseks nii, et tappa.

Relvad peavad olema valmis esimese märguande peale tulistamiseks.

TULE AVAMINE

Ülem peab asuma sellisel positsioonil, et tal on hea vaade tapmiskiirkonnale.

Kui keegi märkab vaenlast:

- tõmbab ta sidepidamishõõrist või annab märku lähenemise suunast ja vaenlase grupi suuruselt;
- grupiülemad peavad alarmeerima kõiki oma grupi mehi ning varitsusülem peab tagama ka varitsuslaagri hoiatamise, et väljavahetusgrupp ei saabuks valel ajal;
- märguanded tuleb anda võimalikult vähese heli ja liikumisega.

Kui vaenlane ilmub hävitusalasse:

- sihib iga mees oma relva nende peale ja ootab märguannet tule avamiseks;
- varitsus ründab siis, kui tapmiskiirkonda on sisenenud võimalikult palju vaenlasi ning nad on jõudnud väikseimale võimalikule kaugusele;
- tuld ei tohi avada nii kaua, kuni vaenlane liigub kellegi poole, kellel on tapmiseks parem positsioon.

Kui vaenlane käitub nagu oleks ta varitsust märganud:

- peab see mees, kes vaenlase taolist käitumist näeb, ise rünnaku algatama.

Tule avamine:

- märguandeks ei tohi kunagi olla hüüe "Tuld!", valgustusrakett või sihtimata lask;
- rünnakusignaaliks võib olla üks alljärgnevaist:
 - 1) sihitud valang automaatrelvast, võib-olla kergekuulipildujast, mida juhivad ülem;
 - 2) sihitud valang ülema relvast;
 - 3) ühe või mitme suundmiini juhitud plahvatus;
- kõik lasud peavad olema sihitud nii, et tappa;
- kui on juba tulistama hakatud, on võimalik, et meestel tuleb püsti tõusta, et liikuvaid sihtmärke tulistada;
- ülemaal peab alati olema tagavaravariant varitsuse rünnaku algatamiseks, juhaks kui midagi juhtub selleks määratud inimese või moodusega.

KONTROLL

Peale vaenlase hävitamist:

- ülem annab tulekäskluse "**Tuli seis!**" või "**Vaata ja lase!**";
- paus (kestvus ülema äranägemisel);
- otsijad välja;
- jälitamine.

Läbiotsijad:

- kontrollib vaenlase olemasolu;
- sõjavangid;
- korjab kokku relvad ja varustuse;
- surnute ja haavatute läbiotsimine.

Läbiotsimine öösel:

- taskulampidel kokkulepitud valgus;
- surnukehade läbiotsimine teostada varitsuspositsioonide taga;
- julgustada piirkond valgeksminekuni.

EEMALDUMINE

Eemaldumisplaanid peavad arvestama alljärgnevaid tegevusi:

- surnute läbiotsimine peale edukat varitsust (kui antakse läbiotsimiskäsk);
- kui varitsuspiirkonda ei satu ühtegi vaenlast ja varitsus ei ründagi;
- kui ülekaalukas vaenlase vägi läheneb varitsusele või kui varitsus seda ründab ja vaenlane korraldab vasturünnaku;
- eemaldumine olukorras, kus suur hulk kannatanuid mõjub kahjustavalt liikumise kiirusele ja vaikusele.

Eemaldutakse viimasesse kontrollpunkti mööda kindlat marsruuti. Seal kontrollitakse isikkooseisu.

Eemaldumise järjekord:

- peatamisgrupid;
- tapmisgrupp;
- kaitsegrupp.

Peatamisgrupp liigub piki varitsust tapmisgrupi taha ning sealt taganedes kogunemispaika. Seejärel liigub tapmisgrupp järgi. Kattegrupp (JÜA) loeb võitlejad üle. Kui kõik koos, liigutakse ühiselt VKP-sse.

Kui varitsus ründab ja peatselt saab selgeks, et varitsuse eesmärgi täielik saavutamine on võimatu, peab varitsuse ülem ära kasutama üllatust ja vaenlase ridades valitsevat segadust ning tekitama vaenlasele võimalikult palju kahju, püüdes ise samal ajal end vaenlasest lahti rebida.

Väiksemaid grappe võib maha jätta, et nad kataksid taandumist ja varitsek-sid vaenlase jälitajaid või väljavahetajaid.

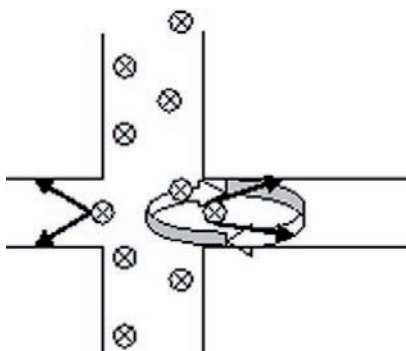
Vahemaad meeste ja gruppide vahel sõltuvad maastikust ja sellest, kas on päev või öö.

8. LAHING HOONESTATUD ALAL

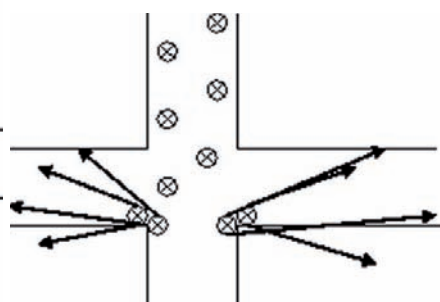
Lahing hoonestatud alal on lahinguliik, mille eesmärk on hõivata vastase kontrolli all olevad hooned või hoonetegrupid.

8.1 TÄNAVATEL LIIKUMINE

LIIKUMISFORMATSIOONID

joonis 8.1

joonis 8.2

Patrull (roheline) (joonis 8.1)

- Kasutatakse madala ohuastme korral.
- On liikuv ja kiire, ei ärrita kohalikku tsiviilühiskonda.
- Hoiab madalat agressiivsuse profiili
- Üksus peab olema koguaeg liikumises, et vaenlasel oleks raskem sihtida ja tabada
- Risttänavale jõudes katta piki tänavat ja liikuda 5 m raadiuses ringi.

Patrull (kollane) (joonis 8.2)

- Kasutatakse, kui on oht sattuda vastase laskuri tule alla. Snaipri oht. Tsiviilelanikkonda on palju, kuid nende seas liigub ringi ka oma vägede vastaseid. Liikumisel on võimalik kasutada kahte erinevat liikumismoodust:
 - maleruut;
 - järjestik ees ja tagajulgestusega.

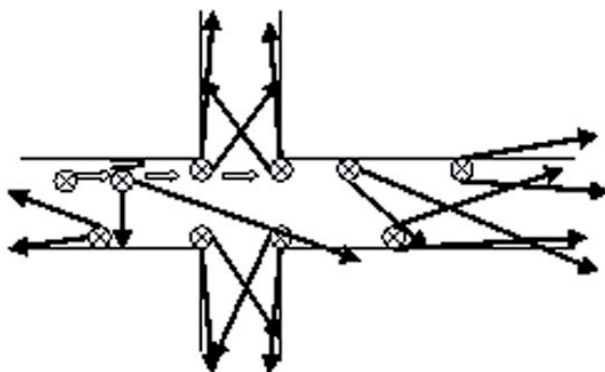
JÜ kutsub enda juurde lahingupaarid, kelle määrab katjateks – nendeks võivad olla KP või TT paarid.

- Määrab ära koha, kust nad peavad katma ja kuhu suunas, kust meeskond üle liigub ja kuidas nad järgi liiguvad.
- Saadab välja katjad.

- Määrab ära suitsukatte kasutuse ja mehe kes selle välja paneb.
- Määrab ära liikumisformatsiooni, järjekorra, suuna, kogunemiskoha teisel pool ületatavat ala.
- Annab märku liikumaasumisest.
- Kohale jõudes julgestavad ala.
- Alustavad katma jäänud lahingupaaride katmist.
- Lahingupaarid kes olid katmas, liiguvad üle ala.
- Jagu liigub edasi oma liikumissuunas.

Lahinguline liikumine (punane)

(joonis 8.3)

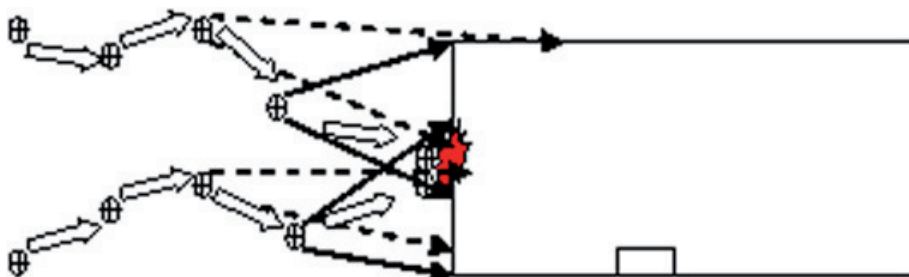

joonis 8.3

- Kasutatakse liikumisel tule all, liikumisel rünnakul ja pärast tule alla sattumist. On kõige agressiivsem liikumismoodus. Füüsiliselt koormav. Tsiiviilelanikkonda enam ei eraldata vastasest.
- Meeskonna liikumisel toimib iga üksiksõdur põhimõttel TULI - LIIGUN.
- Üksikvõitlejana peab sõdur leidma varjatud positsiooni järelliikujate katmiseks, eelistada tuleks lamades laskeasendit.
- Võitleja lahkub oma kohalt ainult siis, kui tema positsioonile on saabunud järgi liikuv sõdur ning on valmis teda katma.
- Liikumise kiirust reguleerib viimane liikuja formatsioonis.
- Iga üksikvõitleja peab hoolt kandma selle eest, et ta ei jookseks uuele positsioonile kolmandaks meheks.
- KP paaride olemasolul peab JÜ arvestama sellega, et KP on võimeline katma ala, kuhu tavaolukorras peab välja panema kaks kuni kolm laskurit.
- Ka TT paaridele saab JÜ anda ülesande katta teeristi või väljakut ilma laskuripaari juurde lisamata.

8.2 HOONETELE LÄHENEMINE

Hoonetele lähenemine omatule toetusel tuletoetusgrupi eraldamisega
(joonis 8.4)

joonis 8.4

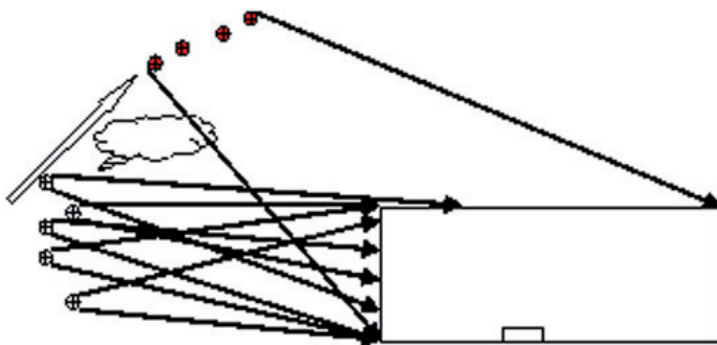
Laskurjaole antakse ülesanne mingi konkreetse maja puhastamiseks.

Jaoulem peab seejärel:

- valima välja parima liikumistee ja mooduse etteantud liikumiskoridoris;
- teavitama meeskonda ülesandest ja eraldama tuletoetuse;
- määrama ära esimesena siseneva LP ründeüksusest;
- teavitama tuletoetust tema ülesandest ning määrama vanema (juhi);
- määrama järjekorra liikumisel (tuletoetus ees, siis ründeüksus);
- määrama tuletoetuse eraldumiskoha;
- majale lähemale jõudes leidma sisenemispunkti, seejärel eraldub tuletoetus oma positsioonidele;
- sisenemine majja, LP kaupa, kindlaks määratud järjekorras.

Hoonetele lähenemine omatule toetusel tuletoetusgrupita

(Joonis 8.5)

joonis 8.5

Teine omatuletoetuse võimalus:

- kui eesmärk on nähtaval, teha lühemaid sööste;
- sööste jagada selliselt, et vähemalt kaks hüpet enne sisenemismomenti saavad positsioonidel olevad sõdurid katta sisenemiskohta ja maja külgi;
- ülejäänud jagu liigub lahinguliselt;
- esimene paar, kes jõudis viimasele positsioonile enne sisenemist, kasutab suitsukatet ja kahel eelmisel positsioonil olevate paaride kattetuld maja sisenemiseks;
- esimene paar siseneb sisenemiskohast ja julgestab majas sees sisenebiskoha;
- ülejäänud jagu liigub paaridena positsioonilt positsioonile ning sisenebiskohast sisse;
- kahel viimasel positsioonil olevad sõdurid katavad kogu aeg maja ja sisenemiskohta;
- selliselt on sisenemiskoht kaetud ja jao liikmed liiguvad oma sööstude järjekorras lahingupaaride kaupa majja sisse.

8.3 HOONETESSE SISENEMINE

MAJADESSE SISENEMINE

Kui jagu alustab sisenemist hoonesse, tuleb selleks tegevuseks kulutatav aeg viia miinimumini. Enne sisenemist tuleb välja selgitada võimalikud sisenemispunktid ning üks neist välja valida.

Kui alustatakse liikumist sisenemispunkti suunas tuleb kasutada suitsukatet, kattetuld varjamaks oma liikumist. Tuleb vältida akende ja uste kasutamist, välja arvatud viimasel võimalusel. Tuleb leida võimalus teha uus sisenemisava, näiteks lõhkeaine, tankimürsu või millegi muu taolisega. Kui ei ole võimalik teha uut sisenemisava, tuleb välja valida üks olemasolevatest.

Sisenemine peab toimuma minimaalselt lahingupaarina. Enne sisenemisavast sisenemist heita majja granaat ja peale plahvatust koheselt siseneda.

Esimene siseneja võib kasutada ka "pimevalangu" tehnikat. Kindlasti ei tohi seda teha teine siseneja. Jõudnud ruumi sisse, tuleb hoida sisenemisruum enda kontrolli all, kuni ülejäänud üksus järele jõuab.

SISENEMISTEHNİKAD

Inimpüramiidid:

1 mees :

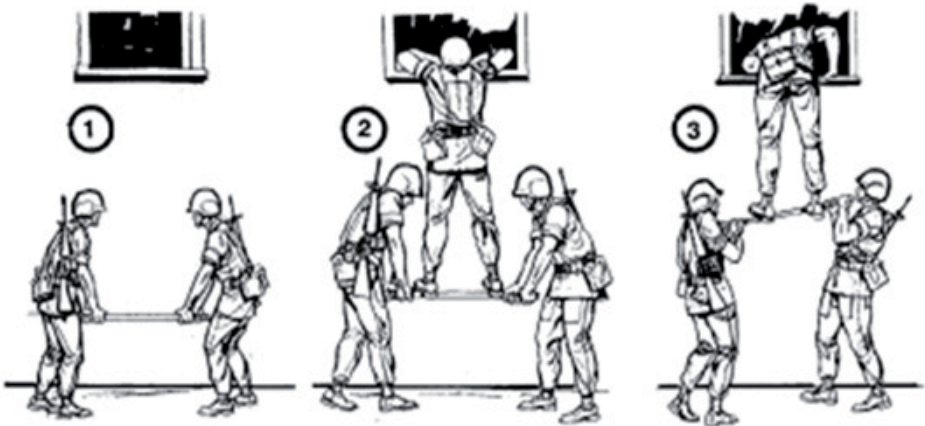
- sobib eelkõige keskmise kõrgusega ja madalamatest avaustest sisene-
miseks;
- kasutada minimaalselt kahe, ideaalis 3 mehega;
- sisenev üksus liigub siseneamisavani;
- üks sõdur (nr 1) toetab pea vastu seina võtab kerge harkseisu ja toetab
käed seinale, nr 2 ja nr 3 katavad;
- nr 2 asetab relva kaenla alla, haarab vaba käega seina ääres seisva
sõduri kraest või rakmetest, asetab vasaku jala sisekülje nr 1 põlve-
õndlasse, parema jalaga astub rakmetele, seejärel vasakuga õlale ja
paremaga siseneamisava servale;
- sama protseduur kordub ka 3 sõduriga;
- kui kaks sisenenud sõdurit on ruumi puhastanud, siis tõmmatakse nr 1
ruumi sisse – olenevalt olukorrast 2 ühe või 2 mehe abiga (joonis 8.6).

joonis 8.6

2 meest. I:

- sobib kõrgematest avaustest sisenemiseks, minimaalselt kolm meest;
- sisenejad liiguvad avauseni, nr 1 ja 2 valmistavad ette abivahendi (lauajupp, relvad);
- nr 3 valmistab ette granaadi, peale granaadi heitmist varjub ja astub pärast plahvatust parema jalaga lauale, seejärel toob vasaku jala järgi ning nr 1 ning 2 tõstavad nr 3 üles;
- tõstmise momendil peaks nr 3 proovima üles hüpata (joonis 8.7).

joonis 8.7

2 meest. II:

- sobib keskmisest madalamatest ja keskmise kõrgusega avadest sisenemiseks, minimaalselt kolm meest;
- sisenejad liiguvad avauseni, nr 1 toetub vastu seina jalad kergelt harkis, nr 2 võtab käpuli asendi paneb pea nr 1 jalgade vahele;
- nr 3 astub nr 2 turjale või vaagnaluu piirkonda (tuleb jälgida, et ei hüpataks nr 2 seljale ja keset selga.), seejärel astub nr 1 rakmetele.

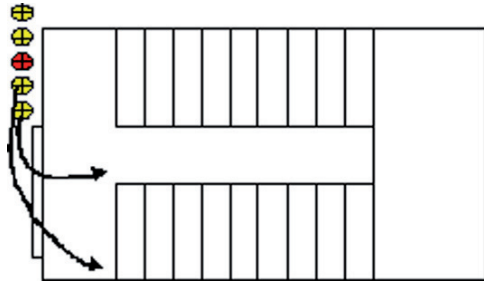
Abivahenditega sisenemine:

- redel – minimaalselt 4 meest;
- sisenejad liiguvad avauseni;
- kaks sõdurit kannavad redelit, kaks tükki katavad;
- jõudes avauseni, panevad nr 1 ja 2 redeli paika;
- nr 1 liigub redeli taha ja haarab redelist kinni;
- nr 2 siseneb mööda redelit, hoides relva kaenla all ja suunatuna avausele;
- nr 3 ja 4 katavad vastavalt olukorrale kas sisenemisava või ümbrust.

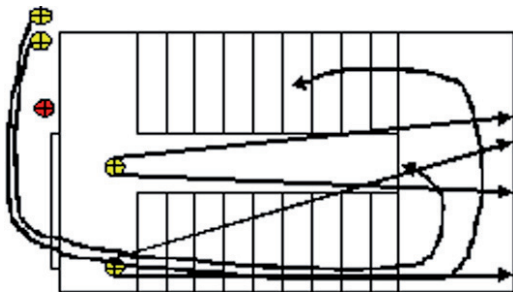
8.4 TREPPIDEL LIIKUMINE

Kui üksus on sunnitud kasutama treppi, tuleb seda teha kiirelt ja agressiivselt:

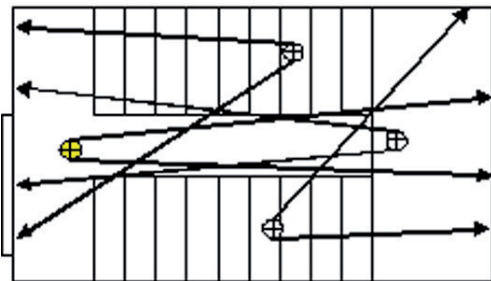
- sisenemisgrupp liigub trepikojani, nr 1 ja 2 sisenevad trepikotta (joonis 8.8);
- nr 1 võtab oma vaatluse alla esimese taseme;
- nr 2 liigub treppide vahekohta ja võtab selle oma kontrolli alla (joonis 8.9);
- uus paar liigub trepikoja välisseina poolele oleva sõduri taha (Ärge minge vasakpoolse mehe taha, kuna seal olete haavataavad kõige vastu, mis ülalt tuleb!);
- eesliikuja ehk nr 1 sihib ette, nr 2 ja nr 3 sihivad üles järgmist treppi ja avanevat ülemist platvormi;
- kui nr 1 on jõudnud alumisele platvormile, alustab ta eesoleva ukse või avause katmist paremalt poolt;
- nr 2 võtab sisse positsiooni platvormi keskel katmissuunaga üles ja jälgib treppide vahel olevat ala ning ülemist platvormi (joonis 8.10);
- nr 3 liigub üle avause või ukse, sihtides sinna sisse vasakule poole avaust või ust;
- sisenemiskohta jäänud sõdur (nr 4) alustab liikumist kohe, kui nr 1 on oma positsiooni sisse võtnud;
- nr 4 liigub nr 1 ja nr 2 vahelt läbi nr 3 selja taha kattesuunaga üles edasiminevale trepile;

joonis 8.8

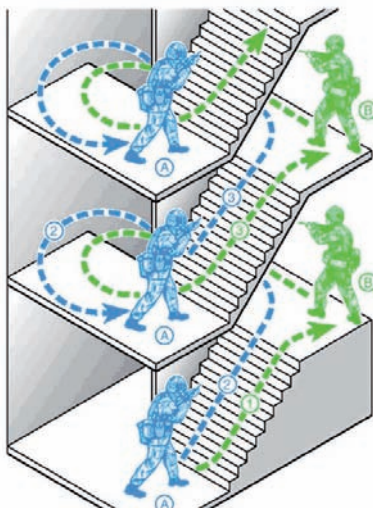

joonis 8.9

joonis 8.10

- nr 1 ja nr 3 katavad avaust või ust ristuvate laske- ja vaatlussuundadega (joonis 8.11).

joonis 8.11

8.5 KORIDORIDES LIIKUMINE

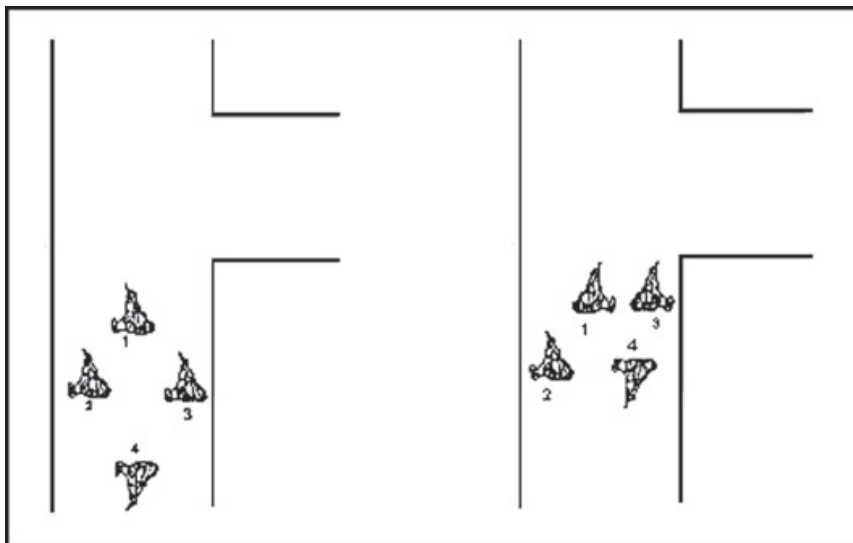
“TURVARUUM” JA LIIKUMINE PIKI KORIDORI

- Korruste puhastamisel peab alati olema koht, mis on julgestatud ja turvaline. Sealt ruumist alustate liikumist ja sinna saab paigutada ka haavatud, kes võivad tekkida korruse puhastamise käigus.
- Kui toimus sisenemine koridori, siis julgestatakse sisenemiskoht kahe LP-ga.
- JÜ valib välja talle edastatud info alusel, kuhu poole alustatakse puhastamist.
- Teine pool jääb julgestuse katta
- JÜ saabab peale uue lahingupaari, sinna poole, kuhu alustatakse puhastamist.
- Juurde saadetud LP jaguneb julgestuse taha selliselt, et mõlemale poole koridori tekib kaks erinevat LP-d.
- LP-d on rünnakuüksus ja nad annavad JÜ-le kõva häälega teada kogu nende ees avaneva info. Näiteks: “UKSED PAREMALE VASAKULE VASTAKUTI” või “KORIDOR ETTE UKS VASAKULE”.
- JÜ annab korralduse puhastada ruum või ruumid või liikuda edasi järgmise takistuseni
- Esimesena puhastatud ruum jääb “TURVARUUMIKS”

EDASILIIKUMINE PIKI KORIDORI KAHE LP-GA

Koridori jagunemine

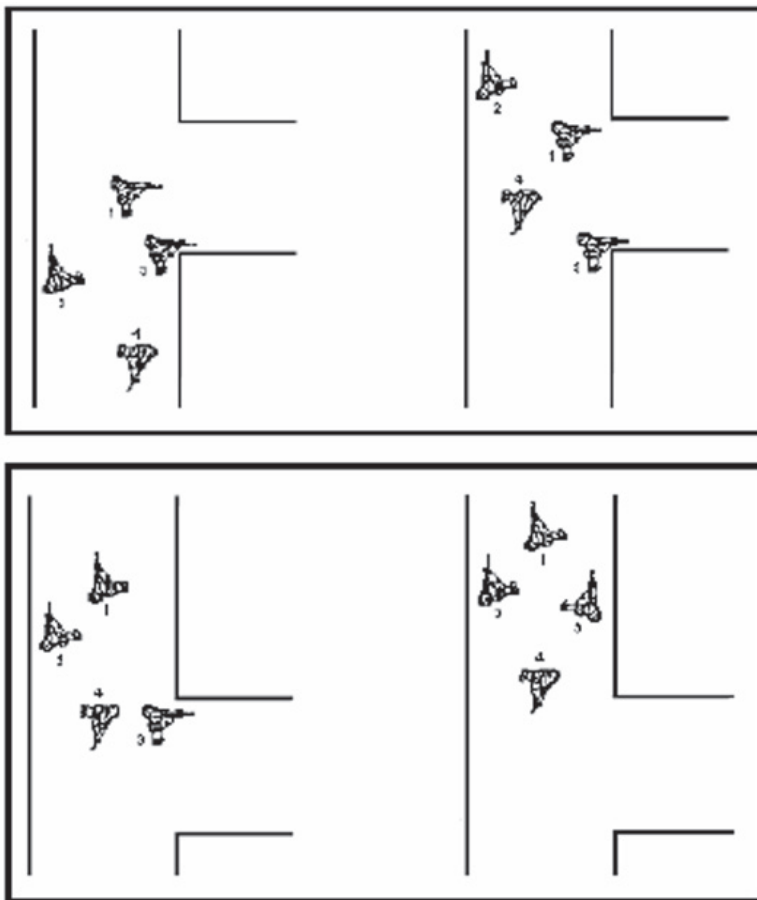
Majad on erinevate konstruktsioonidega. Nendes olevad koridorid võivad jaguneda erinevates suundades. Rünnaküksus peab liikuma ja katma oma tegevust järgmiselt (*joonis 8.12*)

joonis 8.12

KORIDORI NURKADE PUHASTAMINE

- Kui nurgas ei ole ruumi minevat ust, siis meeskond liigub edasi.
- Kui ruumi minev uks on olemas, antakse sellest teada JÜ-le ja tegutsetakse vastavalt JÜ käsklustele (joonis 8.13).

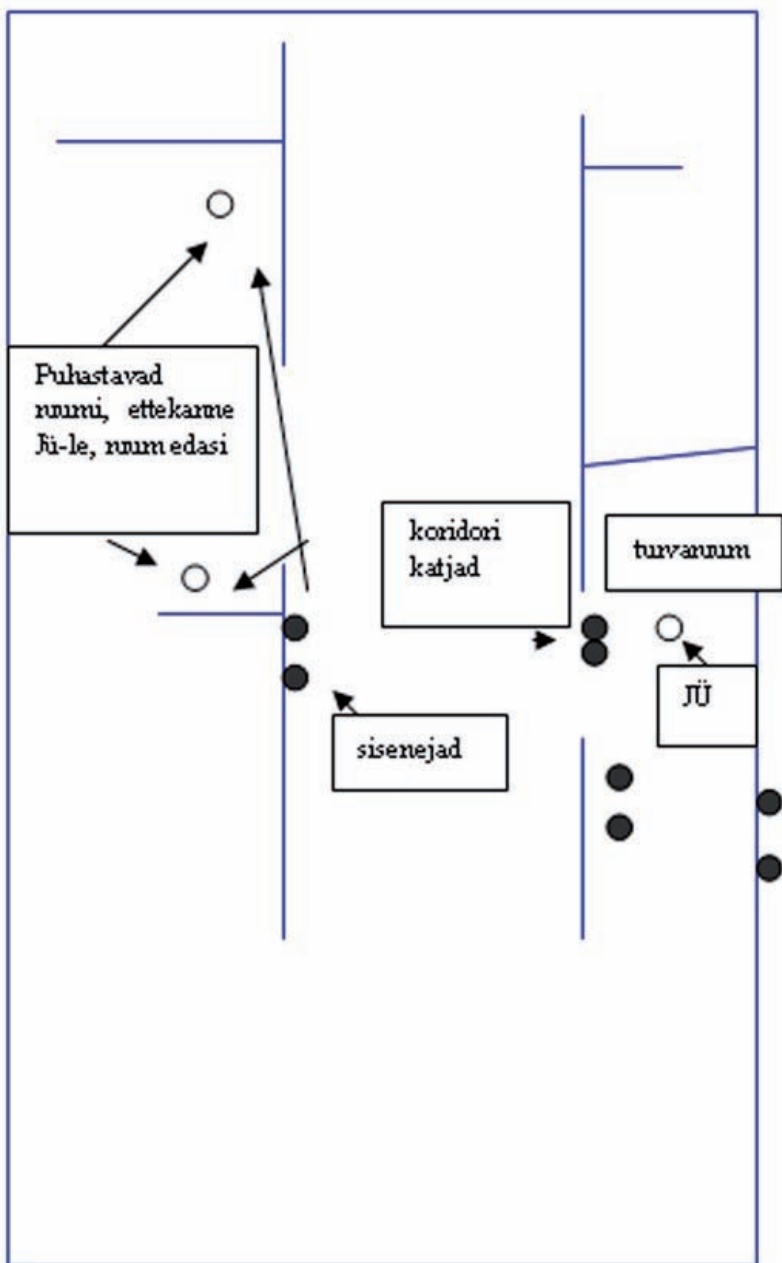

joonis 8.13

LIIKUMINE KORIDORIS KOOS RUUMIDE PUHASTUSEGA

Vastakuti ruumid puhastatakse üheaegselt. Granaati mitte kasutada, oht saada vigastatud vastasseinas olevast ruumist väljapaiskuva sodi ning kil-dudega.

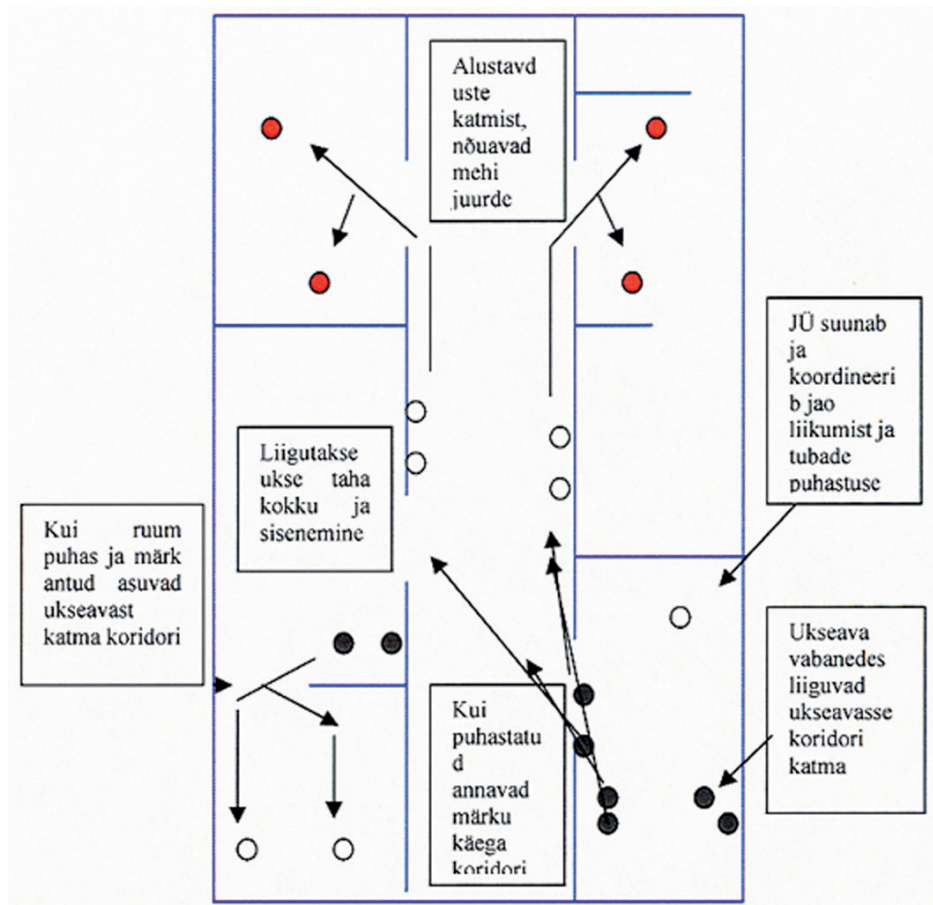
- Kui ründemeeskond on leidnud ruumi mineva ukse, siis antakse sellest teada JÜ-le. Näiteks: "UKS PAREMALE".
- JÜ annab korralduse ruum ära puhastada ja saadab uue LP koridori jäänud meestele juurde.
- LP- siseneb ruumi ja puhastab selle.
- Kui ruum jaguneb edasi vähemalt kahes suunas, annab LP vanem tea-da "KAKS RUUMI EDASI, KAKS MEEST JUURDE".
- JÜ saadab nüüd koridoris olevast ründemeeskonnast mehi juurde ja uue LP appi.
- Kui ruum või ruumid puhastatud, julgestavad puhastajad selle ja anna-vad koridori käega ja suuliselt märku, et ruum on puhastatud. Käemärk on käsi rusikas, põial püsti, liigutades kätt ukseavas üles-alla. Märgu-andja ei tohi pead ukseavast enne koridori pista kui koridori katjad on aru saanud, et ruum puhastatud.
- Ruumi puhastanud LP ei tule sellest ruumist enne välja, kui JÜ annab vastava käsu.
- JÜ liigub ise puhastussuunas, puhastatud toast puhastatud tuppa ja koordineerib jao tegevust.
- LP-d kes ei ole veel saanud JÜ-lt uut edasilikumise korraldust, katavad oma puhastatud ruumi ukseavast edasilikumise suunda. Katjad peavad nägema, mis koridoris toimub. Selleks peavad nad kuigi palju olema ukseavast väljas, et domineerida koridoris.

joonis 8.14

Liikumise alustamine majja sisenemise ruumist

- Kui üks osa koridorist on puhastatud, liigub jagu ruumist ruumi tagasi "TURVARUUMI" juurde.
- JÜ käsib juba puhastatud poole katjatel ära minna ning alustab tegevuse koordineerimist teise koridori poole puhastamiseks.
- Sisenemiskoha julgestus jääb paigale seniks, kuni jagu alustab liikumist järgmisele korrusele.

joonis 8.15
Liikumine ja selle koordineerimine koridoris

8.6 TUBADE PUHASTAMINE

TURVALISE RUUMIPUHASTUSMEETODI PÕHIMÕTTED

Lahingud, mis eeldavad lähivõitlust (nagu ruumides sees, koridorides), tuleb hoolikalt planeerida ja läbi viia suure ettevaatlikkusega. Üksus peab olema treenitud tasemele, kus iga tulemeeskond ja jagu tegutseb sujuvalt. Iga üksik mees peab olema teadlik turvalise puhastuse meetoditest ja põhimõttest. Need on üllatus, kiirus ja kontrollitud vägivald.

Üllatus

Üllatusmoment on edu võti lähivõitluses. Ründeüksus, kes puhastab ruume, peab kas või sekundiks säilitama üllatusmomendi, ehmatades või hämmastades vastast.

Kiirus

Kiirus annab ründeüksusele head eelised turvalisuse osas. See eeldab sõdurilt reageeringut esimesest silmapilgust ja maksimaalset liikumiskaugust. Kiiruse puhul ei loeta kui kiiresti sõdurid tuppa sisse saavad, vaid kui kiiresti sõdurid elimineerivad vastase ja puhastavad ruumi.

Kontrollitud vägivald

Kontrollitud vägivald elimineerib või neutraliseerib vastase andes talle minimaalselt võimalusi teiste kahjustamiseks. See ei ole piirang ainult tulejõule, vaid sisaldab ka sõduri enesedistsipliini täieliku üleoleku saavutamiseks. Kõik turvalise ruumipuhastuse põhimõtted on sünkroonses ühenduses üksteisega. Kontrollitud vägivald koos kiirusega annavad tulemuseks üllatusmomendi. Täpsus, edukas üllatusmoment annab vajaliku kiiruse.

TURVALISE RUUMIPUHASTUSE ALUSED

Peamised 10 põhialust on tegevus, mida sõdurid teevad liikudes piki koridore puhastatava ruumini, ettevalmistus ruumi sisenemiseks, tegevus ruumi sisenemisel ja sihtmärgi avastamisel ning pärast kontakti.

Tulemeeskond peab:

- liikuma taktikaliselt ja vaikselt, kattes koridori;
- kandma kaasas minimaalselt varustust (ainult hädavajalik), et vältida liigse kära tekitamist;
- sisenema kiiresti ja domineerima ruumis; liikuma koheselt positsioonile, mis annab täieliku kontrolli ruumi üle ja omab takistuseta laskesektorit;
- elimineerima kõik vastase jõud, kasutades kiiret täpset ja agressiivset tuld;
- tegema kindlaks vastase kahjud (haavatud, surnud), võtma ära relvad, otsima läbi kõik haavatud ja surnud;
- ruumi kiiresti läbi otsima, andma teada kui põhjalik läbiotsimine on soovitatav;
- evakueerima kõik oma üksuse liikmed, kes on haavatud või surnud;

- tähistama ruumi kui puhastatud ruumi, toetudes eelnevalt saadud käsu-
le või kokkuleppele;
- paigutama välja julgestuse ja olema valmis suuremate vastase jõudude
rännakuks (Ära unusta tagajulgestust!).

RUUMIDESSE SISENEMINE

Sisenemine ühelt küljelt

Enne sisenemist kontrollitakse relvad ja kaitseriivi tuleümbereaduri olek. Sisenemiskaari ülema märguande peale liigutakse võimalikult kiiresti ruumi:

- esimene nr1 liigub kiireimat teed pidi ruumi sisse, seina äärde ja piki seda seina edasi;
- nr 2 liigub nr 1-st vastaspoole, oma seina äärde ja piki seda edasi.

Sisenemine risti

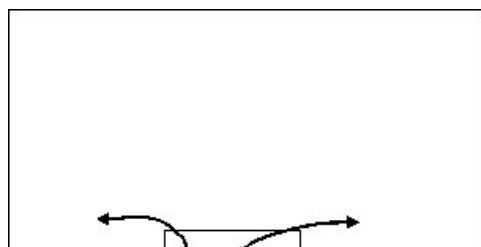
Enne sisenemist kontrollitakse relvad ja kaitseriivi tuleümbereaduri olek. Sisenemiskaari ülema märguande peale liigutakse võimalikult kiiresti ruumi:

- esimene (nr 1) liigub kiireimat teed pidi ruumi sisse ning ukse teisel pool olevat seina mööda edasi (*joonis 8.16*);
- nr 2 liigub nr1-st vastaspoole, oma seina äärde ja piki seda edasi (*joonis 8.17*).

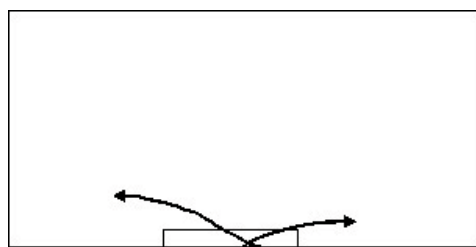
Kui ruum ei hargne ja on puhastatud, kannab lahingupaar jaoülemale sellest ette ja jääb tuppa. Kui ruum hargneb ühte suunda, siis puhastatakse see iseseisvalt. Kui ruum hargneb mitmes suunas, siis kantakse jaoülemale ette ja puhastatakse need lisajõududega (*joonis 8.18*).

Suurte ruumide puhastamisel võib kasutada ruumi puhastamiseks mitut lahingupaari, kes sisenevad lahingupaaride kaupa ja puhastavad ruumi nagu lahingupaar, kuid ühe paarilise asemel on 2 meest (*joonis 8.19*).

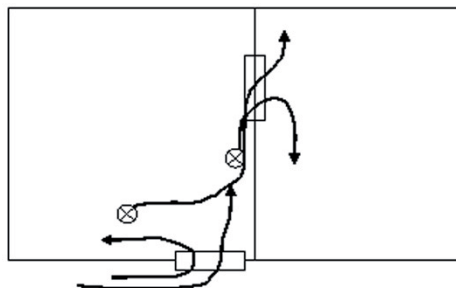
Puhastatud ruumid märgistatakse vastava märgistusega, pimedas keemilise valguse pulgaga.

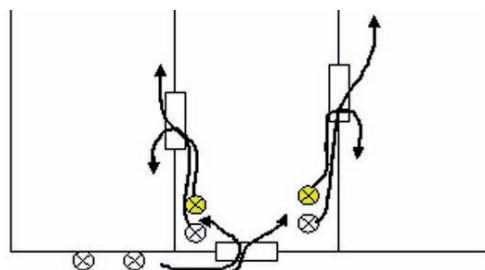
joonis 8.16

joonis 8.17

joonis 8.18

joonis 8.19

8.7 HOONETESSE RÜHMITUMINE

1 etapp:

- majad hõivatakse, valmistatakse ette keldrid;
- laske- ja vaatluspositsioonid valmistatakse ette.

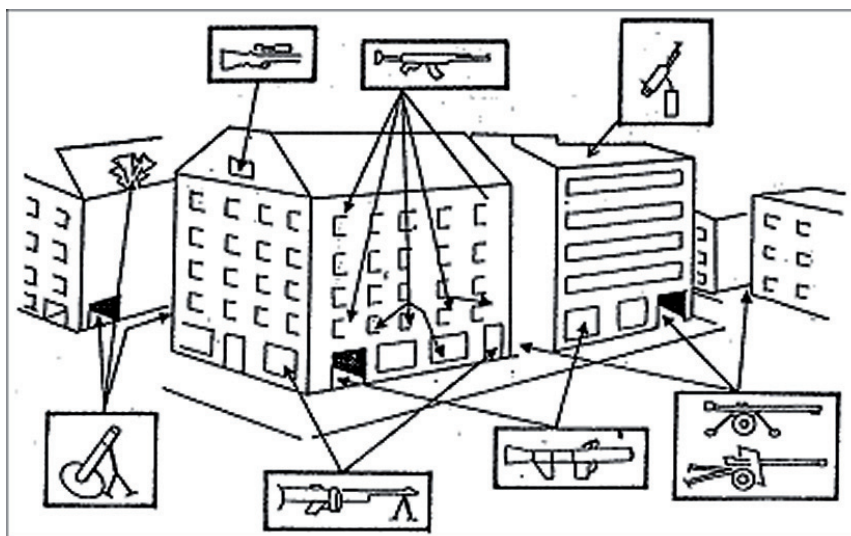
2 etapp:

- majad valmistatakse ette taluma pommitamist ja jalaväe rünnakut;
- tulealad puhastatakse ja augud lõpetatakse.

3 etapp:

- valmistatakse ette majad koos ühendusteedega;
- tõkked, traat ja püünismiinid.

Relvade paigutamise põhimõtted hoonestatud alal. (joonis 8.20).

joonis 8.20

KP-positsioon

Peab asuma kohas, kus KP saab katta enamuse jao tulealast.

Võimalusel rajada ka varupositsioon.

Positsioon rajada hoone nurkadesse – see annab laia laskesektori – või tuua hoonest liikumistee kaudu välja eraldi laskekaevikuna.

TT-positsioon

Peab asuma kohas, kus TT saab katta vaenlase transpordi ohtlikke suundasid.

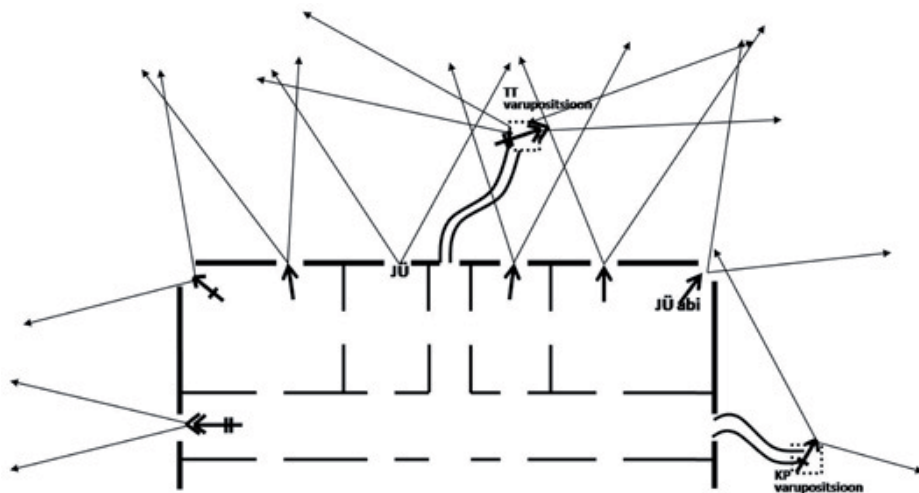
Rajada kindlasti varupositsioonid. Positsioonid rajada hoones kohta, kus oleks tagatud piisav ohuala (piki koridori, suured toad, saalid) ning granaadi lennuava. Positsioon võib asuda ka hoonest väljaspool eraldi kaevikuna.

JÜ positsioon

Peab asuma kohas, kus oleks lahinguväljale võimalikult hea vaade ning oleks tagatud võimalikult efektiivne juhtimine.

Käsitulirelvad peavad olema paigutatud selliselt, et kõik ohtlikud suunad saaksid kindlasti vaatluse ja tulega kaetud.

(joonis 8.21) Rühmitumine hoonesse

joonis 8.21

9. PIONEERITEGEVUS

9.1 JULGESTUSMIINIVÄLJA RAJAMINE

Julgestusmiinivälja rajamise viis

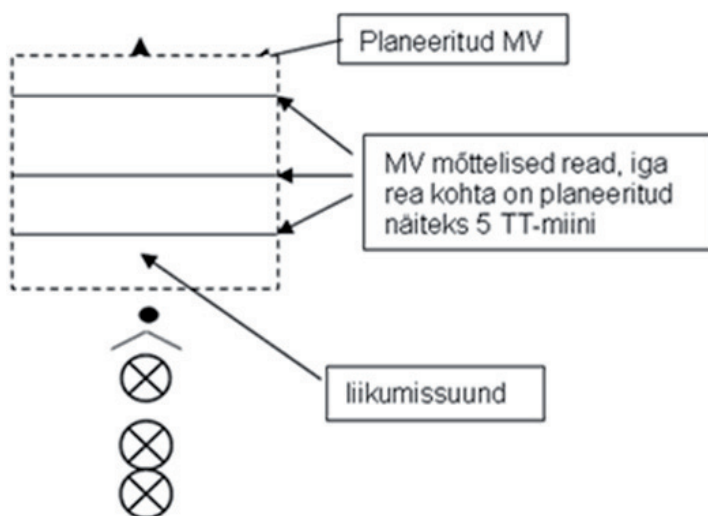
Mineerijad seisavad järjestikus jaoülema (edaspidi JÜ) taga. JÜ hakkab juhtima miinivälja rajamist.

Selleks:

- teeb ta kiire mõttelise miinivälja jaotuse koos miinide jaotusega maksimum 30 miini;
- alustab miinide jaotust miiniväljale (edaspidi MV);
- viib miinid lahinguasendisse.

Kiire mõttelise miinivälja jaotus koos miinide jaotusega (joonis 8.22)

JÜ jagab MV mõtteliselt ridadeks ning otsustab mitu miini rea kohta tuleb.

joonis 8.22

JÜ alustab miinide jaotust miiniväljale (edaspidi MV).

JÜ liigub otse läbi planeeritava MV, mineerijad koos miinidega järjestikus jaoülema järel. Iga mõttelise rea juures annab jaoülem korralduse mineerijatele miinide maha jätmiseks. NB! Miinide juurde jäetakse ka sütikud.

Näiteks käsk miinide mahajätmiseks: Jaoülem näitab esimesele enda taga olevale mineerijale käega miinide asukohta ja ütleb "5 miini". Esimesel mineerijal on käes 3 miini, ta paneb kõik kolm miini ja kolm sütikut näidatu asu-

kohta ja ütleb samal ajal järgmisele enda taga olevale mineerijale "2 miini". Järgmine mineerija jätab maha 2 miini. Nõnda jaotatakse miine üle MV.

Miinide lahinguasendisse viimine.

Viimase mõttelise rea juures hakkab JÜ julgestama, mineerijad paigutavad kõik miinid ja sütikud JÜ selja taha. JÜ hakkab jagama käske mineerimiseks.

Näiteks käsk: JÜ lööb patsu käega vastu mineerijat ja käsib "Esimene miin (käega näidatud kohta), kaks miini paremale". Mineerija paigutab kästud kohta esimese miini, ülejäänud kaks miini paigutab ta esimesest miinist paremale. Mineerija viib miinid lahinguasendisse ja tuleb tagasi jaoülema juurde. JÜ juures lööb patsu vastu jaoülemat ja liigub tuldud teed pidi tagasi järgmiste miinide juurde. Järgmiste miinide juures hakkab julgestama ohtlikumat suunda, kuni JÜ järgmise korralduseni.

Järgmised miinid paigutatakse samal põhimõttel

NB! MIINIDE VAHED 6-7 SAMMU.

9.2 TÕKETE RAJAMISE ORGANISEERIMINE

TÕKETE RAJAMISE ETAPID

Tõkete rajamise etapid on:

- rühmaülema käsk;
- käsk allüksusele (rühmaülema käsu põhjal);
- ettevalmistused;
- liikumine mineerimisalale;
- jao paigutamine kogunemispunkti;
- julgestuse paigutamine;
- maastikuluure;
- käsk allüksusele (kohapeal);
- mineerimise juhtimine;
- märgistamine;
- tõkke rajamine;
- tõkke assistamine;
- ettekanne rühmaülemale.

9.3 MIINIVÄLJA PASSI KOOSTAMINE

Järgnevasse tabelisse märgitakse täisandmed käsuandja ja paigaldava üksuse või allüksuse kohta. Vastutava üksuse või allüksuse juhi auaste, nimi ja isikukood.

	Käsuandja: ltn Lepp
1.	Paigaldav üksus: 1JVP/PionR
	Paigaldava üksuse juht/allüksus: n-vbl Kask RÜ 38003201234

Järgmisesse tabelisse tuleb kirja panna miinivälja paigalduse alustamise ja lõpetamise aeg, samuti passi täitja auaste, nimi ja isikukood.

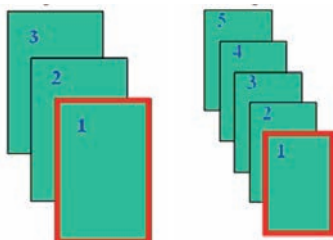
	Kuupäev/	Algus 110800MAI07
2	Ajagrupp	Valmimine 111400MAI07
	Passi valmistaja	srs Saar 38306165523

Selles tabelis tuleb välja koopiade arv.

3	Valmistatud Nr 3	Üldkogusest	Valmistatud 1
	Leht Nr 5	Üldkogusest	Leht 1

Näide:

3 komplekti 1 komplekt

Siin on kirjas kasutatud töökaardi andmed.

5	Kaart (seeria, nr, mastaap) 54.16 1:20 000
	Leht Nr (või nimi) Sõmerpalu

Järgnevas tabelis on vähemalt kaks maastikuorientiiri kaheksakohaliste koordinaatidega ja kirjeldus.

	Nr	Koordinadid	Kirjeldus Pidepunktid
	1	8350 1545	Linnamäe ristmiku läänepoolne nurk
6	2	8351 1539	Lõunapoolne maja nurk
	3	8358 1540	Põhjapoolne teetruubi ava
	4	-----	-----

Orientiir on objekt (ehitise nurk, suur kivi, ristmik), mille säilimises võib kindel olla ka peale lahingutegevust.

Orientiir peab olema tuvastatav ka kasutatavalt kaardilt!

TÕKESTAMISASTMED

Tõkestamine on tihedalt seotud üksuse tulekasutamisega ja viiakse täide tõkestusplaani alusel. Tõkestamist tuleb kindlalt ja plaanipäraselt juhtida. Täpse ja hästi juhitud tegevusega tõkestamisel säilitatakse oma üksuste liikumisvabadus.

Tõkestamine jaguneb oma valmiduselt kolme astmesse.

I aste (safe - ohutu):

- tõkestusplaan on koostatud;
- tõkestamiseks vajaminev materjal on varutud;
- tõkestav allüksus on saanud käsud ja korraldused;
- tõkestustöid teostatakse;
- tõkestatav ala on läbitav.

II aste (armed – lahinguasend):

- tõkkest on läbipääsutee (4,5 m ühesuunaline ja 9 m kahesuunaline);
- läbipääsuteele paigaldatavad miinid on ladustatud ohutult läbipääsude kõrvale (miinid ja sütikud eraldi);
- erinevad tõkked on ette valmistatud (hävituslaengud on paigaldatud, raidtõkked ettevalmistatud);
- valvepostid, suunajad on lahinguvalmis;
- märgistus on paigaldatud.

III aste ehk täideviidud (executed):

- lõhkevad tõkked, raidtõkked ja takistused on valmis;
- hävitusõkked on õhitud;
- märgistus on eemaldatud (vajadusel).

TÕKETE TUGEVIKUSASTMED

Häiriv: Tekitab vastasele kaotusi kuni 10% ehk teisisõnu, tõkkele liikunud kümnest vaenlase soomukist muutub 1-2 soomukit liikumis- ja/või lahingvõime tuks, miinide tihedus ühe rindemeetri kohta on 0,3.

Tõkestav: Tekitab vastasele kaotusi kuni 30% ehk tõkkele liikunud kümnest vaenlase soomukist muutub 2-4 soomukit liikumis- ja/või lahingvõime tuks, miinide tihedus ühe rindemeetri kohta on 0,6.

Blokeeriv: Tekitab vastasele kaotusi kuni 50% ehk tõkkele liikunud kümnest vaenlase soomukist muutub 4-7 soomukit liikumis- ja/või lahingvõime tuks, miinide tihedus ühe rindemeetri kohta on 0,9.

Tõkke tugevustmete arvutus:

- miinide tihedus = miinide kogus rindemeetri kohta